

Серія «Початкова школа. Мій конспект»
Заснована 2008 року

М. О. Володарська, О. М. Пілаєва

МАТЕМАТИКА

I семестр

1
клас

Книга скачана с сайта <http://e-kniga.in.ua>

Издательская группа «Основа» —
«Электронные книги»

Харків
Видавнича група «Основа»
2013

УДК 37.016
ББК 74.263
В67

Володарська М. О., Пілаєва О. М.
В67 **Математика. 1 клас. I семестр** (за підручником
Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницької). — Х. : Вид. група
«Основа», 2013. — 136 с. — (Серія «Початкова школа.
Мій конспект»).

ISBN 978-617-00-1684-3.

Посібник містить орієнтовне календарне планування та розробки
уроків математики в 1 класі (I семестр), складені відповідно до вимог нової
навчальної програми (К. : Видавничий дім «Освіта», 2012) за підручником
Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницької (К. : Видавничий дім «Освіта», 2012).

Задля зручності використання всі розробки розміщені на відривних
аркушах. Поля для записів дозволять творчому вчителю, користуючись
запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні плани-конспекти
уроків курсу.

Для вчителів початкової школи.

УДК 37.016

ББК 74.263

Навчальне видання

Серія «Початкова школа. Мій конспект»

**ВОЛОДАРСЬКА Марина Олександрівна,
ПІЛАЄВА Олена Михайлівна**

**МАТЕМАТИКА.
1 КЛАС. I СЕМЕСТР**

(за підручником Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницької)

Головний редактор *Ю. С. Бардакова*

Редактор *О. В. Грабар*

Відповідальний за видання *Ю. М. Афанасенко*

Технічний редактор *О. В. Лебедєва*

Коректор *О. М. Журенко*

Підписано до друку 28.12.2012. Формат 84×108/16.

Папір газет. Друк офсет. Гарнітура Шкільна.

Ум. друк. арк. 8,5. Замовлення № 13-01/14-05.

ТОВ «Видавнича група «Основа»»

61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66

тел. (057) 731-96-33

e-mail: office@osnova.com.ua

Свідцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2911 від 25.07.2007 р.

ISBN 978-617-00-1684-3

© Володарська М. О., Пілаєва О. М., 2013

© ТОВ «Видавнича група «Основа»», 2013

ЗМІСТ

Орієнтовне календарне планування	6
Ознаки і властивості предметів. Множини. Геометричні фігури.	
Натуральні числа 1–10 і число 0	9
<i>Урок 1.</i> Вступ. Актуалізація знань учнів, сформованих у дошкільний період. Взаємне розміщення предметів у просторі і на площині. Підготовчі вправи до написання цифр	9
<i>Урок 2.</i> Об'єднання предметів у групи за певною ознакою. Лічба предметів	11
<i>Урок 3.</i> Лічба предметів. Об'єднання предметів у групи за певною ознакою. Множина. Елемент множини	13
<i>Урок 4.</i> Число. Співвіднесення множини і числа. Число 0	15
<i>Урок 5.</i> Порядкова лічба. Порівняння предметів («високий — низький»). Підготовчі вправи до написання цифр	17
<i>Урок 6.</i> Число і цифра 1. Поняття «один — багато», «перший». Написання цифри 1	19
<i>Урок 7.</i> Точка, лінія. Прямі лінії (<i>вертикальні, горизонтальні, похилі</i>). Крива лінія. Ламана лінія. Замкнена і незамкнена лінії. Утворення множин	21
<i>Урок 8.</i> Число і цифра 2. Поняття «другий». Наступне число. Написання цифри 2. Порівняння предметів за довжиною («довший — короткий»)	23
<i>Урок 9.</i> Промінь. Кут. Розпізнавання ліній. Написання цифр	25
<i>Урок 10.</i> Відрізок. Порівняння довжин відрізків. Ламана. Ланки ламаної лінії. Порівняння предметів за висотою («найвищий — найнижчий»). Розташування предметів «зліва, справа»	27
<i>Урок 11.</i> Число і цифра 3. Розташування предметів «зліва, справа». Поняття «третій». Попереднє і наступне числа. Об'єднання об'єктів у множини. Написання цифри 3	29
<i>Урок 12.</i> Трикутник. Сторона, вершина, кут трикутника. Порівняння предметів («найдовший — найкоротший», «однакові за довжиною»)	31
<i>Урок 13.</i> Склад числа 3. Порівняння предметів за різними ознаками. Малювання кружечків у зошиті	33
<i>Урок 14.</i> Порівняння кількості предметів («більше — менше», «порівну»). Знаки «>», «<», «=». Порівняння чисел у межах 3. Читання рівностей і нерівностей	35
<i>Урок 15.</i> Додавання і віднімання. Порівняння кількості предметів. Знаки «+» і «-». Написання знаків «+» і «-»	37
<i>Урок 16.</i> Порівняння предметів за різними ознаками. «Сусіди» числа. Формулювання суджень «якщо..., то...». Записування нерівностей	39
<i>Урок 17.</i> Число і цифра 4. Утворення числа прилічуванням 1. Поняття «четвертий». Розташування предметів на площині й у просторі («ближче — далі»). Написання цифри 4	41
<i>Урок 18.</i> Склад числа 4. Доповнення рівностей числами та знаками. Написання цифр	43
<i>Урок 19.</i> Чотирикутники. Розпізнавання геометричних фігур. Обчислення значення виразів	45
<i>Урок 20.</i> Число і цифра 5. Утворення числа прилічуванням 1. Поняття «п'ятий». Кількісна і порядкова лічба. «Сусіди» числа. Написання цифри 5	47
<i>Урок 21.</i> Склад числа 5. Порівняння кількості предметів, чисел. П'ятикутники. Розташування об'єктів у просторі і на площині	49
<i>Урок 22.</i> Закріплення знань про склад числа 5. Доповнення рівностей. Обчислення значень виразів. Монети номіналом «1 к.», «2 к.», «5 к.»	51
<i>Урок 23.</i> Число і цифра 6. Утворення числа прилічуванням 1. Поняття «шостий». «Сусіди» числа. Склад числа 6. Написання цифри 6	53

Урок 24.	Закріплення знань про склад числа 6. Шестикутники. Обчислення значень виразів. Числовий промінь. Утворення чисел прилічуванням і відлічуванням 1	55
Урок 25.	Доповнення до 6. Обчислення значень виразів за допомогою числового променя. Відповідність числа кількості об'єктів	57
Урок 26.	Число і цифра 7. Поняття «сьомий». Порівняння кількості предметів. Додавання за допомогою числового променя. «Сусіди» числа. Написання цифри 7	59
Урок 27.	Склад числа 7. Дні тижня. Обчислення значень виразів	61
Урок 28.	Позначення точок, відрізків літерами латинського алфавіту. Порівняння довжин відрізків	63
Урок 29.	Число і цифра 8. Поняття «восьмий». Склад числа 8. Додавання за допомогою числового променя. Написання цифри 8	65
Урок 30.	Закріплення знань про склад числа 8. Доповнення рівностей. Поняття «порівну». Обчислення значень виразів	67
Урок 31.	Число і цифра 9. Поняття «дев'ятий». Доповнення до 9. Порівняння чисел. Написання цифри 9. Читання рівностей і нерівностей	69
Урок 32.	Склад числа 9. Порівняння чисел у межах 9. Доповнення рівностей	71
Урок 33.	Складання прикладів на додавання і віднімання за малюнками. Многокутники. Обчислення значень виразів	73
Урок 34.	Числа і цифри. Одноцифрові числа. Складання прикладів за числовими променями. Порівняння чисел	75
Урок 35.	Додавання 0 і до 0. Віднімання 0 і рівних чисел. Круг. Розпізнавання геометричних фігур	77
Урок 36.	Число 10. Поняття «десятий». Доповнення до 10. Утворення числа 10. Натуральні числа	79
Урок 37.	Склад числа 10. Порівняння чисел у межах 10. Монета номіналом «10 к.». Розпізнавання геометричних фігур	81
Урок 38.	Сантиметр. Вимірювання довжини відрізків. Обчислення значень виразів. Доповнення рівностей і нерівностей	83
Урок 39.	Перевір свої знання. Узагальнення й систематизація знань учнів	85
Урок 40.	Дія додавання. Назви компонентів і результату дії додавання. Знаходження суми чисел. Доповнення рівностей	87
Урок 41.	Складання й обчислення прикладів на додавання за малюнками	89
Урок 42.	Дія віднімання. Назви компонентів і результату дії віднімання. Знаходження різниці чисел	91
Урок 43.	Складання і розв'язування прикладів на віднімання за малюнками. Доповнення рівностей. Вимірювання і порівняння довжин відрізків. Рівні відрізки	93
Урок 44.	Зв'язок дій додавання і віднімання. Складання прикладів на віднімання із прикладів на додавання. Правило знаходження невідомого доданка. Розпізнавання геометричних фігур	95
Урок 45.	Складання прикладів на віднімання за малюнками. Доповнення рівностей. Кругові приклади	97
Урок 46.	Ознайомлення з поняттям «задача». Структурні частини задачі (умова, запитання, розв'язання, відповідь). Складання задач за малюнком, за рівністю, за розв'язанням	99
Урок 47.	Складання задачі за малюнком. Задачі на знаходження остачі. Складання задачі за поданою рівністю	101
Урок 48.	Складання і обчислення прикладів за таблицею. Розв'язування задачі, що містить поняття «стільки ж». Обчислення прикладів на дві дії	103
Урок 49.	Перевір свої знання. Узагальнення й систематизація знань	105
	Табличне додавання і віднімання чисел у межах 10	107
Урок 50.	Таблиці додавання і віднімання числа 1. Обчислення значень виразів. Розв'язування задач. Додавання і віднімання по 1 виду $4 + 1 + 1$; $9 - 1 - 1$	107

Урок 51.	Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Складання і розв'язування задач за малюнками	109
Урок 52.	Таблиці додавання і віднімання числа 2. Додавання і віднімання виду $7 + 2 + 1$; $8 - 2 - 2$. Додавання і віднімання по 2. Розв'язування задач	111
Урок 53.	Обчислення значень виразів. Доповнення рівностей і нерівностей. Складання і розв'язування задач за малюнками	113
Урок 54.	Поняття «на... більше», «на... менше». Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Задачі на збільшення (<i>зменшення</i>) числа на кілька одиниць	115
Урок 55.	Складання і розв'язування задач за малюнком і схемою. Доповнення рівностей і нерівностей. Розпізнавання геометричних фігур	117
Урок 56.	Таблиці додавання і віднімання числа 3. Додавання і віднімання числа частинами виду $6 + 2 + 1$; $9 - 2 - 1$. Додавання і віднімання по 3. Розв'язування задач	119
Урок 57.	Правило знаходження невідомого доданка. Розв'язування задач на знаходження невідомого доданка. Залежність суми від зміни одного доданка	121
Урок 58.	Правила знаходження невідомих від'ємника і зменшуваного. Обчислення значень виразів. Розв'язування задач	123
Урок 59.	Закріплення додавання і віднімання числа 3. Складання й розв'язування задач за малюнком та схемою. Побудова відрізків. Порівняння виразу і числа	125
Урок 60.	Таблиці додавання і віднімання числа 4. Додавання і віднімання числа частинами виду $5 + 2 + 2$; $5 - 2 - 2$. Складання і розв'язування задач	127
Урок 61.	Додавання і віднімання по 4. Знаходження невідомих компонентів дій додавання та віднімання. Розв'язування і порівняння задач. Побудова відрізків	129
Урок 62.	Зміна різниці залежно від зміни одного з компонентів дії віднімання. Порівняння виразів без обчислень. Многокутники. Вимірювання довжин сторін многокутників. Побудова многокутників за зразком	131
Урок 63.	Таблиці додавання і віднімання числа 5. Додавання і віднімання числа частинами виду $3 + 2 + 3$; $6 - 2 - 3$. Збільшення і зменшення чисел на 5. Складання і розв'язування задач за малюнком. Побудова відрізків	133
Урок 64.	Порівняння кількості предметів. Співвідношення «на скільки більше (<i>менше</i>)?». Різницеве порівняння	135

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ

№ з/п	Тема уроку	Дата
І семестр		
Ознаки і властивості предметів. Множини. Геометричні фігури. Натуральні числа 1–10 і число 0		
1	Вступ. Актуалізація знань учнів, сформованих у дошкільний період. Взаємне розміщення предметів у просторі і на площині. Підготовчі вправи до написання цифр	
2	Об'єднання предметів у групи за певною ознакою. Лічба предметів	
3	Лічба предметів. Об'єднання предметів у групи за певною ознакою. Множина. Елемент множини	
4	Число. Співвіднесення множини і числа. Число 0	
5	Порядкова лічба. Порівняння предметів («високий — низький»). Підготовчі вправи до написання цифр	
6	Число і цифра 1. Поняття «один — багато», «перший». Написання цифри 1	
7	Точка, лінія. Прямі лінії (<i>вертикальні, горизонтальні, похилі</i>). Крива лінія. Ламана лінія. Замкнена і незамкнена лінії. Утворення множин	
8	Число і цифра 2. Поняття «другий». Наступне число. Написання цифри 2. Порівняння предметів за довжиною («довший — короткий»)	
9	Промінь. Кут. Розпізнавання ліній. Написання цифр	
10	Відрізок. Порівняння довжин відрізків. Ламана. Ланки ламаної лінії. Порівняння предметів за висотою («найвищий — найнижчий»). Розташування предметів «зліва, справа»	
11	Число і цифра 3. Розташування предметів «зліва, справа». Поняття «третій». Попереднє і наступне числа. Об'єднання об'єктів у множини. Написання цифри 3	
12	Трикутник. Сторона, вершина, кут трикутника. Порівняння предметів («найдовший — найкоротший», «однакові за довжиною»)	
13	Склад числа 3. Порівняння предметів за різними ознаками. Малювання кружечків у зошиті	
14	Порівняння кількості предметів («більше — менше», «порівну»). Знаки «>», «<», «=». Порівняння чисел у межах 3. Читання рівностей і нерівностей	
15	Додавання і віднімання. Порівняння кількості предметів. Знаки «+» і «-». Написання знаків «+» і «-»	
16	Порівняння предметів за різними ознаками. «Сусіди» числа. Формулювання суджень «якщо..., то...». Записування нерівностей	
17	Число і цифра 4. Утворення числа прилічуванням 1. Поняття «четвертий». Розташування предметів на площині і у просторі («ближче — далі»). Написання цифри 4	
18	Склад числа 4. Доповнення рівностей числами та знаками. Написання цифр	
19	Чотирикутники. Розпізнавання геометричних фігур. Обчислення значення виразів	
20	Число і цифра 5. Утворення числа прилічуванням 1. Поняття «п'ятий». Кількісна і порядкова лічба. «Сусіди» числа. Написання цифри 5	
21	Склад числа 5. Порівняння кількості предметів, чисел. П'ятикутники. Розташування об'єктів у просторі і на площині	
22	Закріплення знань про склад числа 5. Доповнення рівностей. Обчислення значень виразів. Монети номіналом «1 к.», «2 к.», «5 к.»	
23	Число і цифра 6. Утворення числа прилічуванням 1. Поняття «шостий». «Сусіди» числа. Склад числа 6. Написання цифри 6	
24	Закріплення знань про склад числа 6. Шестикутники. Обчислення значень виразів. Числовий промінь. Утворення чисел прилічуванням і відлічуванням 1	

№ з/п	Тема уроку	Дата
25	Доповнення до 6. Обчислення значень виразів за допомогою числового променя. Відповідність числа кількості об'єктів	
26	Число і цифра 7. Поняття «сьомий». Порівняння кількості предметів. Додавання за допомогою числового променя. «Сусіди» числа. Написання цифри 7	
27	Склад числа 7. Дні тижня. Обчислення значень виразів	
28	Позначення точок, відрізків літерами латинського алфавіту. Порівняння довжин відрізків	
29	Число і цифра 8. Поняття «восьмий». Склад числа 8. Додавання за допомогою числового променя. Написання цифри 8	
30	Закріплення знань про склад числа 8. Доповнення рівностей. Поняття «порівну». Обчислення значень виразів	
31	Число і цифра 9. Поняття «дев'ятий». Доповнення до 9. Порівняння чисел. Написання цифри 9. Читання рівностей і нерівностей	
32	Склад числа 9. Порівняння чисел у межах 9. Доповнення рівностей	
33	Складання прикладів на додавання і віднімання за малюнками. Многокутники. Обчислення значень виразів	
34	Числа і цифри. Одноцифрові числа. Складання прикладів за числовими променями. Порівняння чисел	
35	Додавання 0 і до 0. Віднімання 0 і рівних чисел. Круг. Розпізнавання геометричних фігур	
36	Число 10. Поняття «десятий». Доповнення до 10. Утворення числа 10. Натуральні числа	
37	Склад числа 10. Порівняння чисел у межах 10. Монета номіналом «10 к.». Розпізнавання геометричних фігур	
38	Сантиметр. Вимірювання довжини відрізків. Обчислення значень виразів. Доповнення рівностей і нерівностей	
39	Перевір свої знання. Узагальнення й систематизація знань учнів	
40	Дія додавання. Назви компонентів і результату дії додавання. Знаходження суми чисел. Доповнення рівностей	
41	Складання і обчислення прикладів на додавання за малюнками	
42	Дія віднімання. Назви компонентів і результату дії віднімання. Знаходження різниці чисел	
43	Складання і розв'язування прикладів на віднімання за малюнками. Доповнення рівностей. Вимірювання і порівняння довжин відрізків. Рівні відрізки	
44	Зв'язок дій додавання і віднімання. Складання прикладів на віднімання із прикладів на додавання. Правило знаходження невідомого доданка. Розпізнавання геометричних фігур	
45	Складання прикладів на віднімання за малюнками. Доповнення рівностей. Кругові приклади	
46	Ознайомлення з поняттям «задача». Структурні частини задачі (<i>умова, запитання, розв'язання, відповідь</i>). Складання задач за малюнком, за рівністю, за розв'язанням	
47	Складання задачі за малюнком. Задачі на знаходження остачі. Складання задачі за поданою рівністю	
48	Складання і обчислення прикладів за таблицею. Розв'язування задачі, що містить поняття «стільки ж». Обчислення прикладів на дві дії	
49	Перевір свої знання. Узагальнення й систематизація знань учнів	
	Табличне додавання і віднімання чисел у межах 10	
50	Таблиці додавання і віднімання числа 1. Обчислення значень виразів. Розв'язування задач. Додавання і віднімання по 1 виду $4 + 1 + 1$; $9 - 1 - 1$	
51	Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Складання і розв'язування задач за малюнками	

№ з/п	Тема уроку	Дата
52	Таблиці додавання і віднімання числа 2. Додавання і віднімання виду $7 + 2 + 1$; $8 - 2 - 2$. Додавання і віднімання по 2. Розв'язування задач	
53	Обчислення значень виразів. Доповнення рівностей і нерівностей. Складання і розв'язування задач за малюнками	
54	Поняття «на... більше», «на... менше». Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Задачі на збільшення (<i>зменшення</i>) числа на кілька одиниць	
55	Складання і розв'язування задач за малюнком і схемою. Доповнення рівностей і нерівностей. Розпізнавання геометричних фігур	
56	Таблиці додавання і віднімання числа 3. Додавання і віднімання числа частинами виду $6 + 2 + 1$; $9 - 2 - 1$. Додавання і віднімання по 3. Розв'язування задач	
57	Правило знаходження невідомого доданка. Розв'язування задач на знаходження невідомого доданка. Залежність суми від зміни одного доданка	
58	Правила знаходження невідомих від'ємника і зменшуваного. Обчислення значень виразів. Розв'язування задач	
59	Закріплення додавання і віднімання числа 3. Складання й розв'язування задач за малюнком та схемою. Побудова відрізків. Порівняння виразу і числа	
60	Таблиці додавання і віднімання числа 4. Додавання і віднімання числа частинами виду $5 + 2 + 2$; $5 - 2 - 2$. Складання і розв'язування задач	
61	Додавання і віднімання по 4. Знаходження невідомих компонентів дій додавання та віднімання. Розв'язування і порівняння задач. Побудова відрізків	
62	Зміна різниці залежно від зміни одного з компонентів дії віднімання. Порівняння виразів без обчислень. Многокутники. Вимірювання довжин сторін многокутників. Побудова многокутників за зразком	
63	Таблиці додавання і віднімання числа 5. Додавання і віднімання числа частинами виду $3 + 2 + 3$; $6 - 2 - 3$. Збільшення і зменшення чисел на 5. Складання і розв'язування задачі за малюнком. Побудова відрізків	
64	Порівняння кількості предметів. Співвідношення «на скільки більше (<i>менше</i>)?». Різницева порівняння	

ОЗНАКИ І ВЛАСТИВОСТІ ПРЕДМЕТІВ. МНОЖИНИ. ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ. НАТУРАЛЬНІ ЧИСЛА 1–10 І ЧИСЛО 0

Дата _____

Клас _____

Урок 1. ВСТУП. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗНАНЬ УЧНІВ, СФОРМОВАНИХ У ДОШКІЛЬНИЙ ПЕРІОД. ВЗАЄМНЕ РОЗМІЩЕННЯ ПРЕДМЕТІВ У ПРОСТОРІ І НА ПЛОЩИНІ. ПІДГОТОВЧІ ВПРАВИ ДО НАПИСАННЯ ЦИФР

Мета: познайомити дітей з предметом математика; закріпити уявлення про розташування предметів на площині та в просторі з використанням слів *ближче, далі, зліва, справа, внизу, вгорі, ліворуч, праворуч, між, під, над, на, попереду, позаду, поруч*. Розвивати увагу; виховувати інтерес до вивчення математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ВСТУПНА БЕСІДА

— Сьогодні у вас перший урок математики. Це цікава і важлива наука. Говорять, що математика — це королева наук, гімнастика для розуму.

Вивчати математику допоможе вам підручник, який називається «Математика».

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Ознайомлення з підручником

— Візьміть до рук підручник і розгляньте його. Ця книжка — ваш перший підручник з математики. Звісно, що ви потоваришуєте з нею.

— Чим вона розпочинається? Насамперед ви бачите обкладинку. Це обличчя (*або одяг*) книги, це те, що зовні вирізняє її з-поміж інших книжок.

— Про що розповідає обкладинка підручника «Математика»?

— Чи подобається вам малюнок на ній?

— Хто мандруватиме разом із вами країною Математика?

— Порахуйте, скільки всього тварин?

— Перегорніть обкладинку, — побачите аркуш паперу, що з'єднує її зі сторінками, — форзац. Форзаців — два.

— Що зображено на першому форзаці?

— Це математичне містечко. Чому його так назвали?

— Що зображено на другому форзаці? Про що розповідають ці малюнки?

— Розгляньте наступні сторінки — титульну сторінку та її зворот. Про що ви дізналися?

— На третій сторінці підручника вміщено звернення до читача.

Учитель читає звернення авторів підручника на с. 3, ознайомлює учнів з умовними позначеннями, що є у підручнику.

— Про що розповіли автори підручника?

— Чого вони вам бажають?

— Що означають умовні позначення?

2. Робота за підручником (с. 4–5)

Завдання 1

— Хто намальований? Порахуйте, скільки тварин?

— Хто ближче? Хто — далі? Хто — зліва? Хто — справа?

Завдання 2

- Що робить півник?
- Кого він намагається побачити?
- Скільки звірят?
- Кого побачив півник у бінокль?
- Кого не побачив?

Завдання 3

- Що ви бачите?
- Де це відбувається?
- Хто виступає на арені цирку?
- Опишіть малюнок, використовуючи слова: *у, на, під, над, внизу, попереду, позаду, зліва, справа, між, за.*

Завдання 4

Робота в зошиті. Письмо паличок за зразком.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за предметними малюнками

- Які предмети на дошці виставлені ліворуч? Які — праворуч?
- Порахуйте спочатку кошенят, а потім — цуценят.

Учитель виставляє три ряди грибочків.

- Скільки грибочків у кожному рядку?
- Скільки грибочків у верхньому рядку?
- Скільки у нижньому?
- Скільки грибочків у третьому згори рядку?

2. Гра на увагу «День, ніч»

— Запам'ятайте тварин на кораблику. «Ніч» — заплющте оченята. (*Учитель прибирає 1 малюнок.*) «День» — розплющте оченята. Яка тварина зникла?

3. Гра «Склади узор»

У дітей лежать три круги — зелений, жовтий, червоний і два квадрати — синій, оранжевий.

Робота виконується під диктовку вчителя.

— Покладіть кружечки так, щоб угорі був червоний круг, а жовтий — між червоним і зеленим. Праворуч від жовтого круга покладіть синій квадрат, ліворуч — оранжевий квадрат.

- Вийшла квіточка.
- Подивіться, як розташовані кружечки.
- Який колір угорі? по центру? внизу?
- Де можна побачити одночасно всі ці три кольори? (*На світлофорі*)
- Що позначає червоний колір? жовтий? зелений?

4. Вправа на закріплення

— Підніміть угору праву руку, ліву. Торкніться парти лівим коліном, правим. Встаньте і поверніться праворуч, ліворуч.

— Хто сидить від вас праворуч, ліворуч?

Учитель ставить на стіл Буратіно. Біля його правої ноги кладе кубик, а біля лівої — м'яч.

- Що розташоване праворуч від Буратіно? Що — ліворуч?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Діти, пригадаймо, які завдання ми виконували на уроці?
- Ми рахували? Ми грали? Малювали?
- Вам сподобався урок? Тоді до нових зустрічей в країні Математика.

Урок 2. ОБ'ЄДНАННЯ ПРЕДМЕТІВ У ГРУПИ ЗА ПЕВНОЮ ОЗНАКОЮ. ЛІЧБА ПРЕДМЕТІВ

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів об'єднувати предмети у групи за спільною ознакою; вправляти їх у лічбі предметів; розвивати увагу, вміння слухати; вправляти у написанні паличок; виховувати інтерес до вивчення математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Добрий лікар Айболить
Склавши руки не сидить.
Черга вже на лікування:
«Я за вами», «Хто останній?»
Всі приходять — два шпаки,
Три корови, два вовки,
І ведмідь, і черв'ячок,
І поранений жучок.
Добрий лікар Айболить
Хворих вилікує вмить.

- Скільки тварин прийшло лікуватися до лікаря? (10) Назвіть їх.
- Хто прийшов першим? Хто — останнім?

2. Гра «Скільки?»

Учитель показує ромашку. Ставить мітку на одній з пелюсток. Діти починають лічбу.

- Скільки пелюсток? (10)

Учитель ставить мітку на іншій пелюстці. Діти продовжують лічбу.

- Скільки пелюсток? (10)

Учитель відриває по 1 пелюстці. Діти рахують.

- Скільки пелюсток? (10)
- А у кого вийшло менше? Чому?
- Наступного разу будьте уважнішими.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

Робота за підручником (с. 6–7)

Завдання 1

— Що ви бачите? Хто де знаходиться? Хто вгорі? Хто — на щоглі? Хто — на вітрильнику? Хто — на березі? Хто — над морем?

— Об'єднайте тварин у групи за певною ознакою. (Звірі, птахи, на березі, на вітрильнику, з рогами і без них, із вусами і без них тощо.)

Завдання 2

— У яку гру грають тварини? Хто де заховався? Кого ви бачите? Скільки всього тварин? Кого знайшло козенятко? Скільки тварин ще йому треба знайти?

Завдання 3

— Хто живе у цьому чудовому будиночку? Скільки їх?
— Об'єднайте мешканців у групи за певною ознакою. (Люди, тварини, дівчатка, хлопчики, дорослі, діти)

— Скільки одягу випрасувала мама? Скільки сходів у будиночку? Скільки сходинок на кожному з них? Скільки дверей? Скільки вікон?

Завдання 4

Робота в зошиті

— Намалюйте стільки квадратів, скільки тварин на вітрильнику, і стільки прямокутників, скільки тварин на березі.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з матеріалом для лічби

Учитель виставляє різну кількість предметів і запитує: «Скільки..?». Діти викладають на парті відповідну кількість паличок.

Діти викладають на парті відповідну кількість паличок.

2. Робота в зошиті

1) Вправи в написанні елементів цифр.

— Незабаром у зошитах ми будемо писати цифри, записувати приклади і задачі. Виконаємо тренувальні вправи.

Учитель пише на дошці.

— Напишіть 1 паличку (/).

— Відступіть 2 клітинки і напишіть 2 палички (//).

— Відступіть 2 клітинки і напишіть 3 палички, і так — до кінця ряду.

2) Графічний диктант.

— 2 клітинки вгору, 2 праворуч, 1 вниз, 2 ліворуч. Вийде прапорець.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— На уроці ми вчилися порівнювати предмети, рахувати, спробували трошки писати.

— Що сподобалося на уроці?

**Урок 3. ЛІЧБА ПРЕДМЕТІВ.
ОБ'ЄДНАННЯ ПРЕДМЕТІВ У ГРУПИ ЗА ПЕВНОЮ ОЗНАКОЮ.
МНОЖИНА. ЕЛЕМЕНТ МНОЖИНИ**

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з множиною як сукупністю предметів; вчити об'єднувати предмети у групи за певною ознакою; вправляти у написанні елементів цифр; виховувати акуратність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Півень злетів на тин,
А там півник ще один.
Скільки півників усіх?
Полічіть швиденько їх.

2. Лічба від 1 до 10 у прямому і зворотному порядку

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота з демонстраційним матеріалом

Учитель демонструє малюнки пташок: ластівка, горобець, голуб. Серед них — малюнок лисиці.

— Який предмет зайвий? Чому? Як назвати решту предметів?

2. Об'єднання предметів за призначенням. Множина

Учитель прикріплює на дошці малюнки із зображенням шкільного приладдя та малюнки із зображенням іграшок.

- Назвіть кожний предмет.
- Об'єднайте предмети у групи за призначенням.
- Скільки предметів у кожній групі?

3. Робота за підручником (с. 8)

Завдання 1

- Що намальовано зліва? Скільки тварин? Який предмет зайвий? Чому?
- Що намальовано справа? Скільки чашок? Яка з них зайва? Чому?

Завдання 2

— Назвіть кожний предмет. Об'єднайте предмети у групи за їх призначенням. (*Навчальне приладдя, предмети для занять спортом.*)

— Групу предметів, об'єднаних за певною ознакою, називають *множиною*.

Завдання 3

— Хто намальований? Множина бджіл — рій. Елемент множини — бджола. Скільки елементів у цій множині?

Завдання 4

— Скільки елементів містить множина тюльпанів? А троянд?
— Утворіть інші множини: за кольором, за розміром. Скільки елементів містить кожна з них? Як називають множину квітів у вазі? (*Букет*) Скільки елементів у цій множині?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за малюнком

Учитель демонструє малюнок, на якому зображений глечик. У ньому стоять 5 соняшників і 4 волошки.

- Скільки елементів містить множина соняшників?
- Скільки елементів містить множина волошок?
- Як називають множину квітів у вазі?

2. Робота над загадкою

- Порожні поля, мокне земля,
Дощ поливає, коли це буває? (*Восени*)

На дошці — 2 кошики.

- Подивіться, що принесла нам осінь у першому кошику.

2 яблучка, 1 груша, 3 сливки.

- Скільки елементів містить множина фруктів?
- Подивимось, що принесла нам осінь у другому кошику.

1 морквина, 3 картоплини, 2 цибулини.

- Скільки елементів містить множина овочів?

3. Робота в зошиті

1) Підготовка до написання цифр.

Учні малюють ялиночки, чергуючи високі і низькі.

2) Графічний диктант.

— 3 клітинки праворуч, 1 по діагоналі ліворуч вниз, 1 ліворуч, 1 по діагоналі ліворуч угору, 2 вниз, 3 праворуч, 2 вгору. (*Конверт*)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Які множини є в нашому класі? (*Множина кімнатних квітів, множина рибок в акваріумі, множина парт, множина учнів, множина вчителів, множина портфелів тощо*)

- Як називається множина учнів? (*Клас*)

Урок 4. ЧИСЛО. СПІВВІДНЕСЕННЯ МНОЖИНИ І ЧИСЛА. ЧИСЛО 0

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів визначати кількість елементів сукупності (*множини*); ознайомити з поняттями «число» і «цифра»; вправляти в написанні елементів цифр; виховувати акуратність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Три веселі киці
Гralись у травиці.
Рижик теж до них прибіг —
Скільки кошених усіх?

2. Лічба предметів. «Чарівні фігурки»

- Скільки синіх квадратиків? Скільки жовтих? Скільки зелених?
- Яких квадратиків більше — жовтих чи зелених?
- Яких квадратиків менше — синіх чи жовтих?
- Яких квадратиків менше — жовтих чи зелених? Синіх чи зелених?

3. Гра «Курка і курчата»

Учитель вистукує певну кількість разів, а діти викладають цю кількість на парті з паличок.

4. Гра «Назви елементи множини»

Овочі — це...
Фрукти — це...
Іграшки — це...

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Співвіднесення множини і числа. Робота за предметними малюнками

Учитель показує одне яблуко.

- Що це? Скільки яблук? Яблуко належить до множини фруктів.

Учитель показує два овочі.

- Що це? Скільки овочів? Морква, капуста належать до множини овочів.

Учитель показує три тварини.

- Хто це? Скільки їх? Вовк, заєць, їжак належать до множини тварин.

2. Формування понять «число» і «цифра».

Учитель виставляє на дошці геометричні фігури.

- Скільки червоних кружечків? жовтих? зелених?

— Кожне число має свою назву. Для позначення чисел на письмі є спеціальні знаки — цифри. Під одним кружечком ставимо цифру 1. Під двома кружечками ставимо цифру 2 і т. д.

3. Робота за підручником (с. 8)

Завдання 1

- Елементи яких множин ви бачите? Скільки предметів у множині фруктів? У множині овочів? У множині іграшок?
- Кількість елементів множини виражають числом.

Завдання 2

- Які множини зображено? Які числа відповідають множинам, зображеним на малюнках?

Завдання 3

— На кожній годівничці — множина зерняток. Назвіть кількість зернят на першій годівничці; на другій; на третій.

— Відсутність елементів у множині виражають числом нуль. Число нуль позначають цифрою 0.

Завдання 4

Робота в зошиті. Написання за зразком одного рядка елементів

Пояснення вчителя

— Цифра 0 є овалом. Починають писати цифру трохи нижче за верхній правий кут клітини. У правому верхньому кутку клітини роблять заокруглення, пишуть великий лівий півовал, торкаються середини нижньої сторони клітини, далі лінія плавно ведеться вгору до вихідної точки.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Оплески»

Учитель демонструє по черзі предметні малюнки з різною кількістю предметів. Діти рахують предмети мовчки і за сигналом учителя плескають у долоні стільки разів, скільки предметів на малюнку. Потім на віялах показують цифру.

2. Робота на основі наочності

На дошці — плакат, на якому зображений теремок з тваринами.

Стоїть у полі теремок, теремок.

Він ані низенький, ані високий.

— Хто живе вгорі? (*Півень, жаба, зайчик*)

— А хто — внизу? (*Лисиця, кабан, ведмідь*)

— А хто — між лисицею і ведмедем? (*Кабан*)

— Хто — над кабаном? (*Вовк*)

— Хто живе праворуч від кабана? (*Ведмідь*)

— Хто живе ліворуч від кабана? (*Лисиця*)

— Хто — під півником живе? (*Вовк*)

— Хто по центру живе? (*Півень, вовк, кабан*)

— Хто живе поряд з півником? (*Жаба, зайчик*)

3. Робота в зошиті

1) Графічний диктант.

— Відступіть 1 клітинку ліворуч, 5 клітинок зверху, поставте точку і починайте малювати.

1 клітинку праворуч, 1 клітинку вгору, 1 клітинку праворуч, 1 клітинку вниз, 1 клітинку праворуч, 1 клітинку вгору, 1 клітинку праворуч, 1 клітинку вниз і так — до кінця рядка.

2) Гра на увагу.

Учитель виконує завдання на дошці кольоровою крейдою, а учні — в зошитах кольоровими олівцями.

— Відступіть від графічного диктанту 4 клітинки. Посередині ряду обведіть клітинку червоним олівцем. Над нею намалюйте 3 зелених палички, під нею — 4 жовті.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Скільки елементів у множині учнів нашого класу?

— Скільки елементів у множині вчителів? у множині комп'ютерів? у множині музичних інструментів?

Урок 5. ПОРЯДКОВА ЛІЧБА. ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ («ВИСОКИЙ — НИЗЬКИЙ»). ПІДГОТОВЧІ ВПРАВИ ДО НАПИСАННЯ ЦИФР

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів лічби у прямому та зворотному порядку, використовуючи порядкові числівники; навчати встановлювати відповідні відношення між предметами: «вищий — нижчий»; вправляти у написанні елементів цифр; виховувати акуратність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

У папуги Гоші
Було трохи грошей.
Він на них собі купив:
Чобітки, пальто і бриль,
Й парасольку на додачу.
Скільки всіх нових речей
Він повіз собі на дачу?

2. Гра «Стук-стук»

Учитель вистукує певну кількість разів, а діти викладають цю кількість на парті із паличок.

3. Гра «Не позіхай — число називай»

Лічба від 1 до 10; від 3 до 7; від 5 до 10.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Порядкова лічба

На дошці — малюнок ріпки і героїв казки.

— Посадив дід ріпку. Виросла ріпка велика-превелика. І вирішив дід викопати ріпку.

— Хто першим прийшов витягувати ріпку?

— Хто — другим?

— Хто — третім? І так далі.

Учитель виставляє героїв казки. Діти рахують за вчителем: «Перший дід, друга бабця...».

2. Робота за підручником (с. 10–11)

Завдання 1

— Кого ви бачите на малюнку? Хто ввійде в клас першим? другим? третім? останнім?

— Скільки елементів у множині учнів? дівчаток? хлопчиків? вчителів? вікон? дверей?

Завдання 2

1) Хто намальований? Куди вони йдуть? Хто прийде першим? Хто другим? Хто йде за Мальвіною? Поставте свої запитання до малюнка.

2) Напиши стільки елементів, скільки казкових героїв на малюнку.

Завдання 3

— Скільки звірят на малюнку? Назви порядковий номер кожної тварини, починаючи з козенятка. Полічи в іншому напрямку. Скільки елементів у множині чашок? ложок? тарілок? блюдець? склянок? тістечок? м'ячів? стільців? столів? Яких предметів посуду не вистачає? Скільки?

Завдання 4

Робота в зошиті. Малювання трикутників за зразком.

Завдання 5

— Яких тварин зображено? Хто високий? Хто низький? Наведіть свої приклади.

Завдання 6

— Хто вищий — Василько чи Гліб? Хто найнижчий?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Порядкова лічба «Дні тижня»

Перший — понеділок, другий, — вівторок і т. д.

2. Геометричний матеріал

На дошці — малюнок.

- Скільки трикутників?
- Скільки квадратів?
- Чого більше?
- Скільки кружечків?

— Що можна сказати про квадрати і кружечки? (Порівну)

3. Робота в зошиті

1-й ряд — намалюйте 3 квадратики.

2-й ряд — намалюйте 4 кружечки.

— Що необхідно зробити, щоб квадратиків і кружечків стало порівну?

4. Бесіда про птахів

На дошці — малюнки пташок: лелека, горобець, сорока, синичка.

— Порахуйте птахів зліва направо, а потім — справа наліво (перший — лелека, другий — горобець...)

Висновок. Кількість предметів не залежить від напрямку лічби. Якщо напрямком лічби не вказаний, то рахують зліва направо.

- Діти, а які з цих птахів відлітають в теплі краї? (Лелека)
- Скільки лелек на малюнку? (Один)
- А на якому місці він стоїть, якщо рахувати зліва направо? (На першому)
- Які птахи залишаються зимувати? Назвіть їх.

5. Гра «На гостину до ведмедика»

Учитель виставляє на дошці малюнки тварин, різних за зростом.

- Хто прийшов у гості першим?
- Хто — другим?
- Хто — третім?
- Скільки всього тварин?
- Хто з них найвищий?
- Хто з них найнижчий?
- Назвіть тварин від найвищої до найнижчої.
- Між якими тваринами стоїть білочка?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Ми рахували? (Так!)
- Ми писали? (Так!)
- Ми грали? (Так!)

Урок 6. ЧИСЛО І ЦИФРА 1. ПОНЯТТЯ «ОДИН — БАГАТО», «ПЕРШИЙ». НАПИСАННЯ ЦИФРИ 1

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з числом і цифрою 1, з поняттями «один — багато», «перший»;
учити писати цифру 1; зіставляти цифру і число; формувати навички усної лічби; ви-
ховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Мама булочки спекла,
По одній всім роздала:
Галі, Наді і Юркові,
І пухнастому котові,

Дідусеві і бабусі,
І малесенькій Катрусі.
Доки котик позіхав —
Песик булочку украв.

— Скільки булочок роздала матуся?

2. Гра «Ланцюжок»

Учитель починає, учні поодиноці продовжують лічбу «ланцюжком».
Лічба від 1 до 4; від 5 до 9; від 3 до 10.

3. Лічба предметів. Гра «Чарівні фігурки»

- Викладіть у 1-му ряду — 5 квадратиків, а в 2-му — 4 кружечки.
- Чого більше — квадратиків чи кружечків?
- Що треба зробити, щоб їх стало порівну?
- Покажіть четвертий квадрат, рахуючи справа наліво.
- Покажіть перший кружечок ліворуч.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Бесіда

— Поміркуємо: один зошит, один олівець, одна квітка, одне яблуко. Це ба-
гато чи мало? Напевно, це мало.

— А зараз прислухайтесь до слів: *один, самотній, один-однісінький на
всьому білому світі.*

Це людина, у якої немає близьких: ані батьків, ані братів, ані сестер.

Як живеться самотній людині? Так, важко і страшно. Отже, один — озна-
чає мало.

А зараз подивимося на це число з іншого боку. Хто для нас найдорожчий?
Це наша мама. І у кожного вона тільки одна. Ми з вами живемо на планеті
Земля — і це наш єдиний будинок, і у кожного з нас одна Батьківщина — міс-
це, де ми народилися.

— А зараз подивіться на небо. Що ви там бачите?

— Правильно, Сонце, яке зігріває нас своїми ніжними променями, небо,
яке манить глибиною своєї синяви. І Сонце у нас одне, і небо — теж.

Отже, одна у людини мама, одна Земля, на якій живемо, одне Сонце, одна
Батьківщина.

А що для нас означають ці слова? А означають вони дуже багато.

2. Робота за підручником (с. 12)

Завдання 1

1) Скільки козенят? Скільки кульок?

- Що ще на малюнку одне?
- Цифрою 1 позначають число один.

2) Ознайомлення з друкованою і рукописною цифрою 1.

— На що вона схожа? (*Стріла, олівець, цвях*)

Ось один, чи одиниця, —
І тонка, й пряма, як спиця.

С. Маршак

Завдання 2

— Що означає цифра 1 на малюнку?

— Скільки одиниць?

Завдання 3

— Що ви бачите на малюнку?

— Хто один? Кого багато? Скільки елементів у множині рибок в акваріумі?

У множині ластівок на дроті?

— Розгляньте малюнок потяга. Скільки в ньому вагонів? Як ви вважаєте, чому? Хто перший пасажир?

3. Робота в зошиті. Написання цифри 1

1) Пояснення вчителя.

— Цифра 1 складається з двох елементів — паличок, одна з яких коротша за іншу. Спочатку пишуть маленьку паличку. Починають писати її трохи вище за центр клітини і ведуть до верхнього правого кута клітини. Потім пишуть основну похилу паличку від верхнього правого кута до середини нижньої сторони клітини.

2) Імітація написання цифри 1 у повітрі.

«І-раз, і-два, і-три». «І» — підняти руку, «раз» — руку опустити.

3) Написання цифри 1 у зошиті.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ (див. Додаток на с. 22)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Читання й обговорення вірша

В кенгуру сумує син,
Бо у мами він один.
Сумно місяць поглядає —
В нього братика немає.
А у сонця є сестрички —
І щасливе в нього личко:
Ясні зірочки малі
Веселять його вгорі.

Л. Савчук

Урок 7. ТОЧКА, ЛІНІЯ. ПРЯМІ ЛІНІЇ
(ВЕРТИКАЛЬНІ, ГОРИЗОНТАЛЬНІ, ПОХИЛІ).
КРИВА ЛІНІЯ. ЛАМАНА ЛІНІЯ.

Дата _____

Клас _____

ЗАМКНЕНА І НЕЗАМКНЕНА ЛІНІЇ. УТВОРЕННЯ МНОЖИН

Мета: ознайомити учнів зі складом числа 3, трикутником, його елементами; дати поняття про пряму, криву та ламану лінії; вчити креслити лінії; розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Киця Мурка на всі ніжки
Взула шовкові панчішки.
Та одна десь загубилась.
Скільки в киці залишилось?

2. Гра «Не позіхай, продовжуй»

— Назвіть числа від 1 до 10; від 10 до 1.

3. Логічні задачі

- З-за пенька показалося 6 заячих вух. Один зайчик утік. Скільки вух тепер видно з-за пенька? Скільки там зайців?
- У норі блищало 6 очей. Скільки вовків сиділо у норі?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 13)

Завдання 1

— На малюнку ви бачите точку. Це точка-мандрівниця. Багато точок утворюють пряму. Ця лінія без початку і кінця. Прямі лінії бувають вертикальні, горизонтальні, похилі.

Завдання 2

— Це крива і ламана лінії.

Завдання 3

- Бувають лінії замкнені і незамкнені.
- Назвіть кожну лінію.

Завдання 4

- Що намальовано?
- Утворіть множини за кольором; за розміром. Скільки елементів у кожній множині?

Завдання 5

Робота в зошиті

— Намалюйте лінії за зразком.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Розпізнавання ліній на практиці

Учитель кидає мотузку на стіл.

— Яка лінія вийшла? (*Крива лінія*)
— А зараз дівчинка візьме за один кінець мотузки, а хлопчик — за інший кінець мотузки. Натягніть її.

— Яка лінія вийшла? (*Пряма*)

2. Гра «Відгадай, яка лінія?»

- Кольорове коромисло
Через річку повисло. (*Веселка. Крива лінія*)
- Хто всю ніч по даху б'є та постукує,
Бурмотить і співає, заколисує? (*Дощ, прямі лінії*)
- Висить сито
Не людьми звіто. (*Павутиння. Криві лінії*)

3. Практична робота в зошиті

— Синім олівцем накресліть пряму лінію, а зеленим — криву.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

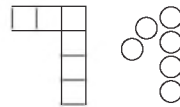
— З якими лініями ви ознайомилися?
— Наведіть приклади таких ліній.

ДОДАТОК ДО УРОКУ 6

1. Гра «Цифровий конструктор»

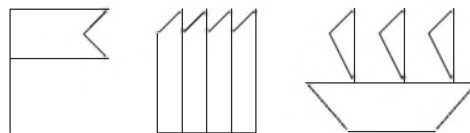
— Викладіть цифру 1 з геометричних фігур.

Наприклад:

2. Гра «Хованки»

— Де сховалася цифра 1?

3. Гра «Міркуємо разом»

— Червона Шапочка зібралася на гостину до бабусі. Вона може піти пішки, сісти на автомобіль або полетіти на літаку. Що обере Червона Шапочка, щоб швидше дістатися до бабусі? Чому?

Урок 8. ЧИСЛО І ЦИФРА 2. ПОНЯТТЯ «ДРУГИЙ». НАСТУПНЕ ЧИСЛО.
НАПИСАННЯ ЦИФРИ 2. ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ ЗА ДОВЖИНОЮ
(«ДОВШИЙ — КОРОТШИЙ»)

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з утворенням числа 2; сформувати поняття «другий», «наступне число»; учити писати цифру 2, порівнювати предмети за довжиною («довший — короткий»); формувати навички усної лічби; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Олексій пішов до річки
І впіймав аж три плотвички.
Кошеня одну вхопило.
Скільки рибок залишилось?

2. Гра «Яке число пропущене?»

Учитель називає числа, пропускаючи одне з них. Діти показують пропущене число на числових віялах.

3. Усна лічба. «Ланцюжок»

Пряма і зворотна лічба: від 3 до 8; від 10 до 6; від 7 до 2; від 6 до 1.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота над загадкою

- Два кінця, два кільця, а посередині цвях. (*Ножиці*)
 - Яке число почули в загадці? (2)
 - Чого буває тільки по два? (*Рук, ніг, очей, вух*)
 - А ще говорять, коли речей по два — *пара*.
 - Які пари предметів ви знаєте? (*Капці, лижі, ковзани*)

2. Робота за підручником (с. 14–15)

Завдання 1

1) Бесіда за малюнком.

— Хто прийшов до козенятка? Козенятко — перше, а телятко — друге. Скільки їх разом?

— Чого іще на малюнку два? (*Квітів, вух у кожної тварини, ріжок, очей тощо*)

— Цифрою 2 позначають число два. Воно наступне після одиниці.

2) Ознайомлення з друкованою і рукописною цифрою 2.

— На кого вона схожа?

- Пливе лебідь у ставку,
Вигнув шию він тонку,
Хвостик вгору припідняв,
Цифру 2 нам показав.

3) Робота з набірним полотном.

- В лісі білочка жила і грибок нам принесла.
А за нею їжачок, теж приніс один грибок.

— Як отримали число два?

— Число два позначається цифрою 2.

4) Робота в зошиті. Написання цифри 2.

а) Пояснення вчителя.

— Цифра 2 складається з верхнього малого напівовала, похилої і хвилястої лінії. Починають писати цифру трохи вище за центр клітини, ведуть лінію вгору, заокруглюють її у правому верхньому кутку, ведуть похилу лінію до середини нижньої сторони клітини. Потім уздовж нижньої сторони клітини пишуть хвилясту лінію (*вгору, вниз, вгору*).

б) Написання цифри в повітрі.

в) Написання цифри в зошиті.

Завдання 2

— Розгляньте малюнок. До якої він казки? Розкажіть її.

— Чому їжачок переміг у змаганні?

— Розгляньте потяг. Який новий пасажир у ньому з'явився?

Завдання 3

— Назвіть усі предмети. Чого один чи одна? Чого — по двоє? Що зайве на малюнку? Чому?

Завдання 4

— Розкажіть, кого і що ви бачите на малюнку.

— А чи бачите ви, де на малюнку заховалися цифри 1? А цифри 2?

Завдання 5

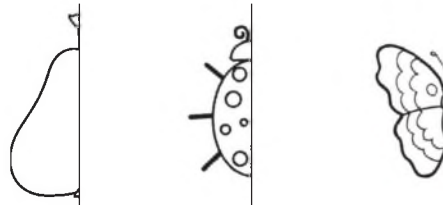
— Який олівець довший — жовтий чи червоний? Який олівець найкоротший?

3. Ознайомлення з монетами вартістю 1 к., 2 к.

Фізкультхвилинка

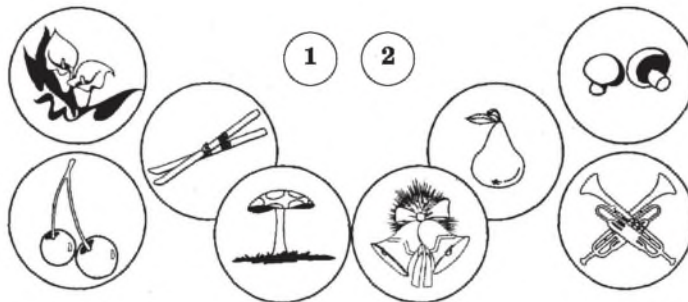
IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Домалюй дзеркальне зображення предмета»

2. Самостійна робота

Гра «Дивись не позіхай, кількість предметів і цифру правильно сполучай»
(за картками)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Ми рахували? Ми писали?

— Яку цифру вивчали?

Урок 9. ПРОМІНЬ. КУТ.
РОЗПІЗНАВАННЯ ЛІНІЙ. НАПИСАННЯ ЦИФР

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів розрізняти геометричні фігури: промінь і кут; закріплювати вміння зіставляти групи предметів і числа на позначання їхньої кількості; формувати обчислювальні навички; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Юра рибку упіймав,
Гриць картоплі накопав,
Тато із кринички
Витягнув водички,
А маленька Юля
Принесла цибулі,
Кропу і петрушки,—
Зварить мама юшку.

— Скільки у мами помічників?

2. Лічба предметів. «Чарівні фігурки»

Учитель демонструє картку з цифрою, а діти викладають відповідну кількість фігурок.

3. Логічне завдання.

— У бабусі є онук Микола, кішка Мурка, цуценя Булька. Скільки онуків у бабусі?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 16)

Завдання 1

— Що робить точка-мандрівниця?
— Скільки утворилося частин прямої?
— Це утворилися промені. Промінь — це частина прямої, яка тільки з одного боку обмежена точкою. (Звертається увага на малюнок у підручнику.)

Завдання 2

— Скільки фігур накреслила точка-мандрівниця?
— Із скількох променів складається кожна фігура?
— Це кути. Кут — це фігура, утворена двома променями, що мають спільний початок.

Завдання 3

— Що намальовано? Розкажіть.
— Які лінії заховалися на малюнку?
— Які множини ви бачите на малюнку? (Множина хмар, промінців, кульок, тварин тощо.)
— Що на малюнку одне? Чого двоє?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ. РОБОТА В ЗОШИТІ

1. Графічний диктант

— Одна клітинка по діагоналі вправо вниз, 2 праворуч, 1 по діагоналі вправо вгору, 2 ліворуч, 2 вгору, 2 по діагоналі ліворуч вниз, 2 вправо. (*Кораблик*)

2. Написання цифр 1 і 2

- Скільки сонечок у небі?
- Напишіть рядок цифри 1.
- Скільки очей у дітей?
- Скільки вушок у дітей?
- Скільки ручок у дітей?
- Скільки ніжок у дітей?
- Напишіть рядок цифри 2.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Ми рахували? Ми писали?
- З якими геометричними фігурами ознайомилися?
- Які цифри повторили?

ДОДАТОК ДО УРОКУ 29

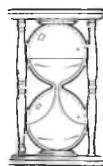
1. Робота із числовим рядом

- Прочитайте числа від 1 до 8; від 8 до 1.
- Назвіть «сусідів» числа 7.
- Яке число передує числу 5?
- Яке число наступне за ним?

2. Логічне завдання

- Намалюйте в зошиті 2 кружечки, 1 квадратик, 1 кружечок.
- Розфарбуйте кружечки так, щоб квадратик був між синім і жовтим кружечками, а жовтий — поруч із зеленим.

3. Гра «Де сховалася цифра 8?»

Урок 10. **ВІДРІЗОК. ПОРІВНЯННЯ ДОВЖИН ВІДРІЗКІВ.
ЛАМАНА. ЛАНКИ ЛАМАНОЇ ЛІНІЇ.
ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ ЗА ВИСОТОЮ («НАЙВИЩИЙ —
НАЙНИЖЧИЙ»). РОЗТАШУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ «ЗЛІВА, СПРАВА»**

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з поняттями «відрізок», «ламана»; учити порівнювати довжини відрізків, рахувати ланки ламаної лінії, порівнювати предмети за висотою («найвищий— найнижчий»); розвивати увагу; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Усна лічба «Не позіхай, продовжуй»

Лічба від 1 до 6; від 3 до 8; від 7 до 2; від 5 до 9; від 8 до 3.

2. Гра «Добери стільки ж»

Учитель демонструє групу предметів, а діти викладають відповідну кількість геометричних фігур.

3. Весела лічба

Півник вибрався на тин,
А за ним іще один.
Скільки півників усіх?
Полічіть-но швидше їх.
Два кілечка у рупі.
Два загострені кінці.
Все це цвяшком закріпили.
Скільки ножиць налічили?

**III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.
РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 17)**

Завдання 1

— Розгляньте малюнок. Що зробили точки? На скільки частин поділили пряму?

— Візьмемо середню частину. Із скількох сторін вона обмежена точками? Це відрізок.

Відрізок — це частина прямої, яка з обох боків обмежена точками. Точки — це кінці відрізка.

— А як називаються дві інші частини розрізаної прямої?

Завдання 2

— Розкажіть, що ви бачите на малюнку. До якої казки ця ілюстрація?

— Що робили тварини? Як вони це робили? Чому вони отримували щоразу різну довжину?

— Довжину відрізка можна виміряти.

— Хто на малюнку найвищий, а хто — найнижчий? Скільки пальм зліва, а скільки — справа?

Завдання 3

— Кого ви бачите на малюнку? Що він робить?

— Це хлопчик Крок. Один крок — це міра довжини. Якої довжини перший відрізок? другий? третій?

— Порівняй довжини відрізків. Який відрізок найкоротший? Який — найдовший?

— Ламана — це сукупність поєднаних між собою відрізків. Ці відрізки — ланки ламаної.

— Які бувають ламані лінії? (*Замкнена і незамкнена*)

Завдання 4

— Якого кольору незамкнена ламана? Скільки ланок вона має?

— Якого кольору замкнена ламана? Скільки ланок вона має?

— Порівняйте кількість ланок.

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота в зошиті

1) Накресліть ламану лінію, що складається із трьох ланок.

2) «Конкурс красунь». Написання цифр 1; 2.

2. Цікава математика

1) *Робота над загадками.*

- Один говорить, двоє слухають, а двоє дивляться. (*Рот, вуха, очі*)
- Один з трубою тягне всіх за собою. (*Потяг і вагони*)
- Між двох світил
Я посередині один. (*Очі, ніс*)

2) *Логічна задача.*

— На яблуні достигли шишки.

Дві я віддам Ведмедикові,

три — Лисичці,

дві — їжакам.

Скільки шишок я віддам?

(*Жодної, бо на яблуні шишки не ростуть.*)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Ми рахували?

— Ми писали?

— Які геометричні фігури запам'ятали?

— З чого складаються ламані лінії?

Урок 11. ЧИСЛО І ЦИФРА 3.
РОЗТАШУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ «ЗЛІВА, СПРАВА».
ПОНЯТТЯ «ТРЕТІЙ». ПОПЕРЕДНЄ І НАСТУПНЕ ЧИСЛА.
ОБ'ЄДНАННЯ ОБ'ЄКТІВ У МНОЖИНИ. НАПИСАННЯ ЦИФРИ 3

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів із поняттям «третій», з написанням цифри 3, з попереднім і наступним числом; розвивати вміння об'єднувати об'єкти у множини за кольором, формою, розміром; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Під дубочком три грибочки,
Під пеньочком ще один.
Скільки разом всіх грибочків,
Ти швиденько полічи.
- Четверо каченят і двоє гусенят
В озері плавають і голосно кричать.
А ну, полічи хутчіш —
Скільки всього у воді малюків?

2. Гра «Не позіхай — продовжуй»

Лічба від 4 до 9; від 8 до 10; від 6 до 1; від 9 до 3.

3. Робота в групах

На дошці — квіти різного кольору і розміру.
— У які групи можна об'єднати квіти?
Дівчатка об'єднують квіти за кольором.
Хлопчики об'єднують квіти за розміром.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота за підручником (с. 18)

Завдання 1

1) Бесіда за малюнком.

- Розгляньте малюнок. З ким гралося козенятко у м'яча?
- Скільки звірятко? Хто до них підійшов? Яка корова? (Третя)
- Чого ще на малюнку три?

2) Ознайомлення з друкованою і рукописною цифрою 3.

— Цифрою 3 позначають число три. Воно наступне після числа 2. Число 2 передує числу 3.

Трійка — третій із значків,
Складена із двох гачків.

Завдання 2

— Назвіть предмети. Чого по три? (Олівці, цукерки. Можливо, учні назвуть іграшки.)

Завдання 3

— Назвіть геометричні фігури. (Наприклад, маленький жовтий круг)
— Об'єднайте їх у множини за кольором; за формою; за розміром. Скільки фігур у кожній множині?

— Який новий пасажир з'явився у потязі? Розкажіть, що ви знаєте про нього. (Позначає число 3, наступний після 2 тощо.)

2. Робота з набірним полотном

— Скільки півників ліворуч? Скільки півників праворуч? Як отримали число 3?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

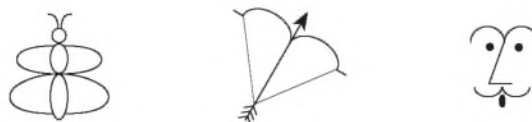
1. Написання цифри 3

1) Пояснення вчителя.

— Цифра 3 складається з верхнього і нижнього малих півовалів. Починають писати цифру трохи вище за центр клітини (приблизно у тій самій частині клітини, що і цифру 2). Початок написання першого елемента цифри 3 дуже схожий на перший елемент цифри 2. Верхній півовал доводять майже до центра клітини і, не відриваючи ручки від паперу, пишуть нижній півовал. Нижній півовал трохи більше за верхній.

2) Написання цифри 3 у зошиті.

2. Гра «Знайди цифру 3»

3. «Цифра-художниця»

— Спробуємо за допомогою трійки намалювати морські хвилі, коли вони спокійні.

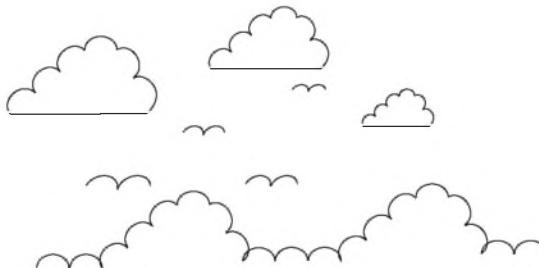
— А зараз покажемо морські хвилі під час бурі.

— Восени, високо в небі, можна побачити журавлиний ключ, який, якщо придивитися, ніби складений з «трійок». Намалюйте його.

— Тепер ми можемо намалювати цілу картину «Море», у якій використаємо цифру 3.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Яку цифру писали? Розкажіть про неї.

Урок 12. ТРИКУТНИК. СТОРОНА, ВЕРШИНА, КУТ ТРИКУТНИКА. ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ («НАЙДОВШИЙ — НАЙКОРОТШИЙ», «ОДНАКОВІ ЗА ДОВЖИНОЮ»)

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів із трикутником, його елементами; вчити порівнювати предмети («найдовший — найкоротший», «однакові за довжиною»); розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

В клас зайшов Мишко,
А за ним Петько,
А за ним Марина,
Потім ще Ярина,
А за нею Гнат.
Скільки всіх малят?

2. Порядкова і кількісна лічба від 1 до 10

- «Сусідів» трійки спробуємо назвати.
- Яке число стоїть ліворуч від 3?
- Яке число стоїть праворуч від 3?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Ознайомлення з трикутником

— Цариця Геометрія завітала до класу. Допоможіть їй! Загубилася фігура з трьома сторонами і трьома кутами.

— Що це за фігура? (*Трикутник*)

Розглядання фігури. Демонстрування учням сторін і кутів трикутника.

- Викладіть на парті трикутник за допомогою паличок для лічби.
- Скільки паличок використали? Чому?

2. Робота за підручником (с. 19)

Завдання 1

- Розгляньте фігури, які намалювала точка-мандрівниця. Скільки їх?
- На кожному з них є червоні елементи. Розгляньте їх. Як називається червоний відрізок у першого трикутника? (*Це сторона.*) Скільки сторін має трикутник? У другого трикутника червоним позначено вершину. Що таке вершина? Скільки вершин у трикутника? У третього трикутника дужкою позначено кут. Скільки кутів у трикутника?
- Трикутник — це замкнена ламана, яка складається з трьох ланок.

Завдання 2

- Скільки трикутників на малюнку зліва? (3) Скільки відрізків на малюнку справа?
- Якого кольору найдовший відрізок? Найкоротший? Які відрізки однакової довжини?

Завдання 3

- Різні скельця є у мене:
Червоне, жовте і зелене.

Можу ними я сказати:

«Йти», «Стояти», «Зачекати». (Світлофор)

— Скільки кольорів у світлофора? Що вони означають?

Завдання 4

— Розгляньте малюнки. Назвіть зображені предмети. Де на малюнку заховалися цифри 3?

— Скільки їх на бджілці? (2) На неваляйці? (4) На хмарках? (6) На сонці? (1) На сові? (1)

— Придумайте свої малюнки за аналогією.

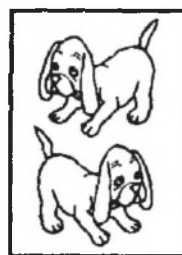
Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ ЦІКАВА МАТЕМАТИКА

1. Робота в парах. Гра «Третій зайвий»

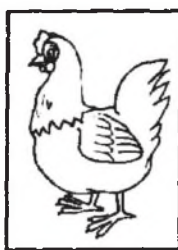
1 2 3

1 2 3

1 2 3

1 2 3

1 2 3

2. Ребуси

ЕлекЗка ВіЗна АкЗса ВіЗ

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Яку фігуру можна скласти з трьох паличок?

— Які елементи є у трикутника? По скільки їх?

**Урок 13. СКЛАД ЧИСЛА 3.
ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ ЗА РІЗНИМИ ОЗНАКАМИ.
МАЛЮВАННЯ КРУЖЕЧКІВ У ЗОШИТІ**

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів зі складом числа 3; вчити порівнювати предмети за кольором, формою, матеріалом, призначенням; розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Весела лічба

На травиці біля хати
Метушаться цуценята.
Двоє білих, наче сніг,
Одне чорне. Скільки всіх?

- Як отримати число 3?
- Про це ми і поговоримо на уроці.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Пояснення вчителя. Підготовча робота

На столі 3 вази. Учитель ставить по 1 квітці в кожну вазу.

- Скільки всього квітів у вазах?
- Як отримали число 3? ($1 + 1 + 1$)
- Три квіточки можна поставити і у 2 вази.
- Як це можна зробити? (*Показує один учень.*)
- Отже, $1 + 2$, або $2 + 1$.

2. Робота за підручником (с. 20)

Завдання 1

— Розгляньте малюнок. Куди прийшли діти? Яка пора року? Доведіть свою думку.

— Кого на малюнку три? (*Дітей, пташок, білочок, зайчиків*) Чого на малюнку три? (*Фруктів у їжачка, квітів у кожної дівчинки, грибів біля пенька, квітів на галявині*)

— Як скласти множину грибів біля пенька, пташок? ($1 + 1 + 1$)

— Як скласти множину квітів у кожної дівчинки, множину зайчиків? ($1 + 1 + 1$)

— Як скласти множину білочок, множину дітей? ($2 + 1$)

Завдання 2

- До якої казки це малюнок?
- Кого на малюнку три? Чого на малюнку три?
- Які предмети можна порівняти за кольором? (*Штанці у поросятки*)
- Які предмети можна порівняти за формою? (*Дахи в будиночків*)
- Які предмети можна порівняти за матеріалом? (*Будиночки*)
- Які предмети можна порівняти за призначенням? (*Шланг і ліжку*)

Завдання 3

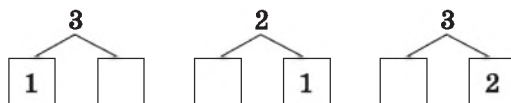
Робота в зошиті

- Намалюйте кружечки за зразком.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Які числа пропущено?»

2. Робота з монетами. Гра «Скільки?»

1 к., 1 к., 1 к., або 2 к. та 1 к.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Про яке число ми говорили на уроці?
- Як можна отримати число 3?

ДОДАТОК ДО УРОКУ 31

1. Ознайомлення з рукописною цифрою 9

1) Пояснення вчителя.

— Цифра 9 складається з малого овалу і великого правого півовала. Починають писати цифру трохи нижче за правий верхній кут клітини (*приблизно там, де і початок цифри 6*), ведуть лінію вгору ліворуч, заокруглюючи її до центра клітини, потім праворуч угору до вихідної точки. Від початкової точки пишуть великий правий півовал, торкаючись середини нижньої сторони клітини.

2) Написання цифри в повітрі під рахунок «раз-і, два-і».

3) Написання цифри в зошиті.

Шість і дев'ять — близнюки.
В різні дивляться боки.
Дев'ять знизу хвостик носить,
Шість нагору закидає.

2. Робота з набірним полотном

— Скільки метеликів на квітці ліворуч? праворуч? Як одержали число 9?

3. Гра «Знайди зайвий предмет».

Учитель демонструє навчальне приладдя й одну іграшку.

— Який предмет зайвий? Чому? Яка загальна кількість решти предметів?

4. Гра «Чарівні віконечка»

— Вставте необхідні знаки й числа.

$$7 * * = 9$$

$$5 * * = 7$$

$$3 * * = 6$$

$$8 * * = 9$$

Урок 14. ПОРІВНЯННЯ КІЛЬКОСТІ ПРЕДМЕТІВ («БІЛЬШЕ — МЕНШЕ», «ПОРІВНУ»). ЗНАКИ «>», «<», «=». ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 3. ЧИТАННЯ РІВНОСТЕЙ І НЕРІВНОСТЕЙ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів зі знаками порівняння; учити порівнювати кількість предметів, читати рівності і нерівності; розвивати допитливість; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Три веселі киці
Грались на травиці.
Песик теж до них прибіг.
Скільки котиків усіх?

2. Пряма і зворотна лічба від 1 до 10

3. Гра «Упізнай дерево»

- Назвіть дерева, гілки яких представлені на дошці. (*Сосна, береза, ялина*)
- Яка гілка зайва? (*Береза*)

**III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.
РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 21)**

Завдання 1

- Що намальовано? Скільки грибів? Скільки горіхів?
- Утворимо пари: гриб — горіх. Для цього чарівною ниточкою з'єднаємо кожний грибок із горішком.

- Чи є грибочки без пари?
- Отже, грибів і горіхів порівну.

Аналогічно проводиться робота над малюнками яблук і груш.

- Чого порівну? Чого більше? Чого менше?

Завдання 2

Робота в зошиті

- Напишіть знаки за зразком.
- Ці знаки використовують для порівняння кількості предметів.
- Знак порівняння — знак-дивак. Чому дивак? Бо крутиться то ліворуч, то праворуч і все порівнює. Повертається, де більше, аж ротик розкриває від подиву. Ось так: >.

А повертається кутиком у бік, де менше, ображається, що мало, і ротик закриває. Ось так: <. Там, куди розкрив ротик цей знак, завжди більше.

Знак рівності крутиться полюбляє. Як не крути, він завжди однаковий, бо вказує на однакову кількість: $1 = 1$.

Завдання 3

- Порахуйте рибок у кожній парі акваріумів.
- Прочитаємо записи. Читаємо так:
 $2 > 1$ — «два більше одного»; $1 < 3$ — «один менше трьох»; $3 = 3$ — «три дорівнює трьом».

Завдання 4

- Прочитайте записи.

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з геометричним матеріалом. Гра «Чарівні фігурки»

- Покладіть один квадрат ліворуч і три квадрати праворуч.
- Де менше? (Ліворуч)
- Яке число менше? (1)
- Вимовляємо: «Один менше трьох». Позначаємо $1 < 3$ (запис на дошці).
- Покладіть три кружечки ліворуч і два кружечки праворуч.
- Де більше? Яке число більше? (3)
- Вимовляємо: «Три більше двох». Позначаємо $3 > 2$ (запис на дошці).
- Покладіть три кружечки і три квадрати.
- Скільки ліворуч? Скільки праворуч? Тобто порівну.
- Вимовляємо: «Три дорівнює трьом».

2. Самостійна робота

Учитель роздає картки.

- Порахуйте предмети в кожній групі. Порівняйте числа кожної пари.

1	=	1
---	---	---

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Які знаки вивчили?
- Прочитайте: $3 > 2$; $2 < 3$; $1 = 1$.

Урок 15. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ. ПОРІВНЯННЯ КІЛЬКОСТІ ПРЕДМЕТІВ. ЗНАКИ «+» І «-». НАПИСАННЯ ЗНАКІВ «+» І «-»

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів зі знаками дій додавання і віднімання, вчити їх писати, порівнювати кількість предметів; розвивати мовлення; виховувати інтерес до предмета.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

В гості йдуть: Марійка,
Подружка Надійка,
Кучерявий Петрик —
Веселун й бешкетник,
Щебетуха Леся,
Та рябенький песик,
З іграшкою Гнат...
Скільки всіх малят?

2. Гра «Назви число»

На дошці записаний ряд чисел 1; 2; 3.

— Назвіть число, яке стоїть у ряду після 2; 1. Стоїть у ряду перед числом 3;

2. Назвіть «сусідів» числа 2.

— Які вирази можна записати за допомогою цифр і знаків «більше», «менше», «дорівнює»?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 22)

Завдання 1

- Розгляньте малюнки.
- Назвіть тварин.
- Що у них спільного?
- Скільки яблук у білочки?
- Скільки яблук у зайчика?
- Скільки яблук у їжачка?
- Скільки яблук у гави?
- У кого більше яблук? менше? порівну?
- Які рівності і нерівності можна скласти?

Завдання 2

- Скільки машинок ліворуч?
- Скільки праворуч?
- Скільки машинок разом?
- Знак «+» означає додати, а запис $2 + 1 = 3$ читають так: «Два плюс один дорівнює три», або «До двох додати один, буде три».

Цифру до цифри ми додамо —
Між ними хрестик поставимо.
Намотай собі на вус:
Цей знак в математиці називається «плюс».

Завдання 3

- Скільки кульок було?

- Скільки полетіло?
- Скільки кульок залишилося?
- Знак — означає відняти, а запис $3 - 1 = 2$ читають так: «Три мінус один дорівнює два», або «Від трьох відняти один, буде два».

Завдання 4

Робота в зошиті. Написання знаків за зразком.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота в зошиті

Учитель виставляє на дошку предметні малюнки, а учні малюють відповідну кількість кружечків.

- Скільки великих ведмежат? (1)
- Намалюйте стільки зелених кружечків.
- Скільки маленьких ведмежат? (2)
- Намалюйте стільки жовтих кружечків.
- Тепер уявіть, що ми всі іграшки склали у коробку. Яка це дія в математиці? (Додати)

- Який знак означає додати? (Знак плюс)
- Який вийде запис? ($1 + 2 = 3$)
- Скільки було літачків? (3)
- Намалюйте стільки білих кружечків.
- Скільки полетіло? (2)
- Закресліть стільки кружечків.
- Який вийде запис? ($3 - 2 = 1$)

2. Гра «Знайди запис»

Учитель читає речення, а учні знаходять відповідний запис на дошці.

- Три мінус два дорівнює один.
- Від трьох відняти один, буде два.
- Два плюс один дорівнює три.
- До одного додати два, буде три.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- З якими знаками ознайомилися на уроці?
- Які записи можете скласти за їхньою допомогою?

Урок 16. ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ ЗА РІЗНИМИ ОЗНАКАМИ.
«СУСІДИ» ЧИСЛА. ФОРМУЛЮВАННЯ СУДЖЕНЬ «ЯКЩО..., ТО...».
ЗАПИСУВАННЯ НЕРІВНОСТЕЙ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з поняттям «сусіди» числа; вчити порівнювати предмети за різними ознаками, складати судження «якщо..., то...», записувати нерівності; розвивати мовлення; виховувати інтерес до предмета.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Весела лічба

- Півень злетів на тин,
А там півник ще один.
Скільки півників усіх?
Полічіть швиденько їх.
- Підігріла чайка чайник
Запросила дев'ять чайок:
«Приходьте всі на чай!»
Скільки чайок, відповідай!

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота зі смужками з паперу.

Вправа на зіставлення предметів за довжиною

У дітей — три смужки: зелена — найдовша; жовта — середня; червона — найкоротша.

- Скільки у вас смужок? (3)
- Чим вони відрізняються? (*Кольором, довжиною*)
- Першою покладіть найдовшу смужку. Якого вона кольору?
- Другою покладіть найкоротшу смужку. Якого вона кольору?
- А що можна сказати про жовту смужку?
- Як можна перевірити, що червона смужка коротше за зелену? (*Накласти одну на іншу*).
- Яка смужка найдовша?
- Яка смужка найкоротша?
- Які смужки однакової довжини?

2. Вправа на зіставлення предметів за шириною

Робота проводиться аналогічно до зіставлення предметів за довжиною. (Учні беруть дві смужки різної ширини і накладають їх одна на одну.)

Робота над віршем

- Хвіст твій, братик, вузький та малий.
Ну, а мій широкий та пухнастий.
Подивився вовк на лиса
Та й промовив:
— Хвіст широкий твій, це так.
Та легко з нірки його дістать.
І мисливцеві віддять.
- Чим хвалився лис? Який хвіст у лиса? А у вовка?

3. Робота за підручником (с. 23)

Завдання 1

1) Бесіда за малюнками.

- Розгляньте малюнки. Назвіть предмети. Що у них спільного?
- Порівняйте предмети. Складіть речення.

2) Гра «Добери словечко».

- Якщо... вища, ніж ялинка, то... нижча.
 - Якщо... смужка ширша, ніж синя, то... вужча.
 - Якщо ... відро вище, ніж червоне, то... нижче.
- Аналогічно учні складають речення про морквини і книжки.

Завдання 2

1) Бесіда за малюнком.

- Розгляньте малюнок потяга. Хто їде у вагонах, сусідніх до другого?

2) Робота в зошиті.

- У числа 2 є «сусіди»: попереднє — число 1; наступне — число 3. Порівняйте ці числа. Зробіть відповідні записи у зошиті. (Учні записують нерівності.)

Завдання 3

- Закінчіть речення.

- Якщо стіл вищий, ніж стілець, то стілець...
- Якщо струмок вужчий, ніж ріка, то ріка...
- Якщо зошит тонший, ніж книжка, то книжка...

Завдання 4

- Хто намальований? Хто з ким розмовляє по телефону?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Порівняння довжини і товщини предметів. Робота за предметними малюнками.

Гра «Закінчи речення»

- Якщо підручник товщий за зошит, то зошит...
- Якщо 2 менше від 3, то 3...
- Якщо дуб вищий від липи, то липа...

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Назвіть «сусідів» числа 2.
- Як можна отримати число 3?

Урок 17. ЧИСЛО І ЦИФРА 4.
**УТВОРЕННЯ ЧИСЛА ПРИЛІЧУВАННЯМ 1. ПОНЯТТЯ «ЧЕТВЕРТИЙ».
РОЗТАШУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ НА ПЛОЩИНІ Й У ПРОСТОРІ
(«БЛИЖЧЕ — ДАЛІ»). НАПИСАННЯ ЦИФРИ 4**

Дата _____

Клас _____

Мета: ввести поняття «четвертий», ознайомити учнів з написанням цифри 4; повторити розташування предметів на площині і у просторі («ближче — далі»); розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Назви число»

На дошці записаний ряд чисел 1; 2; 3.

— Назвіть число, яке стоїть у ряду після 2; 1. Стоїть у ряду перед числом 3; 2. Назвіть «сусідів» числа 2.

2. Гра «Чарівні кружечки»

На дошці — червоний, жовтий, зелений, синій кружечки.

— Якого кольору кружечок стоїть першим ліворуч? Який кружечок третій ліворуч? другий праворуч? другий ліворуч? Яким за порядком стоїть синій кружечок ліворуч? праворуч?

3. Гра «Будь уважний»

Учитель протягом 1–2 с демонструє картки з предметами (*не більше 5*). Діти повинні запам'ятати і відповісти, скільки предметів вони запам'ятали і яких саме.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Підготовча робота

— Сьогодні на уроці ми будемо вивчати нове число і нову цифру.

— Послухайте вірш і дайте відповідь на запитання, поставлене у ньому.

Якось четверо хлоп'ят
Вчотирьох пасли телят.
Раптом один з пастушків
Розмову про лічбу завів:
— Скільки ніжок у стола?
— Скільки лапок у кота?
— Хто готовий відповідь нам дати,
Всім число це назвати?

— Сьогодні на уроці ми будемо вивчати число і цифру 4.

2. Робота за підручником (с. 24)

Завдання 1

1) Бесіда за малюнком.

— Розгляньте малюнок. Скількох звірів зустрів бик? Який він по порядку? Як можна утворити число 4? Якою цифрою позначають число 4?

2) Ознайомлення з друкованою і рукописною цифрою 4.

Ось 4 жартівливо
Випинає лікоть вліво.

Завдання 2

— Розгляньте малюнок. Назвіть номери спортсменів, що наближаються до фінішу. Скільки їх? Хто ближче до фінішу? Хто далі?

Завдання 3

— Скільки було склянок? Скільки мама випила? Скільки склянок залишилося? Скільки залишилося повних склянок?

— Розгляньте потяг. Який новий пасажир сів у потяг? Назвіть «сусідів» числа 2, числа 3.

3. Робота з набірним полотном

— Скільки кошенят ліворуч? Скільки кошенят праворуч?
— Як утворили число 4?

4. Порівняння чисел.

— Зараз ми будемо порівнювати число 4 із числами, вивченими раніше. (На магнітній дошці — 4 зайчики і 3 морквини.)

— Скільки зайчиків? Скільки морквин? Кого (чого) більше? Чому? (Тому що одному зайчикові не дісталось однієї морквини.)

— Отже, більше 4 зайчики або 3 морквини?

— Вимовляємо: 4 більше 3. (Запис на дошці: $4 > 3$.)

— Порівняємо 4 білочки і 2 грибочки.

— Скільки білочок? Скільки грибочків? Кого більше? Чому?

— Що більше — 4 білочки або 2 грибочки?

— Вимовляємо: 4 більше 2. (Запис на дошці: $4 > 2$.)

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота в зошиті. Написання цифри 4

1) Пояснення вчителя.

— Цифра 4 складається з трьох паличок. Починають писати першу паличку трохи правіше за середину верхньої сторони клітини і ведуть її до центра клітини. Відірвавши ручку від паперу, пишуть третю паличку, яка починається трохи вище за середину правої сторони клітини, і ведуть похилу лінію до середини нижньої сторони клітини.

2) Написання цифри 4 в повітрі.

3) Написання цифри 4 в зошиті.

4) Порівняння чисел кожної пари та запис у зошиті.

$$4 > 2 \quad 4 = 4 \quad 2 < 4 \quad 4 > 1$$

2. Гра «Живі четвірки»

— Поміркуйте, на що схожа цифра 4. Наприклад, на людину, яка відвела руку. Спробуємо зобразити це. Встаньте, відведіть праву руку вбік, при цьому зігніть в лікті. Отже, весь наш клас перетворився на живі четвірки.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Яку цифру і число вивчали на уроці?

**Урок 18. СКЛАД ЧИСЛА 4.
ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ ЧИСЛАМИ ТА ЗНАКАМИ.
НАПИСАННЯ ЦИФР**

Дата _____

Клас _____

Мета: навчати учнів визначати і запам'ятовувати всі випадки складу числа 4; вправляти у написанні цифр; удосконалювати вміння порівнювати числа в межах 4; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «День — ніч»

На дошці виставлені цифри від 1 до 10.

«Ніч» — діти заплющують очі.

«День» — розплющують очі і говорять, яка цифра зникла.

2. Гра «Мовчанка». Робота з цифровим віялом

— Покажіть «сусідів» числа 2; 3.

— Покажіть число, попереднє до числа 3; 4; 2.

— Покажіть число, наступне до числа 2; 1; 3.

3. Весела задача

Мчаться на санчатах

Четверо малят.

Трое з них — дівчата.

Скільки всіх хлоп'ят?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 25)

Завдання 1

— Розгляньте малюнки. Що в них спільного? Що відмінного? Які пори року зображені на кожному з них? Доведіть свою думку.

— Кого на малюнках 4? (*Лелек, лебедів, снігурів, дітей*)

— Чого на малюнках 4? (*Листя, дерева*)

— Яким множинам відповідають рівності під малюнками?

Завдання 2

— Розгляньте будиночок числа 4. Які мешканці живуть на кожному поверсі? Поясніть.

— Які числа потрібно вставити у рівності? Знайдіть підказки в будиночку числа 4.

— Прочитайте отримані рівності.

— Розгляньте будиночок числа 4. Які мешканці живуть на кожному поверсі? Поясніть.

Завдання 3

— Виконайте завдання від Плюса Плюсовича і Мінуса Мінусовича. Яке число було? Яке стало? Збільшилося чи зменшилося число? Які знаки потрібно вставити?

Завдання 4

— Який зріст мають Оленка і Іринка?

— Якщо Оленка вища за Катруся, то Катруся ... за ... і ...

— Хто з дівчат вище — Тетянка чи Катруся? Хто найвищий? Хто найнижчий?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з набірним полотном

— Розкладіть лісові ягідки по-різному в кошики.

$2 + 2$; $1 + 1 + 1 + 1$; $3 + 1$

2. Гра «Конкурс красунь»

— Запишіть ряд чисел від 1 до 4.

Сусіди по парті обмінюються зошитами і визначають цифру, яка написана краще за всіх. Цю цифру позначають короною.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Що нового дізналися?

— Чого навчилися?

— Що сподобалося?

— Що здалося складним?

ДОДАТОК ДО УРОКУ 40

Веселі задачі

- У білки 10 білченят,
А горішків в неї 5.
Хто ж із вас, малята, знає,
Скільки ще не вистачає?
- Вовченята-сіроманці
Чистять зуби рано-вранці.
Тато, мама, двоє діток.
Скільки їм потрібно щіток?
- Зайченят у зайця 7.
Треба їсти дати всім.
10 яблук заєць мав,
По одному дітям дав.
Скільки залишилось в нього?
Хто прийде на допомогу?
- Три грибочки на горбочку.
Стільки ж видно з-під листочка.
Відповісти хто б зумів,
Скільки разом всіх грибів?

Урок 19. ЧОТИРИКУТНИКИ. РОЗПІЗНАВАННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ФІГУР. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕННЯ ВИРАЗІВ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з чотирикутником; вчити розпізнавати геометричні фігури; вправляти в обчисленні значення виразів; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

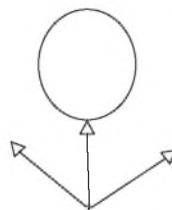
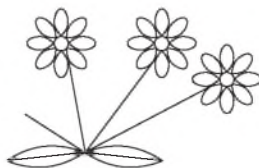
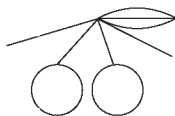
II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- Два м'ячі у Ганни, два м'ячі у Валі.
Два та два м'ячі... Малюк!
Скільки їх? Зміркуеш?
- 4 сороки прийшли на уроки.
Одна з сорок не знала урок.
Скільки сорок знало урок?

2. Колективна робота на дошці

— Домалюйте малюнок таким чином, щоб вишень, квіток і кульок стало по чотири.

3. Гра «Яке число загубилося?»

1 3 4

2 3 4

1 2 4

1 2 3

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 26)

Завдання 1

- Які геометричні фігури ви бачите? Скільки їх?
- Назвіть елементи чотирикутника, виділені на кожному малюнку. Скільки сторін має чотирикутник? Скільки вершин має чотирикутник? Скільки кутів має чотирикутник? Що називається чотирикутником? (*Чотирикутник — це замкнена ламана лінія, яка складається з чотирьох ланок.*)

Завдання 2

- Розгляньте малюнок. Які геометричні фігури ви бачите на малюнку? Де заховалися чотирикутники? Де заховалися трикутники? Скільки трикутників заховалося у кожному повітряному змієві? ($1 - 8$; $2 - 8$; $3 - 3$)
- Які лінії ви бачите на мотузках до зміїв?

Завдання 3

- Прочитайте вирази. Обчисліть їх значення.

Завдання 4

- Хто тримає кульки? Скільки всього кульок? Скільки зелених? Скільки червоних?

- Складіть вирази.
- Що збирає їжачок? Скільки яблук? Скільки груп? Складіть нерівності.

Завдання 5

- Скількома різними способами їжачок може взяти 4 фрукти? (Трьома способами: 1 і 3; 2 і 2; 3 і 1)

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з паличками для лічби

- За допомогою паличок викладіть трикутник. Скільки паличок використали? Чому?
- Скільки паличок треба взяти, щоб скласти чотирикутник? Чому?

2. Порівняння предметів

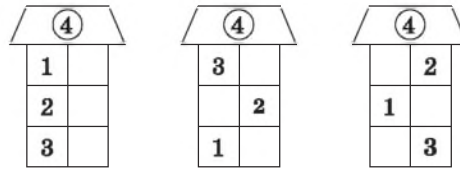
На магнітній дошці — малюнки.

- Розгляньте, кого більше, кого менше?
- Скільки їжаків? (2)
- Скільки півників? (4)
- Кого більше? (Читання запису $2 < 4$.)
- Скільки лисенят? (3)
- Скільки білочок? (1)
- Кого менше?

Розглянути різні варіанти порівняння тварин. Скласти різні нерівності: $4 > 3$; $3 > 2$; $1 < 4$; $1 < 3$ і т. ін.

3. Гра «Математична естафета»

Учитель обирає три команди по три учні. Діти передають крейду одне одному і «заселяють» будиночки.

4. Цікаві задачі

- У трьох братів по одній сестрі. Скільки дітей у сім'ї? (4)
- Скільки у тебе ляльок? – запитала я в Катрусі. Вона відповідає: «Більше, ніж 3, але менше 5». Скільки ляльок у Катрусі? (4)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- З якою геометричною фігурою ознайомилися?
- Назвіть елементи чотирикутника.

Урок 20. ЧИСЛО І ЦИФРА 5.
УТВОРЕННЯ ЧИСЛА ПРИЛІЧУВАННЯМ 1.
ПОНЯТТЯ «П'ЯТИЙ». КІЛЬКІСНА І ПОРЯДКОВА ЛІЧБА.
«СУСІДИ» ЧИСЛА. НАПИСАННЯ ЦИФРИ 5

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з утворенням числа 5 і цифрою 5; вчити писати цифру 5, порівнювати числа в межах 5; вправляти учнів у порядковій і кількісній лічбі; розвивати мислення; виховувати уважність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- На лужку серед лози,
Заховалось дві кози,
А отут стоять ще дві
У густій рясній траві.
Порахуємо гуртом,
Скільки всіх тих кіз разом?
- У клас зайшов Мишко,
А за ним — Петько,
А за ним — Галинка,
А за нею — Яринка,
А позаду — Гнат.
Скільки тут малят?

2. Гра «Ланцюжок»

— Полічіть від 1 до 10; від 5 до 1; від 1 до 5; від 5 до 10; від 3 до 6.

3. Гра «Закінчи речення»

- Якщо Антон вищий, ніж Кирило, то Кирило...
- Якщо Катя сидить праворуч від Ганни, то Ганна сидить...
- Якщо Ігор живе далі від школи, ніж Оля, отже, Оля живе...
- Якщо сестра старша від брата, то брат...
- Якщо буханець хліба дорожчий, ніж батон, то батон...
- Якщо восени холодніше, ніж улітку, тоді влітку...

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Вступне слово вчителя

Скільки пальців на руці
Можна стиснути в кулаці?
Їх неважко полічити:
Раз, два, три, чотири, п'ять!

— Яке число будемо вивчати на уроці?

2. Робота за підручником (с. 27)

Завдання 1

1) Бесіда за малюнком.

- Скількох тварин зустрів кінь?
- Скільки їх тепер? Який по порядку кінь? Яким був бик? А козенятко?
- Як утворилося число 5? Якою цифрою позначають число 5?

2) Ознайомлення з друкованою цифрою 5.

Ось і вийшла погуляти
На папері цифра 5.
Руку вправо простягнула,
Ніжку бубликом зігнула.

Завдання 2

— Скільки всього скейтів? Яким по порядку є жовтий скейт? а синій?
А якщо лічити справа наліво?

Завдання 3

— Назвіть «сусідів» числа 2; 3; 4.

Завдання 4

— Заповніть пропуски у реченнях.
— Розгляньте потяг. Хто сів у вагончик з цифрою 4? У який вагончик зліва направо сіла цифра 5? А справа наліво?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з набірним полотном

— Скільки метеликів ліворуч? праворуч?
— Як отримали число 5?

2. Порівняння чисел у межах 5 (на основі матеріалу для лічби)

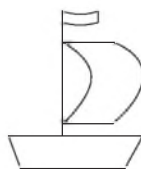
— Порівняйте числа кожної пари, використовуючи слова «більше», «менше», «дорівнює».

$$4 < 5$$

$$5 > 3$$

$$5 = 5$$

3. Гра «Знайди цифру 5»

4. Ознайомлення з рукописною цифрою 5

1) Пояснення вчителя.

— Цифра 5 складається з маленької прямої палички, правого півовала і горизонтальної хвилястої лінії. Спочатку пишеться маленька пряма паличка. Починають її писати трохи правіше за середину верхньої сторони клітини (як і цифру 4) і ведуть похило до центра клітини. З цієї точки пишуть малий правий півовал — такий самий, як другий елемент у цифри 3. Потім угорі зліва направо пишуться останній елемент (злегка вигнута вниз паличка). Початок його співпадає з початком першого елементу цифри, а закінчується елемент у верхньому правому кутку клітини.

2) Написання цифри в повітрі під рахунок «раз-і, два-і».

3) Написання в зошиті.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Загадка

Стоїть хлівець на четверо овець,
А на п'яту — окремо. (Рукавиця)

— Яку цифру і число вивчали на уроці?

Урок 21. СКЛАД ЧИСЛА 5.
**ПОРІВНЯННЯ КІЛЬКОСТІ ПРЕДМЕТІВ, ЧИСЕЛ. П'ЯТИКУТНИКИ.
РОЗТАШУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ У ПРОСТОРИ І НА ПЛОЩИНІ**

Дата _____

Клас _____

Мета: закріпити вміння порівнювати числа в межах 5, вправляти дітей у використанні слів «попереднє» і «наступнє» число; ознайомити зі складом числа 5, п'ятикутником; розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Олексій пішов до річки
І знайшов аж три плотвички.
Кошеня одну вхопило.
Скільки рибок залишилось?
- Під дубочком три грибочки.
Під пеньочком ще один.
Скільки разом всіх грибочків,
Ти швиденько полічи.

2. Усна лічба

Лічба від 1 до 10.

- Назвіть числа, наступні до числа 1; 4.
- Назвіть «сусідів» числа 5.

3. Задачі-жарти

- Двоє хлопчиків грали в шахи 4 години. Скільки годин грав у шахи кожен з них? (4)
- У місто їхала вантажівка. Назустріч їй їхало 3 автомобілі. Скільки всього автомобілів їхало у місто? (1)
- Курка на двох ногах важить 2 кг. Скільки кілограмів важить курка на одній нозі? (2)

4. Гра «Яке число загубилося?»

1 □ 3 □ 5 □ 2 3 □ 5 1 □ 3 4 □

**III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.
РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 28)**

Завдання 1

- Скільки червоних прапорців?
- Скільки жовтих прапорців?
- Порівняйте кількість прапорців.
- Скільки кубиків ліворуч?
- Скільки кубиків праворуч?
- Порівняйте кількість кубиків.

Завдання 2

- Порівняйте числа.

Завдання 3

- На які два числа можна розкласти число 5?
- Порахуйте кількість метеликів зліва і справа. (1 і 4; 2 і 3; 3 і 2; 4 і 1)

Завдання 4

- Які фігури ви бачите? Скільки п'ятикутників?
- Назвіть елементи п'ятикутника на кожному малюнку.
- Скільки у п'ятикутника вершин, сторін, кутів?

Завдання 5

- Яких казкових героїв ви бачите? Скільки всього звіряток? Порахуйте їх за порядком.
- Що тримає кожен з них? Хто знаходиться найближче до Іа-Іа? Хто — найдалі?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Розв'язування прикладів

$3 + 2 =$

$3 + 1 =$

$2 + 1 =$

$1 + 2 =$

$1 + 1 =$

$4 + 1 =$

2. Самостійна робота

1 варіант

$2 < 4$

$3 * 3$

$4 * 1$

$5 * 2$

2 варіант

$2 = 2$

$1 * 3$

$1 * 5$

$4 * 3$

Самоперевірка. (Відповіді записані на дошці.)

3. Робота над загадками

- На п'яти дротах відпочиває зграя пташок. (Ноти)
- П'ять братів — всі на одне ім'я, роками рівні, зростом різні. (Пальці)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Чого вчилися на уроці? Що дізналися нового? Що повторили?
- Яке завдання сподобалося найбільше?

Урок 22. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАТЬ ПРО СКЛАД ЧИСЛА 5.
ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ.
МОНЕТИ НОМІНАЛОМ «1 к.», «2 к.», «5 к.»

Дата _____

Клас _____

Мета: вправляти учнів у порівнянні чисел в межах 5 і засвоєнні складу чисел у межах 5; вчити порівнювати висоту предметів; розвивати мислення, увагу, пам'ять; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Киця Мурка на всі ніжки
Взула шовкові панчішки.
Та одна десь загубилась.
Скільки в киці залишилось?
- П'ять яблунь у саду росте
Одна із них уже цвіте,
Скільки яблунь не цвіли?
Як би ви, діти, відповіли?

2. Гра «Живі цифри»

Учитель роздає дітям корони з цифрами.

- Станьте цифри, по порядку! (1; 2; 3; 4; 5)
- Вийдіть, 3; 1; 4; 2.
- Вийдіть, числа, попередні до чисел 5; 3; 2.
- Вийдіть, числа, наступні до чисел 4; 2; 1.
- Вийдіть, «сусіди» числа 2; 4; 3.
- Молодці! З цим завданням ви добре впоралися!

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 29)

Завдання 1

— У цих чарівних будиночках живуть числа. Якщо додамо числа, що мешкають на кожному поверсі, отримаємо число, що мешкає на даху. Заселіть вільні квартири.

Завдання 2

— Які знаки потрібно вставити?

Завдання 3

— Обчисліть. Прочитайте приклади з однаковими відповідями. (1 + 1 + 1 + 1 + 1; 2 + 2 + 1; 3 + 2; 4 + 1; 3 + 1 + 1. 5 - 1 - 1 - 1 - 1; 5 - 4)

Завдання 4

- Які монети України ви знаєте?
- Якими монетами можна набрати 5 к.?

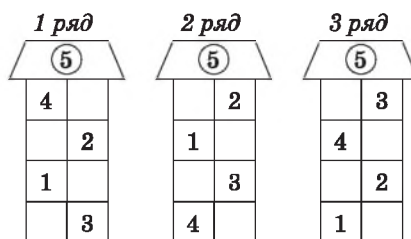
Завдання 5

- Яких казкових героїв ви знаєте?
- Скільки монет у Мальвіни? А у П'єро? У кого більше монет?
- Скільки копійок у Мальвіни? А у П'єро? У кого більше копійок?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Розсели цифри в будиночки»

2. Вправи на відповідність числа кількості об'єктів

Учитель демонструє різну кількість предметів, а учні піднімають віяло з відповідною цифрою.

3. Робота в зошиті

Конкурс красунь. Письмо цифр 2; 3; 4; 5.

4. Доповнення рівностей

$$5 = 3 + \square$$

$$5 = 4 + \square$$

$$5 = \square + 0$$

$$5 = 2 + \square$$

$$5 = 1 + \square$$

$$5 = 0 + \square$$

5. Логічна вправа

— Що «зайве»? Чому?

Плаття, шорти, куртка, чоботи, плащ.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Чого вчилися на уроці?

— Що дізналися нового?

— Що повторили?

Урок 23. ЧИСЛО І ЦИФРА 6.
УТВОРЕННЯ ЧИСЛА ПРИЛІЧУВАННЯМ 1. ПОНЯТТЯ «ШОСТИЙ».
«СУСІДИ» ЧИСЛА. СКЛАД ЧИСЛА 6. НАПИСАННЯ ЦИФРИ 6

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з утворенням числа 6 прилічуванням та цифрою 6, з поняттям «шостий»; вчити називати «сусідів» числа, склад числа 6, писати цифру 6; розвивати мислення; виховувати уважність.

Хід уроку

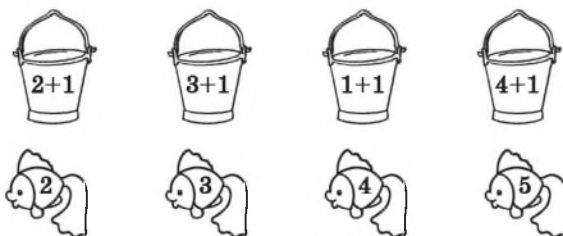
I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Пряма й обернена лічба. Робота з числовим віялом

- Назвіть числа від 1 до 10; від 2 до 6; від 10 до 5.
- Яке число стоїть за числом 5; 3; 4?
- Яке число стоїть між 4 і 6; 3 і 5; 0 і 2?

2. Гра «Упіймай рибку»

3. Гра «Віднови числовий ряд»

2 4 1 3 1 2 4

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Вступне слово вчителя

5 ялинок і дубок
Заглядають у яроч.
Полічи-но, скільки всіх!
5 ялинок і дубок...
— Шість! — всміхається синоч.

— Яке число будемо вивчати? (6)

2. Робота за предметними малюнками

На дошці — 6 ведмежат, 6 лисенят, 6 їжачків.

- Порахуйте, скільки всього ведмежат, лисенят, їжачків.
- Що спільного для всіх цих предметів? (Кількість, їх 6.)

3. Робота за підручником (с. 30)

Завдання 1

1) Бесіда за малюнком.

- Хто із звірятко був перший? другий?
- Рахуйте далі. Яка свиня? Скільки всього звірят?
- Якою цифрою позначають число 6?

2) Ознайомлення з друкованою цифрою 6.

Цифра шість — немов замок,
Знизу круг — вгорі гачок.

Завдання 2

- Скільки вітрильників у кожному крузі?
- На які два числа можна розкласти число 6?

Завдання 3

- Які монети ви бачите?
- Які монети слід узяти, щоб отримати 6 к.?

Завдання 4

- Розгляньте числовий потяг.
- Назвіть «сусідів» числа 3. Яке число наступне за числом 5? Яке число передує числу 2? Числу 6?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з набірним полотном

- Скільки кошенят ліворуч? Скільки праворуч? Як отримали число 6?

2. Ознайомлення з рукописною цифрою 6

1) Пояснення вчителя.

— Цифра 6 складається з великого лівого і малого правого півовалів. Починають писати цифру трохи нижче за верхній правий кут клітини. У правому верхньому кутку клітини роблять заокруглення, пишуть великий лівий півовал, торкаються середини нижньої сторони клітини, ведуть лінію вгору, заокруглюючи її ліворуч, трохи вище за середину клітини.

2) Написання цифри в повітрі під рахунок «раз-і, два-і».

3) Написання цифри в зошиті.

3. Порівняння чисел у межах 6 (за предметними малюнками)

- Порівняйте числа кожної пари, використовуючи слова «більше», «менше», «дорівнює».
- Запишіть у зошиті нерівності ($6 > 3$; $1 < 6$; $6 = 6$).

4. Гра «Знайди цифру 6»

5. Робота над загадкою

- Чорний, та не крук.
Рогатий, та не бик.
Шість ніг без копит.
Летить, дзижчить,
Впаде — землю рие. (*Жук*)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- З яким числом ознайомилися?
- Назвіть 6 імен дівчаток; 6 імен хлопчиків.

Урок 24. **ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАТЬ ПРО СКЛАД ЧИСЛА 6.
ШЕСТИКУТНИКИ. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ.
ЧИСЛОВИЙ ПРОМІНЬ.**

Дата _____

Клас _____

УТВОРЕННЯ ЧИСЕЛ ПРИЛІЧУВАННЯМ І ВІДЛІЧУВАННЯМ 1.

Мета: вправляти учнів у складанні різних випадків складу числа 6; ознайомити учнів з шестикутником, числовим променем; формувати обчислювальні навички; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

Леопольд — не просто кіт,
У нього повно справ.
На рибалку він пішов —
Було відмінне полювання:
Умить потрапили на гачок
Щука, 2 йоржі і лящ,
Карасик і окунець.
Скільки риб зловив наш кіт? (6)

2. Гра «Число заблукало»

1; 3; 5; 2; 4; 6.

3. Лічба предметів у межах 6. Гра «Мовчанка»

- Назвіть число, попереднє до числа 3; 5.
- Назвіть наступні числа до чисел 1; 4.
- Назвіть «сусідів» числа 4; 2.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Закріплення знань про склад числа 6

Учитель читає вірші, а діти відповідають на питання «скільки?». Потім на дошці виставляються малюнки, і за ними складаються приклади.

- У садок до годівниці
Прилетіли 3 синиці,
Потім — ще 3 птиці.
Скільки птиць на годівниці? ($3 + 3 = 6$)
- Каже мати квочка:
— В мене 2 синочки і 4 дочки.
Скільки ж діточок у квочки? ($4 + 2 = 6$)
- П'ять квіточок у Даші
І ще одну дав Саша.
Хто тут може полічити
Скільки буде 5 та 1? ($5 + 1 = 6$)

2. Робота за підручником (с. 31)

Завдання 1

- Які числа живуть у цих чарівних будиночках?
- Як ви здогадалися? Перевірте, чи правильно заселили квартири у першому будиночку. Заселіть вільні квартири у другому будиночку.

— Розгляньте третій будиночок. На якому поверсі немає вільних квартир? Додайте числа, що мешкають на цьому поверсі. Яке ж число живе у цьому будиночку? Заселіть вільні квартири.

Завдання 2

— Розв'яжіть приклади. Назвіть приклади з однаковими відповідями.

— Як же можна отримати число 6? Який приклад допоможе розв'язати приклад $6 - 1$? $6 - 2$? $6 - 3$? $6 - 4$? $6 - 5$?

Завдання 3

— Які фігури зображені на малюнку? Скільки їх?

— Назвіть виділені елементи на кожному малюнку. Скільки у шестикутника сторін? Скільки у шестикутника вершин? Скільки у шестикутника кутів?

Завдання 4

— Що робить бджілка? Скільки квіточок вона полила?

— Нижче намальовано числовий промінь. Що на ньому замість квіточок?

— Якщо до числа додамо 1, то отримаємо наступне число, а якщо віднімемо 1, то отримаємо попереднє.

— Складемо приклади на додавання, дивлячись на цей промінь.

Складання прикладів під керівництвом учителя, запис їх на дошці і в зошиті.

$$1 + 1 = 2$$

$$3 + 1 = 4$$

$$5 + 1 = 6$$

$$2 + 1 = 3$$

$$4 + 1 = 5$$

Аналогічно складаються приклади на віднімання.

— Дивлячись на цей промінь, можна порівнювати числа. (Учитель указкою показує пари чисел, а учні усно складають нерівності.)

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за предметними малюнками

Складання і запис прикладів у зошиті

$$6 = 1 + 5$$

$$6 = 3 + 3$$

$$6 = 5 + 1$$

$$6 = 2 + 4$$

$$6 = 4 + 2$$

2. Робота з паличками для лічби

— За допомогою паличок викладіть п'ятикутник. Скільки паличок використали? Чому?

— За допомогою паличок викладіть шестикутник. Скільки паличок використали? Чому?

3. Самостійна робота

$$5 + 1 = \square$$

$$3 + 1 = \square$$

$$3 + 2 = \square$$

$$6 = \square + \square$$

$$6 = \square + \square$$

$$1 + 3 = \square$$

4. Робота в зошиті. Вправа на увагу

— Намалюйте 2 маленьких квадрати, 1 великий квадрат, 1 великий кружечок, 3 маленьких кружечки.

— Зафарбуйте всі квадратики синім кольором, а кружечки — зеленим.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Яке число повторювали на уроці? З яких двох чисел воно складається?

Гра «Заповни віконця»

$$5 + \square = 6$$

$$3 + \square = 6$$

$$4 + \square = 6$$

— Який багатокутник можна скласти з 5 паличок? 6 паличок?

Дата _____
Клас _____

**Урок 25. ДОПОВНЕННЯ ДО 6.
ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧИСЛОВОГО
ПРОМЕНЯ. ВІДПОВІДНІСТЬ ЧИСЛА КІЛЬКОСТІ ОБ'ЄКТІВ**

Мета: вправляти учнів у обчисленні значень виразів за допомогою числового променя; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Дарує бабуся-лисиця
Трьом онукам рукавиці:
Кожному по дві дає.
Бережіть їх, не губіть.
Скільки всіх рукавичок полічіть!
- Мама качка у садку
Шість каченят пасе в холодку.
Всі качата, мов клубочки.
Три синочки,
А скільки дочок?

2. Гра «Кіт та мишки»

— Кіт вийшов на полювання. Він хоче зловити якомога більше мишей. Допоможіть мишеняттам сховатися в нірки.

4

5

6

Фізкультхвилинка

III. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

1. Каліграфічна хвилинка

Письмо вивчених цифр за зразком учителя: 1; 2; 3; 4; 5; 6.

2. Робота за підручником (с. 32)

Завдання 1

— Скільки олівців на малюнку? Скільки олівців слід додати, щоб їх кількість дорівнювала 6?

— Скільки лимонів? Скільки лимонів слід додати, щоб їх кількість дорівнювала 6?

— Скільки цукерок? Скільки цукерок слід додати, щоб їх кількість дорівнювала 6?

Завдання 2

— Розв'яжіть приклади. Назвіть приклади з однаковими відповідями. (2 + 2; 3 + 1; 6 - 2. 5 + 1; 3 + 3; 4 + 2. 3 + 2; 6 - 1. 4 - 1; 6 - 3; 5 - 2) Який приклад без пари?

Завдання 3

— Полічіть за допомогою числового променя. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім? Складіть приклад. Яка відповідь прикладу?

Завдання 4

— Скільки білочок? Скільки зайчиків? Скільки котиків? Скільки жабок? Скільки їжачків?

— Хто в якому будиночку живе?

Завдання 5

— Які фігури намальовані на фартушках? Знайдіть однакові фартушки.

Фізкультхвилинка

3. Гра «Чарівні фігурки»

Повторення складу числа 6. Запис прикладів у зошиті

$$6 = 1 + 5$$

$$6 = 3 + 3$$

$$6 = 5 + 1$$

$$6 = 2 + 4$$

$$6 = 4 + 2$$

4. Гра «Число заблукало»

1 3 5 6

— З яких двох чисел складається число 6? ($6 = \square + \square$)

5. Лічба предметів

— Порахуйте, скільки казкових героїв у казці «Колобок», «Трое поросят», «Ріпка». (Порядкова і кількісна лічба.)

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Яке число повторювали на уроці?

— З яких двох чисел воно складається?

— Заповніть віконця.

$$5 + \square = 6$$

$$3 + \square = 6$$

$$4 + \square = 6$$

Урок 26. **ЧИСЛО І ЦИФРА 7. ПОНЯТТЯ «СЬОМИЙ».**
ПОРІВНЯННЯ КІЛЬКОСТІ ПРЕДМЕТІВ.
ДОДАВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧИСЛОВОГО ПРОМЕНЯ.
«СУСІДИ» ЧИСЛА. НАПИСАННЯ ЦИФРИ 7

Дата _____

Клас _____

Мета: ввести поняття «сьомий»; ознайомити з написанням цифри 7; учити порівнювати предмети; закріплювати вміння співвідносити кількість предметів і число; вправляти у додаванні за допомогою числового променя; розвивати мислення.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ УЧНІВ

1. Весела лічба

Білка сушить на мотузці
Два гриби й три морквини.
Прибіг їжачок, забрав грибок,
А зайчата три морквини.
Що залишилося на мотузці?

2. Лічба від 1 до 10

- Давайте всі разом полічимо від 1 до 10; від 10 до 1.
- А тепер перший ряд лічить від 1 до 5; другий — від 1 до 6; третій — від 6 до 1.

3. Повторення понять «наступне», «попереднє» число

- Назвіть число, попереднє до числа 3.
- Назвіть число, яке стоїть між числами 2 і 4.
- Назвіть число, наступне до числа 4.
- Назвіть число, попереднє до числа 6.
- Назвіть число, наступне до числа 3.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 33)

Завдання 1

- Скількох звірят зустрів котик? Порахуймо їх! (6)
- Скільки їх стало разом з котиком?
- Як же їх стільки стало? (До 6 додати 1)
- Отже, щоб одержати число 7, потрібно до 6 додати 1. Число 7, як і всі інші, має свій знак, позначається цифрою 7, «сімкою». (Демонстрування цифри.)
- Який кіт по порядку? (Сьомий)

Завдання 2

- Порахуйте метеликів ліворуч і праворуч. Порівняйте їхню кількість.
- Порахуйте кількість квітів ліворуч і праворуч. Порівняйте їхню кількість.

Завдання 3

- Полічіть за допомогою числового променя. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім? Складіть приклад. Яка відповідь прикладу?
- Розгляньте другий числовий промінь. Прочитайте приклад під ним. Від якого числа слід летіти сонечку? На якому числі сісти спочатку? потім? Яка відповідь прикладу?

Завдання 4

- Розгляньте числовий потяг. Яка цифра сіла у вагон, наступний за 6?
- Назвіть «сусідів» числа 4. Яке число наступне за числом 6? Яке передувало числу 5? А числу 7?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Ознайомлення із друкованою і рукописною цифрою 7

Цифра сім, як кочерга,
В неї, бач, одна нога.

1) Пояснення вчителя.

— Цифра 7 складається з хвилястої лінії, великої і маленької паличок. Починають писати хвилясту лінію трохи нижче за середину верхньої сторони клітини, доводять її до верхнього правого кута клітини. Написання першого елемента цифри 7 схоже з написанням останнього елемента цифри 2 (*рух ручки вгору, вниз, вгору*), з тією різницею, що у двійки цей елемент розташований на нижній лінії клітини, а у сімки — під верхньою лінією клітини. З верхнього правого кута проводять похилу паличку до середини нижньої сторони клітини, як у цифри 1. Маленька горизонтальна паличка має перекреслювати довгу паличку приблизно посередині.

— А зараз напишемо цифру в повітрі (*пам'ятаємо про дзеркальне відображення*).

2) Написання цифри 7 у зошиті.

2. Гра «Не помились» (робота із кружечками)

Учитель показує цифри, а діти викладають відповідну кількість кружечків.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- З яким числом ми сьогодні ознайомилися?
- Як утворюється число 7?

Урок 27. СКЛАД ЧИСЛА 7. ДНІ ТИЖНЯ. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ

Дата _____

Клас _____

Мета: розглянути всі варіанти складу числа 7; ознайомити учнів із назвами днів тижня; вдосконалювати обчислювальні навички; розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

До сірої чаплі на урок
Прилетіло 6 сорок.
А із них лише дві сороки
Приготували уроки.
Скільки ледарів-сорок
Прилетіло на урок?

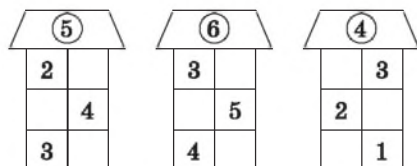
2. Лічба предметів від 1 до 7; від 7 до 1

3. Математичний диктант

- Запишіть число, наступне до числа 1; 5.
- Запишіть число, попереднє до числа 4; 2.
- Запишіть «сусідів» числа 6.

Один учень працює біля дошки.

4. Гра «Засели будиночки»

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 34)

Завдання 1

- Заселіть вільні квартири у чарівних будиночках.
- Які числа живуть у цих чарівних будиночках?
- Як ви здогадалися? Перевірте, чи правильно заселили квартири у першому будиночку.
- Заселіть вільні квартири у другому будиночку.
- Розгляньте третій будиночок. На якому поверсі немає вільних квартир?
- Додайте числа, що мешкають на цьому поверсі.
- Яке ж число живе у цьому будиночку? Заселіть вільні квартири.

Завдання 2

- Скільки горобчиків у кожному кружечку? На які два числа можна розкласти число 7?

Завдання 3

- Які монети ви бачите?
- Які монети слід узяти, щоб отримати сім копійок?

Завдання 4

- Обчисліть. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. $(1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1; 2 + 2 + 2 + 1; 3 + 1 + 1 + 2; 5 + 2)$

Завдання 5

Загадки

- Нас 7 братів.
Роками всі рівні,
На ім'я різні.
Відгадайте, хто ми? (*Дні тижня*)
- У книжці шість листків простих, сьомий — золотий. (*Тиждень, дні тижня*)
 - Скільки днів у тижні? Скільки робочих днів? А скільки вихідних?
 - Назви яких днів тижня ти можеш пояснити?
 - Який день тижня буде за порядком третім; п'ятим; сьомим?
 - Який день передує неділі; середі; вівторку?
 - Назвіть хором назви днів тижня.
 - Покажіть на числовому віялі цифру, що позначає кількість днів у тижні.
 - Цифрою 1 позначений понеділок.
 - Який день тижня позначений цифрою 2; 3; 7?

Завдання 6

- У Тетянки день народження в понеділок, а в її подруги Софійки — через 4 дні. У який день тижня день народження у Софійки?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Чарівні фігурки». Робота з індивідуальним матеріалом

- Покладіть 7 квадратиків. Відсуньте 1 квадратик убік.
- Скільки квадратиків ліворуч? А скільки праворуч? Як можна одержати число 7?

Діти, відкладаючи по 1 квадратику вбік, називають усі випадки складу числа 7.

Учитель записує приклади на дошці, а діти — в зошиті.

2. Складання прикладів на додавання за предметними малюнками

3. Самостійна робота

- Поставте знаки «>», «<».

$$1 * 2$$

$$4 * 2$$

$$5 * 6$$

$$3 * 2$$

$$5 * 4$$

$$6 * 4$$

4. «Коли ми так говоримо?»

- Семеро одного не чекають.
- Сім раз відміряй, а один раз відріж.
- На сьомому небі від щастя.
- Сім верст до небес.
- Сьома вода на киселі.

5. У світі цікавого

— А чи відомо вам, що в сонечка 7 чорних крапок на червоних крильцях? Цікаво, що народжуються ці жучки без крапок. Новонароджене сонечко сидить нерухомо на місці. Поступово одна за іншою починають з'являтися чорні крапки.

Якщо такого жучка змусити рухатися, він поповзе. І крапок у нього на спині буде всього стільки, скільки встигло з'явитися до того, як жучок почав повзати. Тому ми можемо зустріти сонечко з 3; 4; 5 крапками.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Чого вчилися на уроці?
- Що дізналися нового?
- Що повторили?

Урок 28. ПОЗНАЧЕННЯ ТОЧОК, ВІДРІЗКІВ ЛІТЕРАМИ ЛАТИНСЬКОГО АЛФАВІТУ. ПОРІВНЯННЯ ДОВЖИН ВІДРІЗКІВ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з позначенням точок, відрізків літерами латинського алфавіту; вчити порівнювати довжину відрізків на око; розвивати спостережливість; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

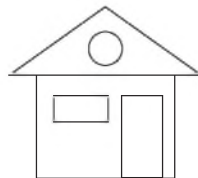
II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- П'ять веселих ведмежат
За малиною в ліс поспішають.
Злякався раптом один —
Утік і сліду нема.
Скільки сміливих ведмежат
За малиною в ліс поспішають? (4)
- Їжачок по лісу йшов,
На обід гриби знайшов:
Два під березою,
Один під осикою.
Скільки їх буде
У плетеному кошику? (3)

2. Усна лічба

- Розгляньте будиночок.

- З яких геометричних фігур він складений? (Трикутник, круг, чотирикутник)
- Скільки чотирикутників? (3) Скільки кружечків? (1)
- Яких фігур більше — чотирикутників чи кружечків? (Чотирикутників)
- На скільки більше? (На 2)
- Складіть нерівність. ($2 > 1$)

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 35)

Завдання 1

- Які геометричні фігури ви бачите?
- Математики їх позначають буквами латинського алфавіту. Точку позначають великою літерою латинського алфавіту.
Називають: «Точка А».
- Скільки прямих провели через одну точку? (3)
- Поміркуйте, скільки найбільше прямих можна провести через одну точку? (Багато, безліч)
- Кажуть: «Прямі перетинаються в одній точці». Скільки прямих можна провести через дві точки?

— Через дві точки можна провести лише одну пряму.

Завдання 2

— Скільки точок ви бачите? Назвіть їх буквами.

— Якщо дві точки з'єднати частиною прямої, то отримуємо відрізок. Ці точки називають *кінцями відрізка*. Кінці відрізка позначають великими літерами латинського алфавіту.

Називають: «Відрізок *AB*».

Завдання 3

— Скільки відрізків на малюнку?

— Який відрізок найдовший? найкоротший?

— Скільки відрізків однакової довжини?

Завдання 4

— Які числа на яблуках?

— Які приклади на гусені?

— До якого яблука повзе кожна гусінь?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Самостійна робота. Розв'язування прикладів на додавання

$1 + 2 =$

$2 + 4 =$

$4 + 3 =$

$3 + 1 =$

$3 + 3 =$

$4 + 1 =$

2. Лічба предметів. «Чарівні фігурки»

Учитель демонструє картку з цифрою, а діти викладають відповідну кількість фігурок.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Як позначають точки?

— Скільки прямих можна провести через одну точку?

— Скільки прямих можна провести через дві точки?

Урок 29. ЧИСЛО І ЦИФРА 8. ПОНЯТТЯ «ВОСЬМИЙ». СКЛАД ЧИСЛА 8. ДОДАВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧИСЛОВОГО ПРОМЕНЯ. НАПИСАННЯ ЦИФРИ 8

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з утворенням числа 8 і цифрою 8, поняттям «восьмий», складом числа 8; учити писати цифру 8, розв'язувати приклади на додавання за допомогою числового променя; розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Сім пташок зліпив Семенко
І одну — мала Оленка.
Друзі, ви б не полічили,
Скільки діти птиць зробили?
- У садок до годівниці
Прилетіли 3 синиці,
А потім ще 4 птиці.
Скільки птиць на годівниці?
- До сірої чаплі на урок
Прилетіло сім сорок.
З них лише три сороки
Приготували уроки.
Скільки ледарів-сорок
Прилетіло на урок?

2. Усна лічба

Учитель демонструє картку із зображенням певної кількості предметів, а діти — цифру, яка позначає цю кількість. (3 ягоди, 5 олівців, 4 м'ячі, 6 вишеньок, 1 груша, 2 квітки, 7 кульок)

3. Гра «Ланцюжок»

— Полічіть від 1 до 7; від 7 до 1; від 3 до 6; від 7 до 4; від 2 до 5; від 5 до 1.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Вступне слово вчителя

Робота над загадками

— Сьогодні на уроці ми ознайомимося з новим числом і цифрою. А з яким — спробуйте відгадати.

- Ти зі мною не знайомий?
Я живу на дні морському.
Голова й вісім ніг,
От і весь я — ... (восьминіг).
- Вісім ніг, як вісім рук,
Вишиває шовком круг
Цей дідок на диво.
Він легенький, наче пух,
Сплів для себе і для мух. (Павук)

— Яке число звучало у цих загадках?

— З яким новим числом ми ознайомимося сьогодні? (Із числом 8)

2. Робота за підручником (с. 36)

Завдання 1

1) Бесіда за малюнком.

- Скількох звірят зустрів собака? Порахуймо їх. (6)
- Скільки їх стало з собакою?
- Як же їх стільки стало? (До 7 додали 1)
- Отже, щоб одержати число 8, потрібно до 7 додати 1. Число 8, як і всі інші, має свій знак, позначається цифрою 8, «вісімкою». (Демонстрування цифри).
- Який собака по порядку? (Восьмий)

2) Ознайомлення із друкованою цифрою 8.

Я — цифра вісім: два кільця,
Без початку і кінця.

3) Ознайомлення з рукописною цифрою 8.

а) Пояснення вчителя.

— Цифра 8 складається з верхнього і нижнього малих овалів. Верхній овал трохи менше за нижній. Починають писати її трохи нижче і правіше за середину верхньої сторони. Ведуть лінію праворуч угору, заокруглюють в правому верхньому кутку клітини, потім — справа наліво до середини нижньої сторони клітини, заокруглюють і піднімаються вгору до початкової точки.

б) Написання цифри в повітрі під рахунок «раз-і, два-і».

в) Написання цифри в зошиті.

Завдання 2

- Скільки полуничок у кожному кружечку?
- На які два числа можна розкласти число 8?

Завдання 3

— Полічіть за допомогою числового променя. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім? Складіть приклад. Яка відповідь прикладу?

— Розгляньте другий числовий промінь. Прочитайте приклад під ним. Від якого числа слід летіти сонечку? На якому числі сісти спочатку? потім? Яка відповідь прикладу?

Завдання 4

- Розгляньте числовий потяг. Яка цифра сіла у вагон, наступний за 7?
- Назвіть «сусідів» числа 5; числа 6; числа 7.
- Яке число наступне за числом 7? Яке передує числу 6? А числу 8?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ (див. Додаток на с. 26)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Ми рахували?
- Ми писали?
- Яку цифру й число вивчали?

Урок 30. **ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ ПРО СКЛАД ЧИСЛА 8.
ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ. ПОНЯТТЯ «ПОРІВНУ».
ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ.**

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з поняттям «порівну»; розглянути всі варіанти складу числа 8; вчити складати, розв'язувати й записувати рівності на додавання в межах 8; учити знаходити невідоме число способом підбору; розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Ось до класу на урок
Залетіло 6 сорок,
Дві пізніше прибуло.
Скільки всіх пташок було?
- У Наталочки в руці
Три кольорові олівці.
А в її подружки Віри,
Ось погляньте — вже чотири.
Полічіть-но всі оці
Кольорові олівці.
- У папуги Гоші
Було трохи грошей.
Він на них собі купив
Чобітки, пальто і бриль,
Й парасольку на дачу.
Скільки всіх нових речей
Він повіз собі на дачу?

2. Математичний диктант

- Запишіть числа від 1 до 8.
- Запишіть «сусідів» числа 7.
- Запишіть число, попереднє до числа 5.
- Запишіть число, наступне до числа 2.
- Запишіть число, яке стоїть між числом 1 і 3.

**III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.
РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 37)**

Завдання 1

- Які числа живуть у цих чарівних будиночках?
- Як ви здогадалися?
- Перевірте, чи правильно заселили квартири у першому будиночку. Заселіть вільні квартири у другому будиночку.
- Розгляньте третій будиночок. На якому поверсі немає вільних квартир?
- Додайте числа, що мешкають на цьому поверсі.
- Яке ж число живе у цьому будиночку? Заселіть вільні квартири.

Завдання 2

- Які числа потрібно вставити? Скористайтеся номерами квартир на потрібному поверсі.

— У якому будинку живуть мешканці першого прикладу? (1) На якому поверсі? (7) Яке число потрібно вставити? (1).

Аналогічна робота проводиться над кожним прикладом.

Завдання 3

- Які монети ви бачите?
- Які монети слід узяти, щоб отримати 8 к.?

Завдання 4

- Скільки морквинок вирвав кролик?
- Скільки морквинок він має принести додому?
- Скільки морквинок йому бракує?

Завдання 5

- Скільки горішків у двох білочок?
- Як повинна поділити їх Мудра Сова? (Показати практично.)

Завдання 6

- Обчисліть. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. ($5 + 1 + 1 + 1$; $2 + 2 + 2 + 1 + 1$; $3 + 1 + 1 + 2 + 1$)
- Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку зростання.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Чарівні фігурки». Робота з індивідуальним матеріалом

- Покладіть 8 квадратиків. Відсуньте 1 квадратик у сторону.
- Скільки квадратиків ліворуч? А скільки праворуч? Як можна одержати число 8?

Діти, відкладаючи по 1 квадратик у бік, називають усі випадки складу числа 8.

Учитель записує приклади на дошці, а діти — в зошиті.

$$8 = 7 + 1$$

$$8 = 5 + 3$$

$$8 = 6 + 2$$

$$8 = 4 + 4$$

2. Гра «Яке число загубилося»?

$$6 + \square = 7 \quad 2 + \square = 4 \quad 4 + \square = 5$$

Акцентувати увагу дітей на те, що в першому й останньому прикладі необхідно додати число 1, адже має вийти наступне число. А в другому прикладі — невідоме 2, тому що 2 і 2 — це склад числа 4.

3. Гра «Скарбничка»

Скарбничку швидше відімкни,
Дзвінки монети полічи.

Учитель показує монети 1 к., 2 к., 5 к.

- Які монети використаєте, щоб отримати 2 к., 5 к., 4 к.?

4. Складання рівностей на додавання за предметними малюнками.

Запис їх у зошиті

$$3 + 3 + 2 = 8$$

$$7 + 1 = 8$$

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Чого вчилися на уроці?
- Що нового дізналися?
- Що повторили?

Урок 31. ЧИСЛО І ЦИФРА 9. ПОНЯТТЯ «ДЕВ'ЯТИЙ».
ДОПОВНЕННЯ ДО 9. ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ. НАПИСАННЯ ЦИФРИ 9.
ЧИТАННЯ РІВНОСТЕЙ І НЕРІВНОСТЕЙ

Дата _____

Клас _____

Мета: продовжити формування в учнів поняття «числа», учити писати цифру 9; ввести поняття «дев'ятий»; учити порівнювати числа в межах 9, доповнювати до 9; вдосконалювати обчислювальні навички; розвивати мислення; виховувати акуратність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Сидять рибаки, стережуть поплавці.
Рибак Андрій спіймав трьох окунів,
Рибак Матвій чотирьох сомів,
А рибак Василь двох йоржів зловив.
Скільки риби хлопчачки наловили із ріки?
- Дві качечки летять над нами,
Дві інших за хмарками,
5 качечок за річкою сіли.
Скільки всіх качечок ви полічили?

2. Лічба предметів від 1 до 8; від 8 до 1

3. Математичний диктант

- Запишіть число, попереднє до числа 6.
- Запишіть число, наступне до числа 5.
- Запишіть число, яке стоїть після числа 4.
- Запишіть число, яке стоїть перед числом 2.
- Запишіть число, яке стоїть між числами 4 і 6.
- Запишіть «сусідів» числа 7.
- Запишіть відповіді до прикладів: $7 + 1$; $3 + 1$; $5 + 1$.

4. Порівняння чисел

- Поставте знаки «>», «<», «=».

$4 + 1 * 5$	$2 + 1 * 4$	$2 - 1 * 2$
$5 - 1 * 3$	$6 - 2 * 4$	$3 + 1 * 2$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Підготовча робота

- Послухайте загадку. Про яку цифру йдеться?

- Цифра дев'ять, чи дев'ятка —
Наче в цирку акробатка,
Сторчака як перевернуся,
Зразу шісткою обернуся.

- Яке число ми будемо сьогодні вивчати?

2. Робота за підручником (с. 38)

Завдання 1

- Скількох звірят зустрів баран? Порахуймо їх! (8)

- Скільки їх стало разом з бараном?
- Як же їх стільки стало? (До 8 додали 1)
- Отже, щоб одержати число 9, потрібно до 8 додати 1. Число 9, як і всі інші, має свій знак, позначається цифрою 9, «дев'яткою». (Демонстрування цифри.)
- Який баран по порядку? (Дев'ятий)

Завдання 2

1) Бесіда за малюнком.

— Які фігури ви бачите? Скільки трикутників? Скільки чотирикутників? Скільки п'ятикутників? Скільки всього фігур? Скільки фігур треба додати, щоб їх стало 9?

2) Пояснення вчителя.

$9 = 9$ — це рівність. Читають так: «Дев'ять дорівнює дев'яти».

$9 > 8$ — це нерівність. Читають так: «Дев'ять більше восьми».

$8 < 9$ — це нерівність. Читають так: «Вісім менше дев'яти».

3) Робота за малюнком.

— Розгляньте числовий потяг. Яка цифра сіла у вагон, наступний за 8? Назвіть «сусідів» числа 8. Яке число наступне за числом 7? Яке передує числу 8? А числу 9?

3. Робота із числовим рядом

- На якому місці стоїть число 9?
- Яке число стоїть перед 9?
- Яке число більше 8 або 9?
- На скільки більше?

4. Робота в парах

1 варіант. Викладіть 9 квадратів.

2 варіант. Викладіть 8 трикутників.

- Що треба зробити, щоб предметів у групах стало порівну?
- Порадьтеся, виконайте завдання.
- Що означає порівну?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ (див. Додаток на с. 34)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Ми рахували?
- Ми писали?
- Яку цифру й число вивчали?

Урок 32. СКЛАД ЧИСЛА 9. ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 9. ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ

Дата _____

Клас _____

Мета: розглянути всі варіанти складу числа 9; учити учнів порівнювати числа у межах 9; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Сім зайчиків сидять
І траву вони їдять.
От іще два прискакали.
Скільки зайців порахували?
- Під дубочком п'ять грибочків,
Під сосною їх чотири.
Скільки разом, полічили?
- Ось до класу на урок
Прилетіло 6 сорок.
Три пізніше прибуло.
Скільки всіх сорок було?

2. Робота з числовим віялом

- Покажіть число попереднє до числа 6.
- Покажіть число, яке наступне до числа 3.
- Покажіть «сусідів» числа 8.
- Покажіть наступне число до числа 7.
- Покажіть число, попереднє до числа 5.

3. Гра «Знак загубився»

$$5 * 2 = 7 \quad 8 * 4 = 4 \quad 6 * 1 = 5 \quad 2 * 2 = 4$$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 39)

Завдання 1

- Які числа живуть у цих чарівних будиночках?
- Як ви здогадалися?
- Перевірте, чи правильно заселили квартири у першому будиночку. Заселіть вільні квартири у другому будиночку.
- Розгляньте третій будиночок. На якому поверсі немає вільних квартир?
- Додайте числа, що мешкають на цьому поверсі.
- Яке ж число живе у цьому будиночку? Заселіть вільні квартири.

Завдання 2

- Скільки грибочків у кожному кружечку?
- На які два числа можна розкласти число 9?

Завдання 3

- Порівняйте числа. Складіть нерівності. Запишіть їх у зошит.

Завдання 4

- Доповніть рівності. Які числа потрібно вставити?

Завдання 5

- Куди повзе равлик?
- Скількома шляхами він може дістатися до сонечка?
- Яким шляхом равлик швидше дістанеться до сонечка?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Яке число загубилося?»

1 □ □ 4 □ 6 □ □ 9 □ 10 □ □ 7 6 □ 4 □ □ 1

2. Гра «Чарівні фігурки». Робота з індивідуальним матеріалом

- Покладіть 9 квадратиків. Відсуньте 1 квадратик убік.
- Скільки квадратиків ліворуч? А скільки праворуч? Як можна одержати число 9?

Діти, відкладаючи по 1 квадратику вбік, називають усі випадки складу числа 9.

Учитель записує приклади на дошці, а діти — в зошиті.

$$9 = 8 + 1$$

$$9 = 6 + \square$$

$$9 = 7 + \square$$

$$9 = 5 + \square$$

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Як одержати число 9? Назвіть всі відомі вам випадки.

ДОДАТОК ДО УРОКУ 46

1. Складання й розв'язування задач за предметними малюнками

- Подивіться на малюнок. Складіть умову задачі.

(На галявині росло 3 мухомора і 2 боровика.) Сформулюйте питання задачі. (Скільки всього грибів росло на галявині?)

- Якою дією розв'яжемо задачу? (Додаванням)
- Назвіть розв'язання задачі. ($3 + 2 = 5$)
- Назвіть відповідь. (Усього 5 грибів.)
- Запишіть розв'язання у зошит.

2. Розпізнавання на слух частин задачі

- Зараз я читатиму уривок із задачі. Ви маєте з'ясувати, що це: умова, питання, розв'язання або відповідь і підняти потрібну фішку.

— Покажіть фішку «УМОВА». Покажіть фішку «ЗАПИТАННЯ». Покажіть фішку «РОЗВ'ЯЗАННЯ». Покажіть фішку «ВІДПОВІДЬ».

- Скільки всього шишок у Вови й Антона? (З)
- До 4 додати 2 вийде 6. (Р)
- У Вови 4 шишки. В Антона 2 шишки. (У)
- Усього 6 шишок. (В)

- Розкажіть задачу повністю (з опорою на схему).

Умова → запитання → розв'язання → відповідь.

Умова: У Вови 4 шишки. В Антона 2 шишки.

Запитання: Скільки всього шишок в Антона й у Вови?

Розв'язання: до 4 додати 2 вийде 6.

Відповідь: усього 6 шишок.

Урок 33. СКЛАДАННЯ ПРИКЛАДІВ НА ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЗА МАЛЮНКАМИ. МНОГОКУТНИКИ. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ

Дата _____

Клас _____

Мета: формувати в учнів уміння складати рівності на додавання і віднімання за малюнками, порівнювати числа, розпізнавати многокутники у конфігурації декількох фігур; розвивати навички каліграфічного письма; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Кошенят двох хлопчик взяв,
Молока їм в мисці дав.
Вісім в кошику сидять,
Істи хочуть та нявчать.
Годувати треба всіх.
Скільки разом буде їх?
- У живім куточку в школі
Є три рибки у воді,
Ще сім рибок дасть Миколка.
Скільки буде риб тоді?

2. Усна лічба

Гра «Хто більше?»

Учитель виставляє на дошці по черзі картки з цифрами 9; 8; 7; 6. Учні називають усі можливі приклади для складу цих чисел.

3. Завдання на увагу. «Відшукай цифру»

— Якої цифри тут немає?

Фізкультхвилинка

III. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (с. 40)

Завдання 1

— Скільки грибів наколов їжачок? Скільки грибів на галявині? Скільки всього грибів на малюнку? Скільки синичок сидить на годівничці? Скільки синичок на гілці? Скільки всього синичок на малюнку? Скільки книжок лежало у стопці? Скільки книжок несе зайчик? Скільки всього книжок на малюнку?

— За малюнками складіть і розв'яжіть приклади на додавання.

Завдання 2

— Скільки було квітів? Скільки квітів зірвали? Скільки квітів залишилося? Скільки було яєць? Із скількох зробили яечню? Скільки залишилося яєць? Скільки було цукерок? Скільки з'їли? Скільки цукерок залишилося?

— За малюнками складіть і розв'яжіть приклади на віднімання.

Завдання 3

- Які фігури ви бачите на малюнку? Що у них спільного? Що відмінного?
- Трикутники, чотирикутники, п'ятикутники називають *многокутниками*.

Многокутники мають кути, сторони, вершини. За якою ознакою многокутники об'єднані в групи? Скільки кутів, сторін, вершин має шестикутник? А восьмикутник?

Завдання 4

- Обчисліть. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку зростання.

Завдання 5

- Скільки трикутників на малюнку? (9) А чотирикутників? (3)

Фізкультхвилинка

2. Гра «Яке число загубилося?»

1 □ □ 4 □ 6 □ □ 9 □ 9 □ 7 □ 5 □ 3 □ 1

3. Порівняння чисел

8 і 7 5 і 3 6 і 2 4 і 9 3 і 1

- Використовуйте тільки слово «менше».

4. Гра «Знайди цифру»

Залетіли в клас синиці, подзьобали одиниці.

Залетіли сойки й склювали двійки.

Залетіли горобці, і не стало цифри три.

Повідомити вас прошу, де стояли цифри ці?

$$6 + \square = 7 \quad \square + 4 = 6 \quad 8 - \square = 5$$

- До якої групи тварин належать синиці, сойки, горобці? (*Птахи*)
- Хто такі птахи? (*Це тварини, тіло яких укрите пір'ям.*)

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Скільки чисел ми вивчили?
- Назвіть їх у порядку зростання.
- Яке число найменше? Яке число найбільше?
- Які геометричні фігури ви знаєте?

Урок 34. ЧИСЛА І ЦИФРИ. ОДНОЦИФРОВІ ЧИСЛА. СКЛАДАННЯ ПРИКЛАДІВ ЗА ЧИСЛОВИМИ ПРОМЕНЯМИ. ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з поняттям «одноцифрові числа»; узагальнити поняття «число» і «цифра»; учити порівнювати числа, складати приклади за числовими променями; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- На травичці біля хати
Метушаться цуценята —
Двоє білих, наче сніг,
Трое чорних. Скільки всіх?

— З яких двох чисел складається число 5? ($3 + 2$; $2 + 3$; $4 + 1$)

- — Васю, ти чому сердитий?
— Слив не можу полічити.
П'ять було, одну я з'їв.
Скільки мамі залишив?

— Як можна отримати число 4? ($2 + 2$; $3 + 1$; $1 + 3$)

2. Усна лічба. Робота з цифровим віялом

- Покажіть цифру, що позначає найменше з вивчених чисел.
- Яке число йде за числом 8; 5?
- А яке — перед числом 9; 4.
- Покажіть «сусідів» числа 2; 6; 8?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 41)

Завдання 1

— Скільки шапочок було у Білосніжки? Скільки шапочок вона наділа на голови гномам? Скільки шапочок у неї залишилося?

Завдання 2

— Розгляньте перший числовий промінь. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло?

— Розгляньте другий числовий промінь. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло?

- Складіть приклади за числовими променями.
- Цифри — це знаки, якими позначають числа. Цифр усього десять: 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9.

Завдання 3

- Назвіть числа по порядку від 0 до 9 і від 9 до 0.
- Кожне з чисел 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9 записують за допомогою однієї цифри. Ці числа називають *одноцифровими*.

Завдання 4

- Порівняйте числа. Прочитайте нерівності. Запишіть їх у зошит.
- Розгляньте числовий потяг. Яка цифра сіла у вагон, наступний за 9?
- Скільки всього цифр?

— Назвіть «сусідів» числа 7. Яке число наступне за числом 4? Яке передує числу 9? А числу 6?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Самостійна робота

$3 + 2 =$

$3 + 1 =$

$2 + 1 =$

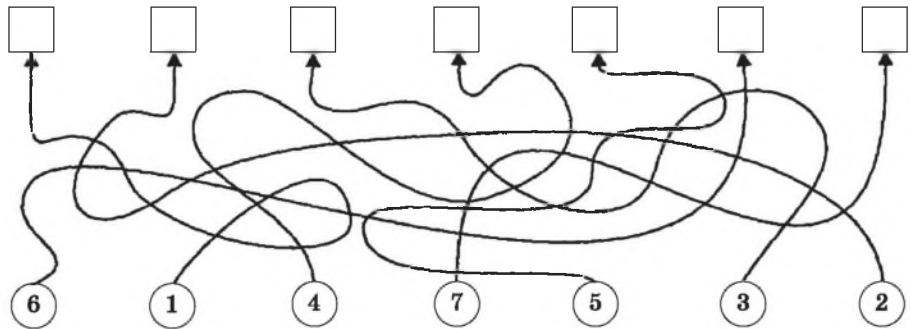
$1 + 2 =$

$1 + 1 =$

$4 + 1 =$

2. Логічні завдання

1) Гра «Знайди кожній цифрі відповідне місце» (робота з дидактичним матеріалом).

2) Геометричний матеріал.

— Що спільного у всіх трьох масок і чим вони різняться?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Які числа називають одноцифровими?

— Наведіть приклади.

**Урок 35. ДОДАВАННЯ 0 І ДО 0.
ВІДНІМАННЯ 0 І РІВНИХ ЧИСЕЛ. КРУГ.
РОЗПІЗНАВАННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ФІГУР**

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів із властивостями додавання й віднімання 0, віднімання рівних чисел; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Гляньте, білочка одна
Визирає із дупла.
Ще одна стрибнула з гілки,
А за нею ще три білки.
Ми просимо, діти милі,
Щоб ви білок полічили.
- Каже мати-квочка:
— «У мене три дочки
Та два синочки».
Скільки ж діточок у квочки?

2. Математичний диктант

- Запишіть цифру 8.
- Запишіть «сусідів» числа 5.
- Запишіть попереднє число до числа 9.
- Запишіть наступне число до числа 7.
- Запишіть цифрою, скільки сторін у чотирикутника.

3. Гра «Число загубилось»

1 □ 3 □ 5 □ 7 □ 9

— З яких двох чисел складається число 9?

$$9 = \square + \square$$

Порядкова і кількісна лічба.

4. Робота з числовим рядом

- Прочитайте числа від 0 до 10; від 10 до 0.
- Назвіть «сусідів» числа 1 (0; 2).

**III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.
РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 42)**

Завдання 1

- Розв'яжіть приклади за зразком.
- Які числа отримуємо при додаванні нуля до будь-якого числа? (При додаванні нуля до будь-якого числа отримуємо те саме число: $1 + 0 = 1$.)
- Які числа отримуємо при додаванні до нуля будь-якого числа? (При додаванні до нуля будь-якого числа отримуємо те саме число: $0 + 1 = 1$.)
- Які числа отримуємо при відніманні нуля від будь-якого числа? (При відніманні нуля від будь-якого числа отримуємо те саме число: $3 - 0 = 3$.)
- Які числа отримуємо при відніманні рівних (однакових) чисел? (При відніманні рівних (однакових) чисел отримуємо нуль: $2 - 2 = 0$.)

— Наведіть свої приклади.

Завдання 2

— Мальвіна і Буратіно намалювали фігури. Які фігури намалювала Мальвіна? Чим відрізняється фігура, яку намалював Буратіно?

— Це — круг. Круг не має кутів, вершин, сторін.

Завдання 3

— Гномики Веселунчик, Хитрунчик і Стрибунець креслили трикутники, чотирикутники і п'ятикутники. Які фігури креслив Веселунчик, якщо відомо, що Хитрунчик креслив чотирикутники, а Стрибунець — не трикутники?

	трикутники	чотирикутники	п'ятикутники
Веселунчик	+	–	–
Хитрунчик	–	+	–
Стрибунець	–	–	+

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота в групах. Гра «Хто швидше?»

I	II	III	IV	V
$3 - 3 =$	$7 - 1 =$	$7 + 1 =$	$8 + 1 =$	$8 - 1 =$
$4 + 0 =$	$7 - 0 =$	$8 + 0 =$	$8 - 8 =$	$6 + 0 =$
$5 + 1 =$	$3 + 0 =$	$3 - 0 =$	$2 + 0 =$	$5 - 0 =$

2. Розв'язування прикладів

$3 - 3$	$7 - 1$	$7 + 1$	$9 - 1$
$4 + 0$	$7 - 0$	$8 + 1$	$9 - 1$

3. Порівняння чисел

$8 < 9$	$7 \square 9$	$0 \square 1$	$6 \square 0$
---------	---------------	---------------	---------------

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Які правила обчислень вивчили?

— Наведіть свої приклади.

Урок 36. ЧИСЛО 10. ПОНЯТТЯ «ДЕСЯТИЙ». ДОПОВНЕННЯ ДО 10. УТВОРЕННЯ ЧИСЛА 10. НАТУРАЛЬНІ ЧИСЛА

Дата _____

Клас _____

Мета: ввести поняття «десятий»; ознайомити учнів з утворенням числа 10 і написанням числа за допомогою цифр 1 і 0; учити порівнювати предмети, доповнювати до 10; закріплювати вміння співвідносити кількість предметів і число; вдосконалювати обчислювальні навички; узагальнити вміння записувати й розв'язувати приклади на додавання; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Кожний день виводить в сад
Наша Мурка кошенят:
Двох рябих, біленьке, сіре.
Скільки ж всіх малих?
- Зайчик із городу в ліс
Моркву в кошику приніс,
Зручно всівся коло хати
І узявся рахувати:
Дві й одна. Одна та дві.
Виклав моркву на траві,
А сорока із гори загукала:
— Буде...

2. Гра «Числова доріжка»

10 7 9 5 3 6 2 4 8 1

- Поставте числа в порядку зростання.
- Прочитайте числа у зворотному порядку.
- Назвіть числа від 3 до 6; від 9 до 5; від 8 до 3; від 4 до 8.
- Назвіть число, попереднє до числа 4; 8.
- Назвіть число, наступне до числа 5; 7.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Вступне слово вчителя

— Сьогодні на уроці ми ознайомимося ще з одним числом і навчимося його писати.

У нашому селі 10 хатинок,
10 ганків, 10 бабусь,
10 цуценят, 10 півнів,
На 10 тинах сидять,
Один на одного не дивляться,
Розпустили 10 хвостів,
Кожний хвіст 10 кольорів.
Чим цікаве це село? (Відповідь: усіх предметів по 10.)

— Як ви гадаєте, про яке число піде мова сьогодні на уроці?

2. Робота за підручником (с. 43)

Завдання 1

— Скількох тварин зустрів півень? Порахуй їх! (9)

- Скільки їх стало з півнем?
- Як же їх стільки стало? (До $9 + 1$)
- Отже, щоб одержати число 10, потрібно до 9 додати 1. Число 10 записують двома цифрами: 1 і 0.
- Який півень по порядку? (Десятий)

Завдання 2

- Скільки іграшок на першому малюнку? Скільки іграшок на другому малюнку?
- Скільки іграшок потрібно додати на кожному малюнку, щоб їх стало 10?
- Числа 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10... використовують при лічбі. Їх називають *натуральними*. Найменше натуральне число — 1, найбільшого натурального числа не існує. 0 — не натуральне число.

Завдання 3

- Які цифри записані на аркушах календаря?
- Утворіть пари чисел, якщо перша пара — 0 і 3, наступна — 1 і 4.

3. Робота з числовим рядом

- На якому місці стоїть число 10?
- Яке число стоїть перед 10?
- Яке число більше 9 або 10?
- На скільки більше?
- Прочитайте числа від 1 до 10; від 10 до 1. Назвіть «сусідів» числа 4. Назвіть число, наступне за числом 7.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Ознайомлення із записом числа 10 за допомогою рукописних цифр 1 і 0

1) Пояснення вчителя.

Звернути увагу дітей, що цифра 10 позначається двома відомими нам цифрами — 1 і 0. Кожна цифра має свій будиночок — свою клітинку, тому цифру 10 записуємо у двох клітинках.

2) Написання в зошиті (два рядки).

2. Робота з набірним полотном

- Скільки грибочків ліворуч? праворуч?
- Як одержали число 10?

3. Порівняння чисел у межах 10

- Порівняйте числа кожної пари, використовуючи слова «більше», «менше».

$$10 > 7 \qquad 8 > 6$$

$$7 < 10 \qquad 6 < 8$$

Далі вчитель указкою показує пари чисел на числовому ряді, а учні записують відповідні числові нерівності в зошиті.

$$10 > 9; 2 < 10; 10 > 4; 6 < 10; 10 > 8; 7 < 10.$$

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Яке число вивчили?
- Як воно утворюється?
- Назвіть попереднє число до числа 10.
- Назвіть наступне число до числа 9.
- Якими цифрами на письмі позначається число 10?

Урок 37. СКЛАД ЧИСЛА 10. ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 10.
МОНЕТА НОМІНАЛОМ «10 к.».
РОЗПІЗНАВАННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ФІГУР

Дата _____

Клас _____

Мета: розглянути всі варіанти складу числа 10; вправляти у складанні і розв'язуванні прикладів на додавання і віднімання в межах 10; вчити порівнювати числа в межах 10, розпізнавати геометричні фігури; розвивати мислення, навички каліграфічного письма; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

До зайчика на обід
Завітав дружок — сусід.
Зайченята поруч сіли
Та по п'ять морквинок з'їли.
Хто з вас вміє рахувати?
Скільки буде п'ять та п'ять ?

2. Гра «Мовчанка». Робота з числовим віялом

Діти показують відповідь розв'язаного прикладу.

1 + 3 4 - 2 5 + 3 6 - 3 6 + 4 10 - 5 7 + 2 4 + 1

3. Гра «Десять клітинок»

— Обведіть у зошиті 10 клітинок. Розфарбуйте 3-тю і 9-ту клітинки.

4. Каліграфічна хвилинка. «Конкурс красунь»

Записати по рядку чисел 7; 8; 10.

5. Гра «Загубилося число»

Беруть учать три команди учнів. Діти заповнюють порожні клітинки.

$4 + \square = 5$ $3 + \square = 4$ $7 + \square = 8$
 $\square + 1 = 6$ $\square + 1 = 9$ $\square + 1 = 4$
 $2 + \square = 4$ $2 + \square = 5$ $3 + \square = 5$
 $\square + \square = 5$ $\square + \square = 6$ $\square + \square = 4$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота за підручником (с. 44)

Завдання 1

— Які числа живуть у цих чарівних будиночках?
— Як ви здогадалися? Перевірте, чи правильно заселили квартири у першому будиночку.

— Заселіть вільні квартири у другому будиночку. Розгляньте третій будиночок. На якому поверсі немає вільних квартир? Додайте числа, що мешкають на цьому поверсі. Яке ж число живе у цьому будиночку? Заселіть вільні квартири на кожному поверсі.

Завдання 2

— Порівняйте числа. Запишіть нерівності у зошит. Прочитайте нерівності.

Завдання 3

— Які монети ви бачите?
— Які монети слід узяти, щоб отримати 10 к.? Які варіанти можливі?

Завдання 4

- Скільки квадратів заховалося на малюнку? (10)
- Намалюйте стільки ж трикутників за зразком.

2. Гра «Чарівні фігурки». Робота з індивідуальним матеріалом

- Покладіть 10 квадратиків. Відсуньте 1 квадратик убік.
- Скільки квадратиків ліворуч? А скільки праворуч? Як можна одержати число 10?

Діти, відкладаючи по 1 квадратик убік, називають усі випадки складу числа 10.

Учитель записує приклади на дошці, а діти — в зошиті.

$$10 = 9 + 1 \qquad 10 = 6 + 4 \qquad 10 = 8 + 2$$

$$10 = 5 + 5 \qquad 10 = 7 + 3$$

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з числовим рядом

1 □ 3 4 □ □ 7 □ 9 □

— Назвіть пропущені числа. Яке число в цьому ряді найбільше? Назвіть «сусідів» числа 9.

- Назвіть всі числа, більші від 2, але менші від 9.
- Назвіть всі числа, більші від 1, але менші від 10.

2. Віршовані задачі

- У Андрія шість книжок,
А в Павла — чотири.
Скільки книжечок разом
Ви вже полічили? ($6 + 4 = 10$)
- Сім горобців на гілку сіли,
До них три ще прилетіли.
Скільки горобців всього
На нашім дереві було? ($7 + 3 = 10$)
- 9 кошенят пісок копають
Та на сонці загорають.
Ще одне сидить в траві.
Скільки всіх? Скажіть мені? ($9 + 1 = 10$)
- В чепурненькій годівниці
Горобці сидять, синиці.
Шість горобчиків завзято
Узялись зерно клювати.
На мотузці куснем сала
Дві синички ласували.
Полічи на рахівниці,
Скільки пташок в годівниці? ($8 + 2 = 10$)

Запис прикладів у зошит.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Яке число було головним сьогодні на уроці?
- Назвіть склад числа 10.

Урок 38. САНТИМЕТР. ВИМІРЮВАННЯ ДОВЖИНИ ВІДРІЗКІВ. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ. ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ І НЕРІВНОСТЕЙ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з одиницею вимірювання сантиметром та сантиметровою лінійкою; учити вимірювати довжину відрізка, доповнювати рівності і нерівності; закріплювати знання з нумерації чисел у межах 10; розвивати мислення; виховувати інтерес до математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Дві синиці, гарні птиці,
На вербі сиділи,
Три подружки-цебетушки
Раптом прилетіли.
Скільки на вербі синиць?
Полічи веселих птиць. (5)
- У садок до годівниці,
Прилетіли три синиці,
Потім ще три птиці —
Теж до годівниці.
Скільки птиць на годівниці? (6)
- Ось до класу на урок
Залетіло шість сорок,
Дві пізніше прибуло.
Скільки всіх птахів було? (8)

2. Математичний диктант

- Запишіть число, яке передує числу 6.
- Запишіть число, яке іде за числом 5.
- Запишіть цифрою, скільки сторін має шестикутник?
- Запишіть «сусідів» числа 3, числа 7.
- До 9 додали 1. Запишіть відповідь.
- Запишіть цифрами кінець речення: 9 — це 5 і ...; 9 — це 7 і ...; 9 — це 2 і ...; 9 — це 4 і ...

3. Гра «Оплески»

Учитель показує число і промовляє слово «більше» чи «менше», а діти один за одним плещуть у долоні різну кількість разів.

4. Складання рівностей на додавання за предметними малюнками

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Розповідь учителя

- Згадайте, як вимірювали довжину удава в казці Г. Остера. (У папугах. Удав був завдовжки — 38 папуг.)
- А чи можна вимірювати довжину класу кроками? (У всіх кроки різні.)
- Отже, щоб не помилитися, використовують загальні для всіх країн одиниці вимірювання.
- А як називається ця одиниця вимірювання, ви дізнаєтеся сьогодні на уроці.

2. Робота за підручником (с. 45)

Завдання 1

- Розгляньте малюнок. Це хлопчик Крок. Скільки кроків він зробив по зеленому відрізку? по червоному? по синьому?

- Чи можемо ми вимірювати кроками? Чому?
- Довжину відрізка вимірюють лінійкою. На лінійці є мірки — сантиметри. Мірка від 0 до 1 — це 1 см; від 0 до 2 — 2 см. Якої ж довжини крок у хлопчика Крока?

Завдання 2

- Розгляньте відрізки. Скільки їх? Виміряйте лінійкою їх довжину.
- На лінійці, за допомогою якої вимірюють довжину, кінець кожного сантиметра позначений рисою, біля якої стоїть цифра. Лінійка відразу дозволяє дізнатися, скільки сантиметрів укладається вздовж вимірюваного предмета.
- Прикладемо лінійку до відрізка, довжину якого ми прагнемо виміряти так, щоб риска із цифрою 0 перебувала в одному кінці відрізка. Подивимось, біля якої цифри знаходиться другий кінець вимірюваного відрізка. Ця цифра покаже, якої довжини відрізок, скільки в ньому сантиметрів.
- Яка довжина найкоротшого відрізка? найдовшого? Чи є відрізки однакової довжини?

Завдання 3

- Обчисліть значення виразів. Назвіть приклади з однаковими відповідями.
- Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку зростання.

Завдання 4

- Доповніть рівності і нерівності знаками «+» чи «-».

Завдання 5

- Яку відстань отримав Юрко?
- Яку відстань отримав Петрик?
- Чому вони отримали різні відповіді?

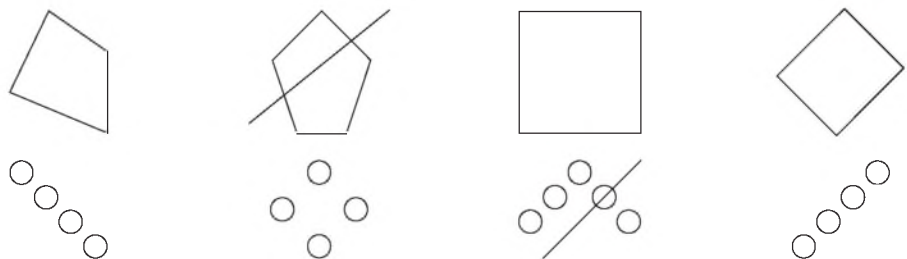
Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Яке число загубилося?»

$5 + \square = 6$	$3 + \square = 5$	$2 + \square = 4$
$\square + 3 = 6$	$4 + \square = 5$	$\square + 3 = 4$
$4 + \square = 6$	$\square + 2 = 5$	$3 + \square = 4$

2. Геометричний матеріал. Гра «Зайва фігура»

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Чого вчилися на уроці?
- Що нового дізналися?
- Що повторили?
- За допомогою якого інструмента ми вимірюємо довжину відрізків?
- Як треба прикладати лінійку до відрізка?

Урок 39. ПЕРЕВІР СВОЇ ЗНАННЯ. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ УЧНІВ

Дата _____

Клас _____

Мета; узагальнити й систематизувати знання учнів; розвивати мислення, навички каліграфічного письма; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- На травиці біля хати
Метушаться цуценята.
Двоє білих, наче сніг,
Троє чорних. Скільки всіх?
- Появилися у квочки
Три сини, чотири дочки.
Хоч чекала на курчат,
Вийшло ... (*семеро*) качат.

2. Усна лічба

- 1) Лічба у межах 10 в прямому і зворотному порядку.
- 2) Гра «Ялінка» (повторення складу числа 9).

3. Розв'язування нерівностей

$$5 + 3 \square 9 \quad 1 + 2 \square 9 \quad 3 + 4 \square 7 \quad 6 + 1 \square 10$$

Фізкультхвилинка

III. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ УЧНІВ

1. Робота за підручником (с. 46). Перевір свої знання

Завдання 1

- Розгляньте малюнок.
- Хто сховався за парканом?
- Полічіть кроликів, які сховалися за парканом.

Завдання 2

- Полічіть яблука, що впали.
- Де більше яблук — на дереві чи під ним?

Завдання 3

- Розгляньте числовий промінь.
- Прочитайте приклад під ним.
- Від якого числа слід рахувати?
- У який бік: праворуч чи ліворуч?
- Обчисліть за допомогою числового променя.

Завдання 4

- Даринка розсипала намистинки.
- Якщо їх правильно зібрати, можна слово відгадати.

- Яке слово прочитали?
- Що таке *материк*?
- Які ви знаєте материки?
- На якому материку ми живемо?

Завдання 5

- Що намальовано? Скільки цукерок? Які множини можна утворити?
- Утворіть множини. Порівняйте кількість їх елементів.

2. Каліграфічна хвилинка. «Конкурс красунь»

- Запишіть по рядку чисел 7; 8; 10.

3. Робота з монетами номіналом 5 к., 2 к., 1 к. Складання прикладу на додавання трьох доданків

$$5 + 2 + 1 = 8$$

- Якими дрібними монетами можна замінити монету вартістю 5 к.? ($1 + 1 + 1 + 1 + 1$; $2 + 1 + 1 + 1$; $2 + 2 + 1$)
- Скільки буде 5 к. + 5 к.?

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Які завдання виконували на уроці?
- Яке завдання сподобалося найбільше?

ДОДАТОК ДО УРОКУ 50

- Прочитайте тільки відповіді кожного стовпчика. (У першій таблиці відповіді становлять ряд чисел від 2 до 10, а в другій — від 1 до 9.)
- Затуліть лінійкою відповіді першого стовпчика.
- Прочитайте приклади від початку до кінця, називаючи відповідь.
- Затуліть лінійкою відповіді другого стовпчика.
- Прочитайте приклади від початку до кінця, називаючи відповідь.
- Знайдіть приклади з відповідями 4; 6; 9.
- Яке число стоїть між 7 і 9?
- Прочитайте приклад з такою відповіддю.

Урок 40. ДІЯ ДОДАВАННЯ. НАЗВИ КОМПОНЕНТІВ І РЕЗУЛЬТАТУ ДІЇ ДОДАВАННЯ. ЗНАХОДЖЕННЯ СУМИ ЧИСЕЛ. ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з термінами «доданок» і «сума»; вчити користуватися числовим відрізком під час розв'язування прикладів на додавання; розвивати мислення; виховувати інтерес до предмета.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- 5 горішків на пеньку
Спочивало в холодку.
А вечірньої пори
Білка ще принесла 3.
Так до ранку й пролежали.
Скільки всіх горішків стало?
- Дві сороки прилетіли,
Скрекотіли, скрекотіли...
Глянь! Он три іще летять,
Скрекотух вже стало...
- На луку пасуться гуси,
Їх пасе мала Маруся.
7 гусей ще біля броду,
3 вже увійшли у воду.
Ми попросимо дітей
Полічіть усіх гусей!

2. Гра «Яке число загубилося?»

$$7 + \square = 10 \quad 5 + \square = 9 \quad 5 + \square = 5$$
$$6 + \square = 8 \quad 8 + \square = 10 \quad 4 + \square = 7$$

3. Математичний диктант

- Запишіть числа 6; 8; 2; 9; 10; 1.
- Запишіть число, яке іде за числом 6.
- Запишіть число, яке передує числу 5.
- Запишіть «сусідів» числа 7.
- Назвіть число, яке стоїть між числами 5 і 7.

4. Гра «День — ніч»

Діти заплющують очі та намагаються обчислити запропонований учителем приклад: $6 - 1 - 1 - 1 + 2$.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота за підручником (с. 47)

Завдання 1

- Скільки великих зірочок на малюнку?
- Скільки маленьких зірочок на малюнку?
- Скільки всього зірочок на малюнку?

— Щоб дати відповідь на питання, слід додати 3 і 2, виконати дію додавання. Числа, що додають, називають *доданками*, а число, яке отримали, виконуючи дію додавання, називають *сумою*. Читають так: «Сума чисел 3 і 2 дорівнює 5», або «Перший доданок 3; другий доданок 2; сума 5».

Завдання 2

— Прочитайте вирази. Знайдіть суму. Підкресліть другий доданок.

Завдання 3

— Яку суму отримав перший ведмедик? Яку суму отримав другий ведмедик? Хто з них помилився? Назви правильну суму.

Завдання 4

— Які числа потрібно вставити?

— Який доданок знаходили?

Завдання 5

— Які числа додавала Даринка?

— Який перший доданок? другий доданок? Яку суму вона отримала?

2. Первинне закріплення

Учитель на дошці записує приклади:

$$6 + 3 = 9$$

$$1 + 7 = 8$$

$$6 + 4 = 10$$

$$2 + 5 = 7$$

Учні по одному виходять до дошки й показують перший доданок, другий доданок, суму.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Так, ні?»

- Доданок, доданок, сума — це назви чисел при додаванні. (*Так*)
- $7 - 4 = 4$. (*Ні*)
- $5 + 5 = 10$. (*Так*)
- Відрізок має початок і кінець. (*Так*)
- Фігура, яка має три кути, три сторони і три вершини — це чотирикутник. (*Ні*)
- Довжину відрізка вимірюють лінійкою. (*Так*)

2. Цікаві задачі (див. Додаток на с. 44)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Яку дію треба виконати, щоб дізнатися скільки всього?

— Як називають числа, які додають?

— Як називають результат додавання?

Урок 41. СКЛАДАННЯ Й ОБЧИСЛЕННЯ ПРИКЛАДІВ НА ДОДАВАННЯ ЗА МАЛЮНКАМИ

Дата _____

Клас _____

Мета: повторити склад чисел; учити учнів складати й обчислювати приклади на додавання за малюнками; виховувати інтерес до предмета.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Шість метеликів літають і на квіточки сідають. Прилетів ще один, сів на квіточку і він. Полічімо швидше всіх — цих метеликів прудких. (7)
- По дорозі їжак біг, ніс п'ять яблук на пиріг. Одне яблуко упало, покотилось. Скільки яблук залишилось? (4)
- Киця й котик залюбки Випікали пиріжки, Киця з тіста три зліпила. Котик з снігу тільки два. Скільки всіх, малеча мила, Пиріжків вони з'їдять? (3)

2. Усна лічба

— Полічіть від 1 до 10; від 10 до 1; від 3 до 9; від 10 до 2; від 4 до 8.

3. Повторення складу чисел 8 і 9

4. Робота за числовим променем

На дошці записані два приклади на додавання.

$$6 + 4 =$$

$$2 + 5 =$$

Діти знаходять відповіді на своїх числових променях і називають їх.

— Назвіть перший доданок, другий доданок. Чому дорівнює сума?

5. Самостійна робота

Для самостійної роботи дітям пропонують диференційовані завдання.

1) Розв'язування прикладів.

1 варіант

2 варіант

$4 + 2 =$

$9 + 1 =$

$8 + 2 =$

$1 + 5 =$

$7 + 1 =$

$1 + 4 =$

$6 + 1 =$

$4 + 3 =$

$5 + 3 =$

$2 + 3 =$

$7 + 3 =$

$2 + 1 =$

2) Розв'язування нерівностей.

$5 + 2 * 7$

$4 + 1 * 5$

$3 - 2 * 2$

$2 - 2 * 0$

Фізкультхвилинка

III. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (с. 48)

Завдання 1

— Розгляньте малюнки. Скільки олівців в пеналі? Скільки олівців біля пеналу?

— Складіть приклад на додавання. Назвіть доданки. Знайдіть суму.

— Скільки груш на першій тарілці? Скільки груш на другій тарілці?

— Складіть приклад на додавання. Назвіть доданки. Знайдіть суму.

Завдання 2

— Розгляньте малюнки. Прочитайте приклади.

— Який приклад до якого малюнка підходить? Назвіть доданки. Знайдіть суму.

Завдання 3

— Розгляньте ланцюжок, який побудував Плюс Плюсович. Складіть і розв'яжіть приклади.

2. Складання, читання й записування рівностей на додавання за предметними малюнками на дошці

3. Весела лічба

За те, що я пас на галяві зозульок,
Отримав я кілька повітряних кульок.
Найкращу я другу відніс,
А дві загубив, як тікав я від кіз.
Три кульки віддав в подарунок вужу,
Чотири сховав, а де — не скажу.
То скільки отримав я кульок
За те, що попас на галяві зозульок?

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Ми писали?

— Ми рахували?

— Ми веселі задачі розв'язували?

Урок 42. ДІЯ ВІДНІМАННЯ. НАЗВИ КОМПОНЕНТІВ І РЕЗУЛЬТАТУ ДІЇ ВІДНІМАННЯ. ЗНАХОДЖЕННЯ РІЗНИЦІ ЧИСЕЛ

Дата _____

Клас _____

Мета: розкрити суть дії віднімання; вчити учнів складати, читати й розв'язувати рівності на віднімання за малюнками і числовим променем; розвивати мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Сидів хлопчик біля річки,
Він спіймав аж три плотвички.
Лисенятко одну вкратило.
Скільки рибок в нього стало?
- Гляньте, білочка одна
Визирає із дупла.
Ще одна стрибнула з гілки,
А за нею ще три білки.
Ми просимо, діти милі,
Щоб всіх білок полічили.
- Мчаться на санчатах
Четверо малят.
Трое з них — дівчата.
Скільки ж тут хлоп'ят?
- 5 яблунь у саду ростуть.
4 з них уже цвітуть.
А скільки ще не розцвіли,
Ну, як би ви відповіли?

2. Усна лічба

- 1) Лічба оточуючих предметів: парт, хлопчиків, дівчаток (у межах 10).
- 2) Читання чисел, записаних на дошці: 5; 7; 8; 6; 9; 3; 10; 4 у порядку спадання.
- 3) Які «сусіди» в числа 5? Яке число йде за числом 7? Яке число передує числу 9?
- 4) Розв'язування прикладів.
8 – 1
10 – 3
4 + 2
7 + 3

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 49)

Завдання 1

- Скільки всього машинок?
- Скільки машинок не можуть їздити?
- Скільки машинок можуть їздити?
- Щоб дати відповідь на запитання, слід відняти від п'яти три, виконати дію віднімання. Число, від якого віднімають, називають *зменшуваним*; число, яке віднімають, називають *від'ємником*; число, яке отримали, виконуючи дію

віднімання, називають *різницею*. Читають так: «Різниця чисел 5 і 3 дорівнює 2», або «Від 5 відняти 3, буде 2», або «5 мінус 3 дорівнює 2».

Завдання 2

- Яку різницю отримав перший ведмедик?
- Яку різницю отримав другий ведмедик?
- Хто з них помилився?
- Назвіть правильну різницю.

Завдання 3

— Знайдіть різницю. Підкресліть від'ємник. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. (5 – 3; 4 – 2. 5 – 1; 8 – 4. 10 – 5; 7 – 2; 9 – 4. 6 – 3; 7 – 4)

Фізкультхвилинка

IV. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАТЬ

1. Доповнення рівностей

$$3 + \square = 5 \quad 6 + \square = 7 \quad 8 - \square = 7 \quad 4 - \square = 3$$

2. Хвилинка каліграфії. Гра «Конкурс красунь»

3. Робота з числовим віялом

- Назвіть числа від 1 до 10; від 10 до 1.
- Назвіть число попереднє до числа 7.
- Назвіть число, наступне числу 8.
- Назвіть «сусідів» числа 3.
- Як одержати число наступне числу 5?
- Покажіть, з яких двох чисел складаються числа 8; 10.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Як називають число, від якого віднімають?
- Як називають число, яке віднімають?
- Як називають число, яке отримують, виконуючи дію віднімання?

Урок 43. СКЛАДАННЯ І РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРИКЛАДІВ НА ВІДНІМАННЯ ЗА МАЛЮНКАМИ. ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ. ВИМІРЮВАННЯ І ПОРІВНЯННЯ ДОВЖИН ВІДРІЗКІВ. РІВНІ ВІДРІЗКИ

Дата _____

Клас _____

Мета: навчати учнів складати і розв'язувати приклади на віднімання за малюнками, доповнювати рівності, вимірювати і порівнювати довжини відрізків; вести поняття «рівні відрізки»; удосконалювати вміння писати цифри; розвивати увагу, мислення; виховувати спостережливість.

Хід уроку

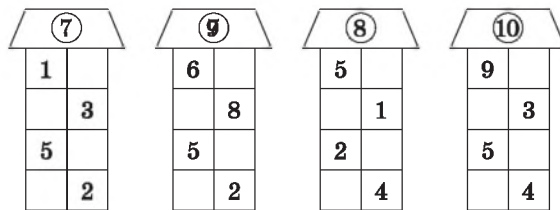
I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Усна лічба. Гра з м'ячем

- Назвіть число, яке йде за числом 2.
- Яке число знаходиться між числами 7 і 9.
- Назвіть «сусідів» числа 7.
- Назвіть число, яке більше 3, але менше 5.
- Після якого числа йде число 6?
- Назвіть число, попереднє до числа 4.

2. Гра «Засели будиночки»

3. Гра «Встав необхідні знаки»

- 5 1 = 4 3 1 = 2
5 3 = 2 4 1 = 3
6 1 = 5 7 1 = 6

— Який знак використали для розв'язання рівностей? Запишіть рівності в зошит.

Фізкультхвилинка

III. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (с. 50)

Завдання 1

- Скільки було бананів на тарілці? Скільки бананів з'їла мавпочка? Скільки залишилося бананів на тарілці?
- Складіть за малюнком приклад на віднімання.
- Скільки було листочків на дереві? Скільки листочків зірвав вітер? Скільки залишилося листочків на дереві?
- Складіть за малюнком приклад на віднімання.

Завдання 2

- Які числа потрібно вставити?
- Як їх називають?

Завдання 3

— Обчисліть значення виразів. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. ($6 + 4$; $7 + 3$. $9 - 3$; $8 - 2$. $4 - 3$; $5 - 4$; $8 - 7$) Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку зростання.

Завдання 4

- Скільки відрізків?
- Виміряйте довжини відрізків.
- Чи є відрізки однакової довжини?
- Відрізки однакової довжини називають *рівними*.

Завдання 5

— Складіть і розв'яжіть приклади від Плюса Плюсовича і Мінуса Мінусовича.

2. Каліграфічна хвилинка. Написання цифр 2; 4; 5

3. Розв'язування прикладів на додавання і віднімання, використовуючи числовий промінь

Зошит свій я відкриваю,
Навкісець його кладу.
Ручку я ось так тримаю,
Сяду рівно, не зігнуся,
До роботи я берусь.

$$5 + 1 =$$

$$4 - 1 =$$

$$6 + 2 =$$

$$7 - 1 =$$

$$8 - 3 =$$

$$9 - 4 =$$

4. Веселі задачі

- На полиці вісім книг.
Толя зняв одну із них.
Хто тепер сказати б зміг.
Скільки на полиці книг?
- П'ять метеликів літають
І на квіточки сідають.
Прилетів іще один,
Сів на квіточку і він.
Полічімо швидше всіх,
Цих метеликів прудких.
- Пташка мала пташенят,
П'ять сіреньких малят.
Раптом трапилась біда:
Випало одне з гнізда.
Скільки пташенят тоді
Залишилось у гнізді?

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Яку дію повторили?
- Яким знаком вона позначається?
- Наведіть власний приклад на віднімання.
- Які відрізки називають рівними?

Урок 44. ЗВ'ЯЗОК ДІЙ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ. СКЛАДАННЯ ПРИКЛАДІВ НА ВІДНІМАННЯ ІЗ ПРИКЛАДІВ НА ДОДАВАННЯ. ПРАВИЛО ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ДОДАНКА. РОЗПІЗНАВАННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ФІГУР

Дата _____

Клас _____

Мета: розкрити взаємозв'язок між додаванням і відніманням; ознайомити учнів з правилом знаходження невідомого доданка; вчити складати приклади на віднімання із прикладів на додавання, розпізнавати геометричні фігури; розвивати увагу, мислення; виховувати уважність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

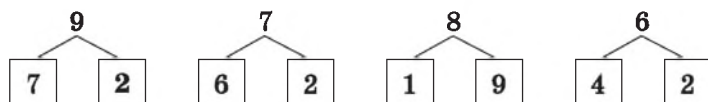
II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- Каже мати-квочка:
«В мене два синочки
І чотири дочки.»
Скільки ж діток в квочки? ($2 + 4$)
- Три веселі киці
Грались на травичці.
Рижик теж до них прибіг.
Скільки кошенят усіх? ($3 + 1$)
- На полиці вісім книг.
Толя зняв одну із них.
Хто тепер сказати б міг,
Скільки на полиці книг? ($8 - 1$)

2. Усні вправи

- Яке наступне число до чисел 6; 7; 8?
- Попереднє до чисел 9; 10?
- Назвіть «сусідів» 4; 5.
- Де «заховалася» помилка?

- Назвіть числа від 1 до 10.
- Назвіть числа від меншого до більшого (числа записані на дошці в будь-якому порядку).
9; 10; 7; 5; 8; 4; 3; 6.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота за підручником (с. 51)

Завдання 1

- Розгляньте приклади. Що однакового у цих прикладах? Що цікавого ви помітили?
- Що отримаємо, якщо від суми віднімемо перший доданок? Що отримаємо, якщо від суми віднімемо другий доданок?

Завдання 2

- Розгляньте кісточку доміно. Прочитайте приклад на додавання. Як склали приклади на віднімання?

— За зразком до кожного прикладу на додавання запишіть по 2 приклади на віднімання.

Завдання 3

— Розгляньте таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?

— Знайдіть невідомі числа. Як їх отримати з відомих чисел? Запишіть відповідні рівності.

— Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

Завдання 4

— Розгляньте малюнок. Скільки трикутників на малюнку? (6)

2. Складання й записування прикладів

— У Катрусі було 3 ляльки. На день народження їй подарували ще 2. Скільки ляльок стало в Катрусі? Складіть приклад на додавання.

$$3 + 2 = 5$$

— До цього прикладу запишіть два приклади на віднімання.

— Марина зірвала 4 яблука, а Поліна 1. Скільки яблук зірвали дівчата?

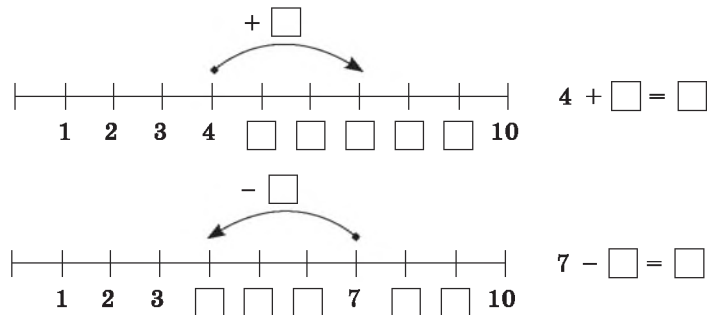
— Складіть приклад на додавання. До цього прикладу запишіть два приклади на віднімання.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота з дидактичним матеріалом

— Заповніть пропуски. Розв'яжіть відповідні приклади.

2. Логічна задача

Зайчик побудував будиночок з двох кімнат. А потім з однієї кімнати зробив дві. Скільки кімнат стало у зайчика в будиночку?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Віршована задача

Три ромашки — жовтобокi,
Дві волошки синьоокі
Подарували мамі діти.
Скільки ж у букеті квітів?

— Як дізналися? Який приклад склали?

— До прикладу на додавання складіть два приклади на віднімання.

— Як знайти невідомий доданок?

Урок 45. СКЛАДАННЯ ПРИКЛАДІВ НА ВІДНІМАННЯ ЗА МАЛЮНКАМИ. ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ. КРУГОВІ ПРИКЛАДИ

Дата _____

Клас _____

Мета: навчати учнів складати приклади на віднімання за малюнками, доповнювати рівності, розв'язувати кругові приклади; вправляти в каліграфічному написанні цифр; розвивати увагу, мислення; виховувати уважність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба. Розв'язування віршованих задач

- Десять ялинок у школі росли,
В школу на свято одну привезли.
Скільки ялинок лишилося там?
Добре подумаєш, скажеш це сам.
- Дружно мурахи живуть
І без справи не снують.
Дві несуть травинку,
Дві несуть билінку,
Три несуть голки.
Скільки їх, скажи?

2. Усна лічба. Робота з числовим віялом

- Назвіть числа від 1 до 10.
- Назвіть числа від 2 до 6; від 8 до 1; від 3 до 9.
- Яке число під час лічби стоїть за числом 2, за числом 6, за числом 8?
- Назвіть попереднє число до числа 7; 5; 6.

3. Гра «Яке число загубилося?». Робота із числовими віялами

- 1; 2; 4; 5; 6.
- 7; 6; 4; 3; 2.
- 3; 4; 5; 7.

— Які два числа помінялися місцями?

- 2; 3; 4; 6; 5; 7.
- 1; 3; 2; 4; 5; 6; 7.
- 1; 2; 3; 5; 4; 6.

Фізкультхвилинка

III. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (с. 52)

Завдання 1

- Скільки було сніговиків? Скільки сніговиків розтануло? Скільки сніговиків залишилося?
- Складіть за малюнком приклад на віднімання. Скільки летіло літаків? Скільки літаків сіло на аеродромі? Скільки залишилося летіти літаків?
- Складіть за малюнком приклад на віднімання.

Завдання 2

- Які числа потрібно вставити? Як називають ці числа? Запишіть утворені рівності у зошит.

Завдання 3

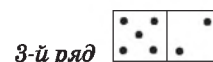
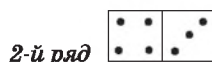
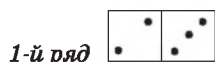
- На якій квіточці сиділа бджілка? ($4 + 6$)
- Чому вона перелетіла на квітку $10 - 2$?
- Як далі літати бджілці? Розв'яжіть кругові приклади.

Завдання 4

— Складіть і розв'яжіть приклади від Плюса Плюсовича і Мінуса Мінусовича.

2. Самостійна робота

— Використовуючи малюнки доміно, складіть і запишіть рівності на додавання, а з них — два приклади на віднімання.

3. Каліграфічна хвилинка. Написання цифр 6; 7; 8; 9. «Конкурс красунь»

Найкращу цифру відзначити короною.

4. Задачі-вірші

- Васильку, ти чому сердитий?
— Слив не можу полічити.
П'ять було, одну я з'їв.
Скільки мамі залишив? ($5 - 1$)
- Шість малят-дошкільнят
Стали струнко в один ряд.
Підійшов до них Панас:
— Скільки зараз стало нас? ($6 + 1$)

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Ми рахували?
- Ми писали?
- Ми приклади складали?
- Що сподобалося на уроці?
- Що здалося особливо складним?

Урок 46. **ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПОНЯТТЯМ «ЗАДАЧА».**
СТРУКТУРНІ ЧАСТИНИ ЗАДАЧІ
(УМОВА, ЗАПИТАННЯ, РОЗВ'ЯЗАННЯ, ВІДПОВІДЬ).
СКЛАДАННЯ ЗАДАЧ ЗА МАЛЮНКОМ,
ЗА РІВНІСТЮ, ЗА РОЗВ'ЯЗАННЯМ

Дата _____

Клас _____

Мета: ввести терміни, пов'язані з поняттям «задача»; навчати учнів складати задачі за малюнком, за рівністю, за розв'язанням; розвивати мислення, обчислювальні навички, увагу, вміння ставити питання й знаходити на них відповіді; виховувати в учнів пізнавальний інтерес.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Розминка

- Скільки хвостиків у 4 пугенят?
- Назвіть другий день тижня.
- Скільки місяців триває літо?
- Що зайве: ручка, олівець, відрізок?
- Чого більше на лузі: квітів або ромашок?
- Що спільного у снігу й ковдри?

2. Віршовані задачі

- Три веселі киці
Грались на травичці.
Враз одна сховалась.
Скільки киць зосталось?
- Дві білочки по горішки
Йшли із козубком пішки.
Три — вгорі собі скакали.
І подружок обскакали.
Як гадаєте, в скількох
Буде повний козубок?
- Чотири груші Ваня мав,
Ще чотири братик дав.
На подвір'ї Ваня сів,
Вісім груш одразу з'їв.
І подумав — чи не мало?
Скільки груш іще зосталось?

3. Робота з числовим віялом

- Покажіть «сусідів» чисел 5; 7; 9; 6; 2.

4. Гра «Секретик»

Учитель показує вираз на картці, діти обчислюють його значення подумки. Хто першим розв'язав — підбігає до вчителя, шепоче «по секрету» на вухо відповідь. Якщо відповідь правильна, стоїть поруч із учителем і приймає відповіді інших учнів. Якщо відповідь неправильна, повертається на місце та продовжує обчислення.

$$5 + 4 - 3 + 1 = ? (7)$$

$$10 - 5 + 2 - 4 = ? (3)$$

$$8 - 4 - 3 + 7 = ? (8)$$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 53)

Завдання 1

— Скільки кошенят лежало у кошику? Скільки кошенят гралося неподалік? Скільки всього кошенят? Складемо задачу за малюнком.

— У кошику лежало троє кошенят. Неподалік гралося ще двоє. Скільки всього кошенят?

— У кошику лежало троє кошенят. Неподалік гралося ще двоє. — це *умова задачі*. Скільки всього кошенят? — це *запитання задачі*. $3 + 2 = 5$ (к.) — це *розв'язання задачі*. *Відповідь*: 5 кошенят.

— Розглянемо розв'язання задачі. Яке було число? Яке стало? Більше чи менше стало?

— Якщо предмети об'єднують (*приєднують*), то виконують дію додавання й отримують більше число.

Завдання 2

— Скільки цукерок лежало у вазі? Скільки мама ще поклала? Скільки стало цукерок у вазі?

— Розгляньте схему. Що означають числа? (*Це частини*.) Що означає дужка? (*Ціле*)

Розв'язання записують так: $6 + 3 = 9$ (ц.)

Відповідь: 9 цукерок.

Завдання 3

— Кого запросила Аліса на бал? Скільки вона запросила принцес? А принців? Скількох гостей запросила Аліса?

Завдання 4

— Складіть задачу за рівністю. Розв'яжіть її. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.

Завдання 5

— Складіть задачу за розв'язанням. Розв'яжіть її. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ (див. Додаток на с. 72)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Які частини задачі ви знаєте?

Урок 47. СКЛАДАННЯ ЗАДАЧІ ЗА МАЛЮНКОМ.
ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ ОСТАЧІ.
СКЛАДАННЯ ЗАДАЧІ ЗА ПОДАНОЮ РІВНІСТЮ

Дата _____

Клас _____

Мета: продовжити роботу над формуванням поняття «задача»; закріпити знання учнів про структурні елементи задачі та етапи роботи над нею; вчити складати задачі за малюнками і поданою рівністю, розв'язувати задачі на знаходження остачі; узагальнити знання про натуральний ряд чисел; удосконалювати обчислювальні навички; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Усна лічба

На дошці — таблиці:

2; 4; 7; 9; 10 $+ 0$ 10; 8; 6; 5; 3 $- 0$

2. Гра «Відшукай числа»

1 3 5 7 9

9 7 6 4 2

3. Математичний диктант

— Запишіть числа від 7 до 10.

— Запишіть числа від 8 до 5.

— Перший доданок — 4, другий — 1. Чому дорівнює сума?

— Від 9 відняти 1. Запишіть відповідь.

— Від 7 відняти 7. Запишіть відповідь.

— На тарілці лежало 8 тістечок. За обідом всі тістечка з'їли. Запишіть, скільки тістечок залишилось на тарілці?

Взаємоперевірка робіт.

4. Гра «Яке число загубилося?». Робота із числовими віялами

Учитель лічить до 10 і навмисно пропускає число, діти показують пропущене число.

Фізкультхвилинка

III. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (с. 54)

Завдання 1

— Скільки пташок сиділо на годівниці? Скільки пташок полетіло? Скільки пташок залишилося? Складіть задачу за малюнком.

— На годівниці сиділо 4 пташки. Дві пташки полетіли — це умова задачі. Скільки пташок залишилося? — це запитання. $4 - 2 = 2$ (пт.) — це розв'язання задачі. *Відповідь:* 2 пташки.

Завдання 2

— Скільки пиріжків спекла бабуся? Скільки пиріжків з'їли онуки? Скільки пиріжків залишилося?

— Розгляньте схему. Що означають числа? (2 — частина, 10 — ціле) Що невідомо? (Частина) Запишіть розв'язання так: $10 - 2 = 8$ (п.)

Відповідь: 8 пиріжків.

— Якщо частину предметів забирають (*вилучають*), то виконують дію віднімання й отримують менше число.

Завдання 3

— Скільки кілець підкидав клоун? Скільки кілець упали на арену? Скільки кілець він продовжив підкидати?

— Розв'яжіть задачу. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.

Завдання 4

— Складіть задачу за рівністю. Розв'яжіть її. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.

2. Порівняння чисел. Записування нерівностей у зошиті

$7 \square 6$

$5 \square 5$

$3 \square 9$

$1 \square 4$

$0 \square 10$

$9 \square 3$

3. Розв'язування прикладів

$9 - 3$

$7 - 5$

$1 + 4$

$10 - 2$

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— З яких частин складається задача?

— Чи можна розв'язати цю задачу? Поясніть чому?

У Катрусі є червоні й сині кульки. Скільки всього кульок у Катрусі?

ДОДАТОК ДО УРОКУ 59

1. Гра «Допоможи Незнайкові»

— Знайдіть помилки, яких припустився Незнайко. Правильно порівняйте вираз і число.

$1 = 4 + 1$

$7 + 1 = 9 - 1$

$4 - 1 - 1 = 3 - 1$

$5 + 1 = 1$

$10 - 1 = 2 + 0$

$9 - 9 + 4 = 5 - 5$

2. Диференційована самостійна робота

Легко

Складно

Дуже складно

$7 + 3$

$10 - * = 7$

$5 * \square = 7$

$4 + 2$

$6 + * = 9$

$8 * \square = 6$

$8 - 3$

$9 - * = 8$

$6 * \square = 7$

$3 + 2$

$5 - * = 2$

$10 * \square = 8$

3. Цікаві задачі

- Ось горобчик прилетів.
Чик — і братик поруч сів.
Приєднались два друзки,
Вбрані в сірі колушки.
Скільки разом стало всіх?
Порахуйте швидше їх ? (4)
- Що у лісі так гримить?
Робить вулики ведмідь.
Він зробив їх тільки сім —
Тобто менше на один,
Ніж раніше планував. (8)
- Їжачок по лісу йшов,
На обід гриби знайшов:
2 — під березою, 7 — під осиною.
Скільки їх буде в корзині? (9)
- У білочки було 5 горішків
І два грибочки. Вона з'їла всі
Грибочки і три горішки.
Скільки горіхів залишилося в неї? (2)

Урок 48. СКЛАДАННЯ І ОБЧИСЛЕННЯ ПРИКЛАДІВ ЗА ТАБЛИЦЕЮ. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧІ, ЩО МІСТИТЬ ПОНЯТТЯ «СТІЛЬКИ Ж». ОБЧИСЛЕННЯ ПРИКЛАДІВ НА ДВІ ДІЇ

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів складати й обчислювати приклади за таблицею, розв'язувати задачі, що містять поняття «стільки ж», обчислювати приклади на дві дії; розвивати увагу, мислення; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела лічба

- Чотири зайчики йшли зі школи,
І раптом на них напали бджоли.
Два зайчика ледь врятувались,
А скільки зайців зосталось?
- Іде маленька Валя,
Веде її Наталя.
Їм зустрілось 5 хлоп'ят.
Скільки разом всіх малят?

2. Графічний диктант

— 1 клітинка по діагоналі ліворуч униз, 5 униз, 1 по діагоналі ліворуч униз, 1 униз, 1 по діагоналі праворуч угору, 1 униз, 1 по діагоналі праворуч угору, 1 по діагоналі праворуч униз, 1 угору, 1 по діагоналі праворуч униз, 1 угору, 1 по діагоналі ліворуч угору, 5 угору, 1 по діагоналі ліворуч угору. (*Ракета*)

3. Гра «Хрестики-нулики»

— Якщо ви згодні із твердженням, ставте прямо в середині сконструйованої вами ракети хрестик, не згодні — ставте нулик. Розміщайте хрестики і нулики згори вниз.

- Число, наступне до 9, — це 10.
- Число, попереднє до 8, — це 9.
- Між 7 і 9 стоїть число 8.
- Якщо до 6 додати 1, одержиш 5.
- Якщо від 7 відняти 2 одержиш 5.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 55)

Завдання 1

— Розгляньте таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?
— Знайдіть невідомі числа. Запишіть утворені рівності.

Завдання 2

— Розв'яжіть приклади. Назвіть приклади з однаковими відповідями.
($6 - 4 + 1$; $4 + 2 - 3$. $9 - 5 - 2$; $8 - 6 + 0$. $7 + 2 - 5$; $2 + 5 - 3$. $8 + 2 - 5$; $6 + 4 - 5$; $9 + 1 - 5$. $5 - 1 - 4$; $7 - 2 - 5$). Який приклад залишився без пари?

Завдання 3

— Скільки виделок лежало на столі? А ножів?

— Візьміть до уваги: *стільки ж* — це така сама кількість. Скільки всього приборів лежало на столі?

— Розв'яжіть задачу. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.

Завдання 4

— Скільки подарунків у коробках? Скільки подарунків у мішку? Скільки всього подарунків?

— Складіть і розв'яжіть задачу за малюнком. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.

Завдання 5

— Скільки дівчат прийшло на заняття танцювального гуртка? Скільки прийшло хлопців?

— Скільки всього дітей прийшло? Скільки пар утворилося?

Завдання 6

— Із 7 однакових паличок складіть 3 трикутники.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Впізнай цифру»

У торбинці лежать цифри з картону. Діти опускають руку в торбинку і намагаються цифру. А потім, не витягаючи її з торбинки, називають, що це за число.

2. Цікава задача

Мотоцикліст їхав у місто. Назустріч йому їхало три легкові машини й одна вантажна. Скільки всього машин їхало в місто?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Ми міркували, розв'язували й обчислювали.

— Що означає число нуль?

— Ви гарно працювали. На партах у вас — коlobки. Якщо ви почувалися комфортно, ви задоволені своєю роботою на уроці, намалюйте Колобку посмішку.

Урок 49. ПЕРЕВІР СВОЇ ЗНАННЯ. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Дата _____

Клас _____

Мета: узагальнити й систематизувати знання учнів; розвивати увагу, мислення, навички самостійної роботи; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Математичний диктант

- Запишіть підряд усі числа від 7 до 10.
- Запишіть у зворотному порядку числа від 8 до 5.
- Перший доданок — 4, другий доданок — 1. Чому дорівнює сума?
- Від 9 відняти 1. Запишіть відповідь.
- Від 7 відняти 7. Запишіть відповідь.
- На тарілці лежало 8 пиріжків. Під час обіду всі пиріжки з'їли. Запишіть, скільки пиріжків залишилося на тарілці?

2. Робота за підручником (с. 56)

Завдання 1

— Порівняйте числа. Прочитайте нерівності зі знаком «більше».

Завдання 2

- Що невідомо у рівностях? Які числа потрібно вставити?
- Запишіть утворені рівності у зошит. Прочитайте рівності з однаковими відповідями.

Завдання 3

— Прочитайте рівності і нерівності. Знайдіть помилки. Скільки їх? (8) Порівняйте правильно.

Завдання 4

- Знайдіть відповідь за допомогою числового променя.
- Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім?

Завдання 5

- Скільки стрічок фокусник витягнув з правого рукава? А з лівого рукава? Скільки всього стрічок він витягнув?
- Розв'яжіть задачу. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.
- Скільки голубів фокусник виніс на арену у великій клітці? Скільки голубів вилетіли з клітки? Скільки голубів залишилося у клітці?
- Розв'яжіть задачу. Розкажіть умову, запитання, розв'язання, відповідь.

Фізкультхвилинка

III. ЦІКАВІ ЗАВДАННЯ

1. Загадка

Скільки років у яйці курчаті,
Скільки крил у кошеняти,
Скільки в алфавіті цифр,
Скільки гір проковтне тигр,
Скільки мишка важить тонн,
Скільки в морі плаває зозуль,
Знає тільки цифра... (нуль).

2. Математика у віршах

До зайчатка на обід
Прискакав дружок — сусід.
На пеньку зайчата сіли
І по п'ять морквинок з'їли.

- Скільки з'їдено морквинок?
- Складіть приклад на додавання. ($5 + 5 = 10$)
- Із прикладу на додавання складіть приклади на віднімання. ($10 - 5 = 5$)

3. Порівняння чисел

$1 * 3$	$2 * 5$	$4 * 4$
$5 * 1$	$8 * 6$	$1 * 9$

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Які завдання виконували на уроці?
- Які з них здалися легкими? Які — складними?

ДОДАТОК ДО УРОКУ 60

1. Робота за таблицями додавання і віднімання числа 4

- Прочитайте відповіді кожної таблиці.
- Затуліть лінійкою відповіді першого стовпчика. Прочитайте приклади від початку до кінця, називаючи відповідь.
- Затуліть лінійкою відповіді другого стовпчика. Прочитайте приклади з кінця до початку, називаючи відповідь.

2. Розв'язування прикладів з коментуванням

$9 - 4 + 1 =$	$6 + 3 - 4 =$	$8 - 4 + 2 =$
$7 + 1 - 4 =$	$10 - 4 + 1 =$	$5 + 4 - 2 =$

3. Встав пропущені числа. Самостійна робота

$1 + 4 = 5$	$5 - 5 = \square$
$\square + 1 = 6$	$\square - 4 = 2$
$3 + \square = 7$	$7 - \square = 3$
$4 + 4 = \square$	$8 - 4 = \square$
$\square + 4 = 9$	$\square - 4 = 5$
$6 + \square = 10$	$10 - \square = \square$

ТАБЛИЧНЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 10

Дата _____

Клас _____

Урок 50. ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 1. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ПО 1 ВИДУ $4 + 1 + 1$; $9 - 1 - 1$

Мета: на основі практичних вправ і знань про послідовність чисел у натуральному ряді розкрити прийоми додавання і віднімання 1; звернути увагу учнів на те, що при додаванні 1 одержимо наступне число, а при відніманні 1 — попереднє; розкрити принцип складання таблиць додавання і віднімання 1; удосконалювати обчислювальні навички; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- Горобець і три синиці
Он летять до годівниці.
Скільки пташок, підкажіть.
Будуть вдячні за обід?

— Як ви рахували?

— Як називаються числа при додаванні?

- Були у нашому дворі
Два горобці, три снігурі.
Хто може скласти лів птахам,
Всім горобцям і снігурам?
- Три ворони посварились,
Бо зернят не поділили.
На їх шум ще три примчало.
Скільки пташок разом стало?

2. Робота з числовим рядом

8; 10; 6; 4; 3; 2; 1; 5; 7; 9.

— Назвіть числа від найменшого до найбільшого.

— Назвіть будь-яке число, потім — наступне до нього; попереднє.

— Я задумала число, збільшила його на 1, одержала 6. Яке число я задумала?

— Назвіть попереднє число до числа 4.

— Назвіть «сусідів» числа 5.

— Доповніть 6 до 10.

3. Гра «Допоможи Незнайкові»

$$3 + 2 = 6 \quad 2 + 0 = 2 \quad 4 - 1 = 1$$

$$5 + 0 = 6 \quad 9 - 1 = 7 \quad 8 + 1 = 9$$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 57)

— Розгляньте таблицю додавання числа 1.

— Що ви помітили? (Перший доданок збільшується на 1, другий залишається без зміни, результат дії — сума — теж збільшується на 1.)

— Прочитайте всі приклади. Яке число додавали в кожному прикладі? (1)

— Тому таблиця й називається «Додати 1».

— Порівняйте перший доданок і суму в кожному прикладі. Що можна про них сказати? (Перший доданок — попереднє число, а сума — наступне.)

Висновок. Якщо до числа додати 1, то одержимо наступне число.

— Розгляньте таблицю віднімання числа 1.

— Прочитайте кожний приклад. Порівняйте відповідь із числом, від якого віднімали 1.

— Яке число одержували? (Попереднє)

— Яке число віднімали в кожному прикладі? (1)

— Тому таблиця й називається «Відняти 1».

Висновок. Якщо від числа відняти 1, то одержимо попереднє число.

Завдання 1

— Розгляньте числовий промінь. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім?

— Прочитайте приклад. Яка відповідь прикладу?

— Скільки всього додали? Скільки всього відняли?

Завдання 2

Учитель вводить алгоритм розв'язування даного прикладу, навчаючи дітей складати пам'ятку:

— Що треба зробити? (Треба розв'язати приклад $2 + 1 + 1$)

— Що зробити спочатку? (До 2 додати 1)

— Що зробимо потім? (Потім додамо ще 1)

— Обчисліть. (До 2 додати 1, одержимо число, наступне до 2 — це 3; до 3 додати 1, одержимо наступне число 4.)

— Прочитайте відповідь. ($2 + 1 + 1 = 4$)

Паралельно вчитель виставляє картки з опорними словами, поступово складається пам'ятка до розв'язання прикладу:

Треба:

Спочатку, потім:

Обчислюю:

Читаю відповідь.

Розв'язування прикладів з опорою на пам'ятку

$$6 + 1 + 1 =$$

$$5 - 1 - 1 =$$

$$8 - 1 - 1 =$$

— Порівняйте приклади у кожному стовпчику. Як додали 2? Як відняли 2?

Завдання 3

— Скільки паперових літаків зробив Ігор? Скільки паперових літаків зробив Вадим? Скільки літаків зробили хлопчики разом?

Завдання 4

— Скільки тістечок було у Лісовичка? Скількома тістечками він пригостив Галявинку? А Поляночку? Скільки тістечок у нього залишилося?

Фізкультхвилинка

IV. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ (див. Додаток на с. 86)

Робота за таблицями додавання і віднімання числа 1

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Прочитайте відповіді таблиць «Додати 1», «Відняти 1».

— З яких частин складається задача?

Урок 51. ЗБІЛЬШЕННЯ І ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА НА КІЛЬКА ОДИНИЦЬ. СКЛАДАННЯ І РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЗА МАЛЮНКАМИ

Дата _____

Клас _____

Мета: закріплювати знання таблиць додавання і віднімання числа 1; познайомити учнів із задачами на збільшення і зменшення числа на кілька одиниць; удосконалювати вміння складати і розв'язувати задачі за малюнками; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Ланцюжок»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 (+1)

2 3 4 5 6 7 8 9 10 (-1)

2. Робота з матеріалом для лічби

— Викладіть стільки кружечків, кількість яких відповідає записаному числу (6; 4; 9).

— Викладіть 7 кружечків. Назвіть наступне число до числа 7.

— Як отримали 8? (До 7 додали 1.)

— Покладіть ще один кружечок.

— Назвіть наступне число до числа 4.

— Як отримали число 5?

— Перевірте за допомогою кружечків.

3. Самостійна робота

$$6 + \square = 8 \quad 3 + 2 = \square \quad 3 \square 2 = 1$$

$$9 - \square = 8 \quad 4 - 4 = \square \quad 5 \square 1 = 4$$

$$7 + \square = 8 \quad \square + 2 = 2 \quad \square - 3 = 1$$

Самоперевірка (за записом на дошці).

4. Складання прикладів на віднімання із прикладів на додавання

$$5 + 1 = 6$$

$$8 + 1 = 9$$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 58)

Завдання 1

— Що робить козенятко на першому малюнку?

— Говорять: «Збільшили на 1».

— Що робить козенятко на другому малюнку?

— Говорять: «Зменшили на 1».

— Щоб збільшити число на кілька одиниць, потрібно додати. Щоб зменшити число на кілька одиниць, потрібно відняти.

Завдання 2

— Складемо і розв'яжемо задачу за малюнком.

— Прочитайте умову. Яке запитання? Прочитайте розв'язання і відповідь.

Завдання 3

— Розгляньте перший малюнок. Скільки тенісних м'ячиків?

— Що написано під другим малюнком? під третім?

— Поясніть, яку дію треба виконати.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Розв'язування прикладів з коментуванням (біля дошки)

$$\begin{array}{lll} 9 - 1 - 1 = & 7 + 1 + 1 = & 5 + 0 + 1 = \\ 4 - 1 - 1 = & 2 + 0 - 1 = & 3 + 1 - 1 = \end{array}$$

2. Розв'язування задач

1) У Галинки було 3 груші, Оленка дала їй ще 2 груші. Скільки груш стало у Галинки?

— Якою дією слід розв'язати задачу?

— Викладіть за допомогою цифр розв'язання задачі. (3 + 2)

— Скільки груш стало у Галинки? (5)

Перекласти 2 груші. Число 2 замінити знаком питання.

— Складіть задачу.

2) У Галинки було 3 груші, 2 груші вона віддала Оленці. Скільки груш залишилося?

— Що означає число 3 в цій задачі?

— Яке запитання задачі?

— Викладіть розв'язання задачі за допомогою цифр.

— Чим відрізняються задачі?

— Так, одна задача розв'язується дією додавання, а друга — дією віднімання. У задачах різні відповіді і запитання. (У першій задачі Оленка дала Галинці 2 груші, а в другій — Галинка Оленці.)

— Чим задачі подібні? (У задачах розповідається про дівчаток — Галинку й Оленку. В Галинки було 3 груші.)

3. Каліграфічна хвилинка. Гра «Конкурс красунь»

Написання цифр 9; 10.

— З яких двох чисел складається число 9; 10?

4. Задачі на кмітливість

- Ти та я, та ми з тобою. Скільки всього нас?
- Три яйця зварилося за три хвилини. За скільки хвилин зварилося одне яйце?
- До Маші на день народження завітали три подружки. На столі вже стоять дві тарілки. Скільки ще тарілок треба поставити на стіл?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Чого навчалися на уроці?

— Що означає «збільшити на...»; «зменшити на...»?

Урок 52. ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 2.
ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ВИДУ $7 + 2 + 1$; $8 - 2 - 2$.
ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ПО 2. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з таблицями додавання і віднімання числа 2; вправляти у розв'язуванні прикладів виду $7 + 2 + 1$; $8 - 2 - 2$; у складанні й розв'язуванні задач; вдосконалювати обчислювальні навички; виховувати акуратність.

Хід уроку

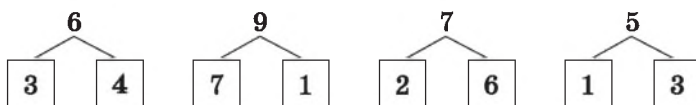
I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- Шість малят-дошкільнят
Стали струнко в один ряд.
Підійшов до них Панас:
Скільки зараз стало нас? ($6 + 1$)
- По дорозі зайчик біг.
Ніс 5 яблук на пиріг.
Одне впало, покотилось.
Скільки яблук залишилось? ($5 - 1$)

2. Гра «Допоможи Незнайкові»

3. Робота над задачами

- 1) Оля знайшла 8 лисичок і 1 боровичок.
— Поставте запитання так, щоб задачу можна було розв'язати дією додавання.
- 2) На гілці сиділо 3 сороки. Одна сорока полетіла.
— Поставте запитання так, щоб задачу можна було розв'язати дією віднімання.
- 3) У вазі лежить 4 яблука, а груш на 1 більше. Скільки у вазі груш?
- 4) На спортивному майданчику 7 дівчаток, а хлопчиків — на 1 менше. Скільки хлопчиків на спортивному майданчику?

4. Відновлення натурального ряду чисел

1 5 9
 8 6 3

5. Каліграфічна хвилинка

— Запишіть рядочок цифри 2.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 59)

- Розгляньте таблицю додавання числа 2.
- Що ви помітили? (Перший доданок збільшується на 2, другий залишається без зміни, результат дії — сума — теж збільшується на 2.)
- Прочитайте всі приклади. Яке число додавали в кожному прикладі? (2)
- Тому таблиця й називається «Додати 2».
- Розгляньте таблицю віднімання числа 2.

— Прочитайте кожний приклад. Порівняйте відповідь із числом, від якого віднімали 2. Яке число віднімали в кожному прикладі? (2)

— Тому таблиця й називається «Відняти 2».

Завдання 1

— Розгляньте числовий промінь. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім? Прочитайте приклад. Яка відповідь прикладу?

— Скільки всього додали? Як додавали? Скільки всього відняли? Як віднімали?

Завдання 2

— Додавайте по 2, починаючи з числа 4.

— Віднімайте по 2, починаючи з числа 9.

Завдання 3

— Поясніть, як за малюнками складали приклади. Знайдіть відповіді, користуючись таблицею додавання числа 2.

Завдання 4

— Розв'яжіть приклади. Назвіть приклади з однаковими відповідями. ($4 + 2$; $8 - 2$. $3 + 2$; $7 - 2$. $1 + 2$; $5 - 2$. $2 + 2$; $6 - 2$). Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку зростання. ($5 + 2$; $6 + 2$; $7 + 2$; $8 + 2$)

Завдання 5

— Хто сидів у лисячій норі?

— Скільки всього звірів було в норі?

Завдання 6

— Як розставити у кімнаті 4 стільці таким чином, щоб уздовж кожної стіни стояло по 2 стільці? (Поставити їх у кутки кімнати по 1.)

Фізкультхвилинка

IV. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАТЬ

1. Робота за таблицями додавання і віднімання числа 2

— Прочитайте тільки відповіді кожного стовпчика. (У першій таблиці відповіді становлять ряд чисел від 3 до 10, а в другій — від 1 до 8.)

— Затуліть лінійкою відповіді першого стовпчика. Прочитайте приклади від початку до кінця, називаючи відповідь.

— Затуліть лінійкою відповіді другого стовпчика. Прочитайте приклади з кінця до початку, називаючи відповідь.

— Знайдіть приклади з відповідями 5; 8; 9.

— Яке число стоїть між 6 і 8?

— Прочитайте приклад з такою відповіддю.

2. Розв'язування прикладів, використовуючи таблиці додавання і віднімання числа 2

$$8 + 1 - 2$$

$$6 - 2 + 1$$

$$5 + 1 - 2$$

3. Задача на кмітливість

На яблуні росло 8 яблук, а на сосні — на 2 яблука менше. Скільки яблук росло на сосні?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Прочитайте відповіді таблиць «Додати 2», «Відняти 2».

— Ми рахували?

— Ми писали?

— Ми задачі розв'язували?

**Урок 53. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ.
ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ І НЕРІВНОСТЕЙ.
СКЛАДАННЯ І РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЗА МАЛЮНКАМИ**

Дата _____

Клас _____

Мета: закріплювати знання таблиць додавання і віднімання числа 2; вчити учнів доповнювати рівності і нерівності; вправляти у складанні і розв'язуванні задач за малюнками; вдосконалювати обчислювальні навички; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- Киця й котик залюбки
Випікали пиріжки.
Киця з тіста 5 зліпила,
Котик теж із снігу 5.
Скільки всіх, малечо мила,
Пиріжків вони з'їдять? *(Усього пиріжків 10, але з'їдять лише 5 — із тіста)*
- У саду до годівниці
Прилетіли три синиці.
Потім ще чотири птиці.
Скільки птиць на годівниці? *(7)*

2. Гра «Ланцюжок»

1 2 3 4 5 6 7 8 (+2)

3 4 5 6 7 8 9 10 (-2)

3. Гра «Знайди пару»

6 — це 4 і ...; 2 — це 1 і ...; 7 — це 5 і ...; 8 — це 3 і ...; 9 — це 8 і ...

4. Робота над задачами

- Катя збрала 5 яблук і 1 грушу. Скільки фруктів збрала Катя?
- Катя разом збрала 6 штук яблук і груш. Одна з них — груша. Скільки яблук збрала Катя?
- На березі сиділо 8 сорок. Дві сороки полетіло. Скільки сорок залишилося на березі?
- На тарілці лежало 10 тістечок. Прибігли діти і всі тістечка з'їли. Скільки тістечок залишилося на тарілці?

5. Робота за індивідуальними картками

Картка № 1

а) $4 + 1 + 1 =$ $5 + 1 + 1 =$
 $7 - 1 + 1 =$ $10 - 1 - 1 =$
б) Порівняй числа.
 $9 \square 6$ $8 \square 10$

Картка № 2

а) $3 + 1 + 1 =$ $8 + 1 + 1 =$
 $6 - 1 + 1 =$ $9 - 1 - 1 =$
б) Порівняй числа.
 $5 \square 7$ $10 \square 9$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 60)

Завдання 1

— Розгляньте малюнок. Що у мішку Діда Мороза? Скільки подарунків? Скільки звірят?

— Всі подарунки під номерами. Хто із звірятток який подарунок отримає? Який подарунок залишиться?

Завдання 2

— Розв'яжіть кругові приклади.

Завдання 3

- Порівняємо вираз і число.
- Скільки буде $4 - 1 - 1$? (2).
- Ми бачимо, що $2 = 2$. Ставимо знак «дорівнює».
- Скільки буде $5 + 1$? (6). Ми бачимо, що необхідно порівняти 6 і 7.
- Який знак поставимо? (Менше)
- Чому? (Тому що 6 менше 7.)
- Отже, $5 + 1 < 7$.
- Скільки буде $5 + 2$? (7). Ми бачимо, що необхідно порівняти 7 і 6.
- Який знак поставимо? (Більше)
- Чому? (Тому що 7 більше 6.)
- Отже, $5 + 2 > 6$.

Завдання 4

- Скільки ялинкових прикрас було на ялинці? Скільки ялинкових прикрас повісили діти?
- Складіть задачу за малюнком і розв'яжіть її.
- Скільки ялинкових прикрас висіло на ялинці? Скільки ялинкових прикрас упало?
- Складіть задачу за малюнком і розв'яжіть її.

Завдання 5

- Складіть задачі за рівностями. (По 2 види: збільшити — зменшити, сума — остача).

Завдання 6

- Доповніть нерівності. (Розглянути різні варіанти рішення у першій і другій нерівності.)

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Самостійна робота

$$7 + 1 * 9$$

$$10 - 1 * 6$$

$$5 + 1 * 6$$

2. Задача на кмітливість

Петрик читає швидше за Мишко, а Мишко — швидше за Дмитрика. Чи зможе Петрик читати швидше за Дмитрика? (Так)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Ми рахували?
- Ми писали?
- Ми задачі розв'язували?

Урок 54. ПОНЯТТЯ «НА... БІЛЬШЕ», «НА... МЕНШЕ».
ЗБІЛЬШЕННЯ І ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА НА КІЛЬКА ОДИНИЦЬ.
ЗАДАЧІ НА ЗБІЛЬШЕННЯ (ЗМЕНШЕННЯ)
ЧИСЛА НА КІЛЬКА ОДИНИЦЬ

Дата _____

Клас _____

Мета: розкрити зміст понять «на... більше», «на... менше»; закріплювати знання таблиць додавання і віднімання числа 2, вміння розв'язувати задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць; вдосконалювати обчислювальні навички; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

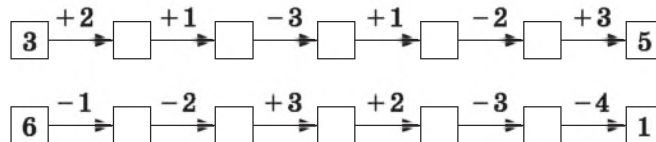
1. Веселі задачі

- Було у Маринки
Сім ягід малини
4 ягідки з'їла,
А скільки лишила?
- Біля лісу на галявці
Знайшли моркву сірі зайці.
Вісім морквин — це чимало,
Чотири з'їли. Скільки стало?

2. Усні вправи

- Збільшити на 2 числа 5; 1; 8; 0.
- Зменшити на 2 числа 4; 8; 7; 10.

3. Розв'язування «ланцюжків» прикладів

4. Розв'язування прикладів

$3 + 2 + 1 =$	$4 + 2 + 2 =$	$10 - 1 =$
$6 - 2 - 1 =$	$7 - 2 - 2 =$	$10 - 0 =$
$9 - 2 + 1 =$	$5 + 2 - 1 =$	$7 - 7 =$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.
РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 61)

Завдання 1

— Скільки рибок в акваріумі у дівчинки? Скільки рибок в акваріумі у хлопчика? Складіть задачу і поясніть її розв'язання. Прочитайте відповідь.

Завдання 2

— Скільки шишок у білочки? Скільки шишок у зайчика? Складіть задачу і поясніть її розв'язання. Прочитайте відповідь.

— Шукаючи більше число, слід додавати. Шукаючи менше число, слід віднімати.

Завдання 3

- На яку глибину пірнула гагара?
- На яку глибину пірнув баклан?
- Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Завдання 4

- Скільки пиріжків з'їв Пончик?
- Скільки пиріжків з'їв Незнайко?
- Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Завдання 5

- Розгляньте таблиці.
- Що треба зробити з числами першої таблиці? Яку дію виконати?
- Що треба зробити з числами другої таблиці? Яку дію виконати?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Повторення понять «умова», «запитання», «розв'язання», «відповідь» задачі. Складання і розв'язування задач за коротким записом

Було — 5

Виїхало — 2

Залишилося — ?

Було — 6

Прилетіло — 2

Стало — ?

2. Задача на кмітливість

У білочки було 5 горішків. Вона з'їла всі, крім третього. Скільки горішків залишилось у білочки?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Що означає «збільшити число на 2»?
- Що означає «зменшити число на 2»?

Урок 55. СКЛАДАННЯ І РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЗА МАЛЮНКОМ І СХЕМОЮ. ДОПОВНЕННЯ РІВНОСТЕЙ І НЕРІВНОСТЕЙ. РОЗПІЗНАВАННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ФІГУР

Дата _____

Клас _____

Мета: навчати учнів складати і розв'язувати задачі на збільшення і зменшення числа на кілька одиниць за малюнком і схемою; закріплювати вміння доповнювати рівності і нерівності, розпізнавати геометричні фігури; вдосконалювати обчислювальні навички; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- Ось до класу на урок
Залетіло шість сорок.
Дві пізніше прибуло.
Скільки всіх птахів було? (8)
- У саду до годівниці
Прилетіли три синиці,
Потім ще чотири птиці.
Скільки птиць на годівниці? (7)

2. Гра «Мовчанка»

$$9 - 2 \square - 2 \square - 2 \square + 1 \square + 2 \square - 1 = ?$$

3. Лічба від 1 до 10 і навпаки

4. Гра «Лічіть вперед, лічіть назад»

Учитель називає число в межах 10, а діти мають лічити у прямому і зворотному порядку.

- Назвіть «сусідів» числа 4; 6; 8.
- Назвіть наступне число до чисел 5; 6; 8; попереднє до чисел 3; 10; 6.

5. Математичний диктант

- 6 збільшити на 2.
- 8 зменшити на 1.
- 7 плюс 2.
- 10 мінус 2.
- Перший доданок — 5, другий доданок — 2. Чому дорівнює сума?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.
РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 62)

Завдання 1

— Обчисліть. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. ($9 - 2$; $5 + 2$; $2 + 2$; $6 - 2$; $7 - 2$; $3 + 2$; $5 - 2$; $1 + 2$). Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку спадання. ($8 + 2$; $6 + 2$; $4 + 2$; $0 + 2$)

Завдання 2

— Розгляньте малюнок і схему. Скільки солдатиків на верхній полиці? Скільки солдатиків на нижній полиці? Як це показано на схемі? Складіть і розв'яжіть задачу за малюнком і схемою.

Завдання 3

— Розгляньте малюнок і схему. Скільки печива на першій тарілці? Скільки печива на другій тарілці? Як це показано на схемі? Складіть і розв'яжіть задачу за малюнком і схемою.

Завдання 4

- Доповніть рівності і нерівності за зразком.
- Розглянемо зразок. Скільки буде $4 - 1 - 1$? (2).
- Ми бачимо, що $2 = 2$. Стаavimo знак «дорівнює».
- Скільки буде $5 + 1$? (6). Ми бачимо, що необхідно порівняти 6 і 7.
- Який знак поставимо? (Менше)
- Чому? (Тому що 6 менше 7.)
- Отже, $5 + 1 < 7$.
- Скільки буде $5 + 2$? (7) Ми бачимо, що необхідно порівняти 7 і 6.
- Який знак поставимо? (Більше)
- Чому? (Тому що 7 більше 6.)
- Отже, $5 + 2 > 6$.
- Прочитайте отримані рівності.
- Прочитайте нерівності, у яких поставили знак «більше».
- Прочитайте нерівності, у яких поставили знак «менше».

Завдання 5

- Розгляньте малюнки. Знайдіть на малюнках різні геометричні фігури і назвіть їх.
- Скільки трикутників на першому малюнку? (9) Скільки чотирикутників на першому малюнку? (8) Скільки кругів на першому малюнку? (3) Скільки точок на першому малюнку? (2) Скільки трикутників на другому малюнку? (8) Скільки кругів на другому малюнку? (3) Скільки точок на другому малюнку? (2) Скільки променів на другому малюнку? (7) (Аналогічна робота проводиться за третім і четвертим малюнками.)

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Чарівні фігурки». Робота з індивідуальним матеріалом

- Покладіть на парту 5 квадратиків, а кружечків — на 1 менше. Збільшіть кількість кружечків на 1. Що можна сказати про кількість квадратиків і кружечків? (Їх порівну.)
- Покладіть на парту 3 квадратики, а трикутників — на 1 більше. Зменшіть кількість трикутників на 1. Що можна сказати про кількість квадратиків і трикутників? (Їх порівну.)

2. Порівняння виразу і числа

$$5 + 2 \square 4$$

$$3 + 3 \square 6$$

$$7 - 7 \square 8$$

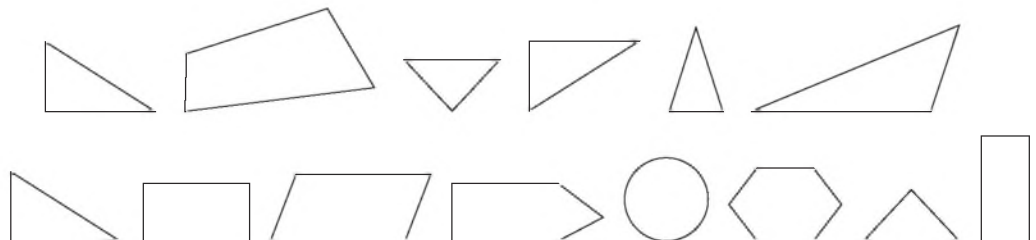
$$5 + 2 \square 10$$

$$3 + 3 \square 9$$

$$9 + 1 \square 4$$

3. Геометричний матеріал

- У кожному рядку знайдіть зайву фігуру.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Що означає «збільшити число на 2»? «зменшити число на 2»?
- Назвіть складові частини задачі.

Урок 56. ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 3.
**ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ ВИДУ $6 + 2 + 1$;
 $9 - 2 - 1$. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ПО 3. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ**

Дата _____

Клас _____

Мета: формувати в учнів уміння складати таблиці додавання і віднімання числа 3; продовжити роботу над складанням задач на збільшення й зменшення числа на кілька одиниць; вчити додавати і віднімати числа частинами виду $6 + 2 + 1$; $9 - 2 - 1$; додавати і віднімати по 3; розвивати математичне мовлення; виховувати культуру письма, інтерес до навчання.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Хто швидше?»

Збільшити на 2

2 4 6 7 1 3 5

Зменшити на 2

4 5 7 8 9 3 10

2. Складання й розв'язування задач за коротким записом

Було —

Було —

Подарувала —

Приплило —

Залишилося — ?

Стало — ?

3. Гра «Ланцюжок»

$$10 - 1 = \square - 2 = \square + 1 = \square - 2 = \square - 1 = \square - 1 = 4$$

$$9 - 2 = \square + 1 = \square - 3 = \square + 2 = \square - 4 = 3$$

4. Повторення складу числа 3

— З яких чисел складається число 3?

5. Каліграфічна хвилинка. Письмо цифри 3

6. Робота за індивідуальними картками

Картка № 1

а) Склади із прикладу на додавання два приклади на віднімання.

$$4 + 2 =$$

б) Постав знаки $>$, $<$, $=$:

$$8 \square 6 \quad 2 \square 9 \quad 3 \square 3$$

Картка № 2

а) Склади із прикладу на додавання два приклади на віднімання.

$$7 + 2 =$$

б) Постав знаки $>$, $<$, $=$:

$$3 \square 8 \quad 9 \square 6 \quad 4 \square 4$$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 63)

- Розгляньте таблицю додавання числа 3.
- Що ви помітили? (*Перший доданок збільшується на 3, другий залишається без зміни, результат дії — сума — теж збільшується на 3.*)
- Прочитайте всі приклади. Яке число додавали в кожному прикладі? (3)
- Тому таблиця й називається «Додати 3».
- Розгляньте таблицю віднімання числа 3.
- Прочитайте кожний приклад. Порівняйте відповідь із числом, від якого віднімали 3. Яке число віднімали в кожному прикладі? (3)

— Тому таблиця й називається «Відняти 3».

Завдання 1

— Розгляньте числовий промінь. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім? Прочитайте приклад. Яка відповідь прикладу?
— Скільки всього додали? Як додавали? Скільки всього відняли? Як віднімали?

Завдання 2

— Додавайте по 3, починаючи з числа 2.
— Віднімайте по 3, починаючи з числа 10.

Завдання 3

— Розгляньте таблиці. Що треба зробити з числами першої таблиці? Яку дію виконати?
— Що треба зробити з числами другої таблиці? Яку дію виконати?

Завдання 4

— Розв'яжіть приклади. Назвіть приклади з однаковими відповідями. ($7 + 3$; $8 + 2$. $6 - 3$; $0 + 3$. $3 + 2$; $2 + 3$. $8 - 2$; $9 - 3$) Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку зростання. ($3 - 3$; $4 - 3$; $5 - 3$; $1 + 3$; $4 + 3$; $5 + 3$)

Завдання 5

— Скільки загадок відгадала Іринка? Скільки загадок відгадала Ганнуся? Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Завдання 6

— Скільки відрізків накреслив Олекса? Скільки відрізків накреслив Тарасик? Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за таблицями додавання і віднімання числа 3

— Прочитайте тільки відповіді кожного стовпчика. (У першій таблиці відповіді становлять ряд чисел від 4 до 10, а в другій — від 1 до 7.)
— Порівняйте з таблицями додавання і віднімання 1 і 2.

Висновок. Кожна наступна таблиця на 1 приклад коротша.

— Затуліть лінійкою відповіді першого стовпчика. Прочитайте приклади від початку до кінця, називаючи відповідь.

— Затуліть лінійкою відповіді другого стовпчика. Прочитайте приклади з кінця до початку, називаючи відповідь.

— Знайдіть приклади з відповідями 4; 6; 9. Яке число стоїть між 7 і 9?

— Прочитайте приклад з такою відповіддю.

2. Розв'язування прикладів з коментуванням

$$\begin{array}{cccc} 7 + 1 + 2 & 9 - 2 + 3 & 0 + 4 + 3 & 9 - 1 - 3 \\ 0 + 5 + 5 & 6 - 2 - 1 & 8 + 1 - 2 & 4 + 1 - 3 \end{array}$$

3. Робота в парах. Гра «Чарівні фігурки»

— Складіть квадрат із трикутників; ялинку із трикутників.

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Вам сподобався наш урок?

— Яке завдання було складним, а яке — легким?

Урок 57. ПРАВИЛО ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ДОДАНКА. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ НА ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ДОДАНКА. ЗАЛЕЖНІСТЬ СУМИ ВІД ЗМІНИ ОДНОГО ДОДАНКА

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з правилом знаходження невідомого доданка; вчити розв'язувати задачі на знаходження невідомого доданка; з'ясувати залежність суми від зміни одного доданка; розвивати математичне мовлення; виховувати культуру письма, інтерес до навчання.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Мовчанка»

8; 9; 5; 7; 4; 6 (-3)

7; 3; 2; 5; 6; 4 $(+3)$

2. Робота з числовим віялом

- Покажіть «сусідів» числа 8.
- Яке наступне числа 3.
- Попереднє до числа 6.
- Яке число на 2 більше від 4.
- Скільки буде 7 плюс 2?
- Яке число менше 9 чи 8?
- Яке число більше 6 чи 7?
- Покажіть число 6.
- Від 10 відняти 8.
- У білочки 4 грибочки, а в їжака на 3 більше. Скільки грибочків у їжака?
- У Катрусі 8 яблук, а в Петрика на 3 менше. Скільки яблук у Петрика?
- У першому акваріумі 7 рибок, а в другому — 3. Скільки рибок в обох акваріумах?

3. Гра «Допоможи Незнайкові»

$$4 + 1 = 5$$

$$2 + 2 = 4$$

$$6 - 1 = 4$$

$$8 - 3 = 4$$

$$5 + 3 = 9$$

$$7 - 2 = 5$$

$$9 - 2 = 6$$

$$8 + 2 = 9$$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ.

РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 64)

- Пригадайте, як називають числа при додаванні.
- Щоб знайти невідомий доданок, потрібно від суми відняти відомий доданок.
- Складіть вирази, як знайти перший доданок; другий доданок.

Завдання 1

— Розгляньте малюнок. Скільки всього зайців? Як ви дізналися? Скільки зайців на санчатах? Скільки зайців у кучугурі снігу? Складіть і розв'яжіть задачу за малюнком.

Скористайтесь рівностями: $3 + \square = 8$; $8 - 3 = \square$.

Завдання 2

- Розв'яжіть задачу за коротким записом.

- Скільки всього м'ячів? Скільки великих м'ячів? Яке запитання задачі?
- Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Завдання 3

- Розгляньте першу таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?
 - Який доданок незмінний? Який доданок змінюється? Як він змінюється? (*Збільшується*) Що відбувається з сумою?
 - Розгляньте другу таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?
 - Який доданок незмінний? Який доданок змінюється? Як він змінюється? (*Збільшується*) Що відбувається з сумою?
 - Як же змінюється сума від зміни одного доданка при сталому другому?
- Зробіть висновки.

Завдання 4

- Порівняйте, не обчислюючи.
- Які доданки однакові? Порівняйте другі доданки.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за числовим променем

Складання прикладів на додавання і віднімання числа 3.

2. Робота над задачею

Для дитячого садка придбали 3 машинки і 2 ляльки. Скільки всього іграшок придбали для дитячого садка?

- Повторіть умову задачі (*за запитаннями вчителя*).
- Як дізнатися, скільки всього іграшок придбали для дитячого садка?
- Чому виконали дію додавання?
- Назвіть відповідь задачі.
- Як треба ставитись до іграшок?

3. Творча робота над задачею

— Змініть умову задачі так, щоб її можна було розв'язати дією віднімання.

4. Самостійна робота

$$3 + 3 = \square \qquad 4 - 3 = \square \qquad 4 + 3 = \square$$

$$8 - 3 = \square \qquad 7 - 3 = \square \qquad 6 + 3 = \square$$

$$10 - 3 = \square \qquad 5 + 3 = \square \qquad 9 - 3 = \square$$

5. Цікава задача

У батька 6 синів. Кожний син має сестру. Скільки дітей у батька? (7)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Повторення таблиць додавання і віднімання числа 3 напам'ять «ланцюжком».

Урок 58. ПРАВИЛА ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМИХ ВІД'ЄМНИКА І ЗМЕНШУВАНОГО. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з правилом знаходження невідомих від'ємника і зменшувача; управляти у розв'язуванні задач; вдосконалювати обчислювальні навички; розвивати математичне мовлення; виховувати культуру письма, інтерес до навчання.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Весела задача

За грибами їжак йшов.
Вісім рижиків знайшов.
Три грибочки в кузовок,
Інші всі на спинку.

— Скільки грибочків у їжачка на голках? ($8 - 3 = 5$)

2. Математичний диктант

- 4 збільшити на 3;
 - 5 зменшити на 2;
 - 9 плюс 1;
 - 8 мінус 3.
- Перший доданок — 6, другий доданок — 3. Запишіть суму.

3. Гра «Число загубилось»

$\square - 1 = 4$	$7 = 9 - \square$	$4 + 1 + \square = 6$
$\square + 1 = 8$	$3 = 6 - \square$	$6 - 1 - \square = 4$
$10 - \square = 9$	$5 = 6 - \square$	$4 + 2 + \square = 7$

4. Порівняння виразу і числа

$7 + 2 * 7$ $8 - 2 * 5$ $9 - 2 * 7$ $1 + 2 * 3$ $6 + 2 * 9$ $2 + 2 * 5$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (С. 65)

Завдання 1

— Розгляньте таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?

— Знайдіть невідомі числа. Як їх отримати з відомих чисел? Запишіть відповідні рівності.

— Щоб знайти невідомий від'ємник, треба від зменшувача відняти різницю. Щоб знайти невідоме зменшуваче, треба додати від'ємник і різницю.

Завдання 2

— Скільки парашутистів? Скільки хмарок з прикладами? Знайдіть місце посадки кожного парашутиста.

Завдання 3

— Скільки фігур зліпили хлопчики? Скільки фігур зліпили дівчатка? Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Завдання 4

— Скільки дітей спускалося із гірки на лижах? Скільки дітей спускалося із гірки на санчатах? Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Чарівні фігурки». Складання задач

— Було 3 червоних квадратики та 2 жовтих. Скільки всього квадратиків?
— Було 3 червоних квадратики, а жовтих — на 2 більше. Скільки було жовтих квадратиків?

— Запишіть розв'язання задач у зошит і порівняйте їх.

— Чому вийшли однакові приклади? (Тому що щоб до 3 додати 2 і три збільшити на 2, треба виконати одну й ту саму дію.)

— Чому відрізняються відповіді задач? (У першій задачі 5 квадратиків — червоних і жовтих, а в другій — 5 жовтих.)

2. Розв'язування прикладів з коментуванням

$4 - 1 = \square$

$6 + 2 = \square$

$10 - 3 = \square$

$9 - 3 = \square$

$6 + 3 = \square$

$7 - 3 = \square$

3. Самостійна робота

1) $6 + 2 > 7$ $4 + 1 \square 5$ $3 + 3 \square 5$

$6 + 2 < 10$ $4 + 1 \square 6$ $3 - 3 \square 1$

2) $10 - 2 + 1$ $9 - 2 - 1$ $8 - 2 - 2$

$10 - 1 - 1$ $9 - 1 - 2$ $8 - 1 + 2$

4. Задача на кмітливість

Скільки дітей можуть взути 6 кросівок?

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Повторення таблиць додавання і віднімання числа 3 напам'ять «ланцюжком».

— Що означає «на 3 більше», «на 3 менше»?

Урок 59. ЗАКРІПЛЕННЯ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 3. СКЛАДАННЯ Й РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЗА МАЛЮНКОМ ТА СХЕМОЮ. ПОБУДОВА ВІДРІЗКІВ. ПОРІВНЯННЯ ВИРАЗУ І ЧИСЛА

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з таблицями додавання і віднімання числа 3; вчити креслити відрізки заданої довжини; вправляти у розв'язуванні задач на знаходження остачі; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- Три веселі киці
Гralись на травиці.
Мурчик теж до них прибіг...
Скільки кошечок усіх?
- Три ворони посварились,
Бо зернят не поділили.
На їх шум ще три примчало.
Скільки разом птахів стало?
- У живім куточку в школі
Є 7 рибок у воді.
Ще одну додасть Микола.
Скільки буде риб тоді?

2. Робота з числовим віялом

- Покажіть попереднє число до 6, наступнє число до 2, «сусідів» числа 9;
- попереднє до 9, наступнє до 8;
- найменше двоцифрове число;
- найбільше одноцифрове число;
- $5 + 2$; $7 + 2$;
- на скільки 10 більше, ніж 2?

3. Усні обчислення

- 1) Над кожним прикладом подано варіанти відповіді. Необхідно вибрати правильну й записати її красиво в зошит.

6 4 5	6 3 4	2 6 7	7 8 5	3 8 5	7 6 9	6 8 7
$3 + 3$	$2 + 2$	$9 - 2$	$4 + 3$	$7 - 2$	$6 + 3$	$10 - 3$

- 2) Збільшити на 3 числа 5; 1; 7; 0.
Зменшити на 3 числа 4; 8; 7; 10.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 66)

Завдання 1

— Обчисліть значення виразів. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. ($7 - 3$; $1 + 3$. $6 - 3$; $0 + 3$. $8 - 3$; $2 + 3$. $3 + 3$; $9 - 3$) Решту прикладів прочитайте так; щоб відповіді звучали у порядку спадання. ($7 + 3$; $6 + 3$; $5 + 3$; $4 + 3$; $5 - 3$; $4 - 3$; $3 - 3$)

Завдання 2

— Розгляньте малюнок. Складіть різні задачі за малюнком. Доберіть до них схеми.

— Розв'яжіть задачі.

До першої схеми: На галявині бігало 3 зайці, а під кущем сиділо 2. Скільки всього зайців?

До другої схеми: Великих зайців було 5, а малих — на 2 менше. Скільки було малих зайців?

До третьої схеми: У лісі було 5 зайців. Троє гралося на галявині, а ще кілька сиділо під кущем. Скільки зайців сиділо під кущем?

Завдання 3

— Побудуйте у зошиті відрізок завдовжки 5 см за допомогою лінійки. Для цього:

- знайдіть місце на сторінці зошита;
- позначте точкою один кінець відрізка;
- прикладіть до цього кінця лінійку позначкою 0;
- відміряйте 5 см і позначте точкою другий кінець відрізка;
- з'єднайте олівцем уздовж лінійки 2 точки (*кінці відрізка*).

— Лінійку слід прикладати до точок так, щоб крапки були над лінійкою. Лінійка не повинна закривати точки, а тільки торкатися їх. Притискуйте лінійку пальцями. Пальці повинні не виходити за верхній край, щоб не заважати проводити лінію олівцем. Не дуже міцно притискайте олівець до лінійки і переміщуйте його праворуч доти, поки не дійдете до кінця відрізка.

Завдання 4

— Порівняйте вираз і число. Прочитайте рівності.

— Прочитайте нерівності, в яких ви поставили знак «більше».

— Прочитайте нерівності, в яких ви поставили знак «менше».

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ (див. Додаток на с. 102)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Які завдання для вас були особливо цікавими?

— З чим ви легко впоралися?

Урок 60. ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 4. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ ВИДУ $5 + 2 + 2$; $5 - 2 - 2$. СКЛАДАННЯ І РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з таблицями додавання і віднімання числа 4; вчити додавати і віднімати числа частинами виду $5 + 2 + 2$; $5 - 2 - 2$; вправляти у складанні і розв'язуванні задач; виховувати старанність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

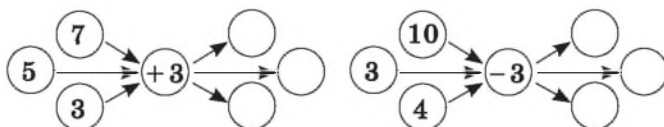
1. Веселі задачі

- В клас зайшов Мишко,
А за ним — Петько,
А за ним — Марина,
А за ним — Ярина,
А за нею — Гнат.
Скільки всіх малят?
- Я знайшов в дуплі у білки
5 горішків лісових.
Ось іще лежить один.
От так білка! Молодець!
Скільки господиня
Горішків запасла на зиму?

2. Усна лічба (робота з числовим віялом)

— Доповніть до 10 числа: 6; 4; 1; 2; 5; 3; 8; 9; 7.

3. Гра «Ланцюжок»

4. Повторення складу числа 4.

— З яких чисел складається число 4?

5. Каліграфічна хвилинка. Письмо цифри 4

6. Робота за індивідуальними картками

Картка № 1

а) Заповни пропуски.

$$5 - \square = 3 \quad 6 + \square = 8$$

$$9 = 7 + \square$$

б) Постав знаки $>$, $<$, $=$.

$$6 + 1 \square 3 \quad 2 \square 5$$

Картка № 2

а) Заповни пропуски.

$$5 - \square = 2 \quad 6 + \square = 9$$

$$10 = 7 + \square$$

б) Постав знаки $>$, $<$, $=$.

$$7 + 2 \square 8 \quad 4 \square 5$$

7. Математичний диктант

- Перший доданок 6, а другий 2. Знайти суму.
- Від 10 відняти 9.
- Два плюс один, плюс 0.
- Від 9 відняти 2 і відняти 1.
- Сім зменшити на три.

- Три збільшити на два.
- 1 плюс 1, мінус 0.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 67)

- Розгляньте таблицю додавання числа 4.
- Що ви помітили? (*Перший доданок збільшується на 4, другий залишається без зміни, результат дії — сума — теж збільшується на 4.*)
- Прочитайте всі приклади. Яке число додавали в кожному прикладі? (4)
- Тому таблиця й називається «Додати 4».
- У цій таблиці кожна наступна відповідь на 1 більша від попередньої.
- Розгляньте таблицю віднімання числа 4.
- Прочитайте кожний приклад. Порівняйте відповідь із числом, від якого віднімали 4.
- Яке число віднімали в кожному прикладі? (4)
- Тому таблиця й називається «Відняти 4».
- У цій таблиці перший приклад таблиці віднімання можна скласти з першого прикладу таблиці додавання і т. д.

Завдання 1

- Розгляньте числовий промінь. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім? Прочитайте приклад. Яка відповідь прикладу?
- Скільки всього додали? Як додавали? Скільки всього відняли? Як віднімали?

Завдання 2

- Розгляньте таблиці. Що треба зробити з числами першої таблиці? Яку дію виконати? Що треба зробити з числами другої таблиці? Яку дію виконати?

Завдання 3

- Якої довжини була стрічка у Маринки? Скільки сантиметрів вона відрізала на прикрасу для ялинки? Якої довжини стрічка залишилась у Маринки? Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Завдання 4

- Скільки грудочок цукру було у Тараса? Скільки грудочок цукру він давав песику Тяпі? Скільки грудочок цукру залишилось у Тараса? Як треба міркувати, щоб правильно розв'язати задачу?

Завдання 5

- Складіть задачі за коротким записом. Розв'яжіть їх.
- Яка умова першої задачі? Яке запитання? Скажіть розв'язання і відповідь.
- Яка умова другої задачі? Яке запитання? Скажіть розв'язання і відповідь.
- Чим схожі задачі? Чим відрізняються?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ (див. Додаток на с. 106)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Прочитайте тільки відповіді таблиць додавання і віднімання числа 4.
- Що сподобалося на уроці? У чому ви зазнали труднощів?

Урок 61. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ПО 4. ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМИХ КОМПОНЕНТІВ ДІЙ ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ І ПОРІВНЯННЯ ЗАДАЧ. ПОБУДОВА ВІДРІЗКІВ

Дата _____

Клас _____

Мета: вправляти учнів у засвоєнні табличних випадків додавання і віднімання числа 4, додаванні і відніманні по 4, знаходженні невідомих компонентів дій додавання та віднімання; вчити розв'язувати і порівнювати задачі, будувати відрізки; виховувати старанність.

Хід уроку

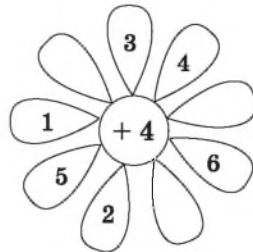
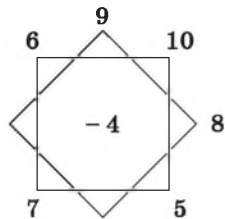
I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Веселі задачі

- На лузі пасуться гуси,
Їх пасе мала Маруся.
Сім гусей ще біля броду,
Троє вже ввійшли у воду.
Ми попросимо дітей
Полічити всіх гусей.
- Мчать на санчатах
Четверо малят.
Троє з них дівчата.
Скільки тут хлоп'ят?

2. Усна лічба. Робота з числовим віялом

3. Коментоване розв'язування прикладів

$$\begin{array}{cccc} 4 + 3 - 4 & 5 + 4 - 2 & 8 - 4 + 3 & 3 + 4 - 1 \\ 0 + 7 - 1 & 1 + 4 + 4 & 6 - 4 + 2 & 1 + 2 + 3 \end{array}$$

4. Кругові приклади

$$4 - 1 = \quad 6 + 2 = \quad 3 + 2 = \quad 5 + 1 = \quad 8 - 4 =$$

Пояснення вчителя

— Це приклади, які розв'язуються не по порядку. Розв'яжіть перший приклад. Яку відповідь одержали? (3) Другий приклад, який ми будемо обчислювати, повинен починатися на 3 і т. п. Відповідь останнього прикладу має дорівнювати числу 4, яке є початком першого прикладу.

Коли всі приклади будуть розв'язані, учитель говорить, що коло замкнулося.

5. Математичний диктант

- Різниця чисел 10 і 8;
- 7 плюс 2;
- 9 мінус 2;
- 10 зменшити на 5;
- на скільки 8 більше за 5?;
- сума чисел 6 і 4;

- 9 мінус 5;
- 5 збільшити на 3.

Фізкультхвилинка

III. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (с. 68)

Завдання 1

— Додавайте по 4, починаючи з числа 1. Віднімайте по 4, починаючи з числа 9.

Завдання 2

Обчисліть значення виразів. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. ($1 + 4$; $9 - 4$. $5 + 4$; $3 + 2 + 4$). Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку зростання. ($5 - 4$; $6 - 4$; $7 - 4$; $8 - 4$; $10 - 4$; $2 + 2 + 3$)

Завдання 3

— Розгляньте першу таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?

— Знайдіть невідомі числа. Запишіть відповідні рівності.

— Розгляньте другу таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?

— Знайдіть невідомі числа. Запишіть відповідні рівності.

Завдання 4

— Прочитайте першу задачу. Скільки бочок меду заготував ведмедик Топтижка? Скільки бочок меду з'їв за зиму ведмедик Топтижка? Скільки бочок меду в нього залишилося?

Для розв'язання задачі скористайтеся підказками.

— Прочитайте другу задачу. Скільки бочок меду заготував Ведмедик Топтижка? Скільки бочок меду з'їв за зиму Ведмедик Топтижка? Скільки бочок меду в нього залишилося?

Для розв'язання задачі скористайтеся підказками.

— Порівняйте задачі. Що у них однакового? Чим вони відрізняються?

Завдання 5

— Побудуйте у зошиті відрізки завдовжки 6 см і 3 см.

2. Робота над текстовою задачею на знаходження суми

Їжачок поклав до кошика 4 яблучка і 3 грушки. Потім він знайшов ще 2 яблучка. Скільки яблук стало в їжачка?

— Скільки яблук їжачок знайшов спочатку? Скільки грушок?

— Скільки яблук їжачок знайшов пізніше?

— Скільки яблук стало в їжачка?

— Назвіть розв'язання задачі.

— Поясніть, чому додавали?

3. Самостійна робота

$$10 - 4 = \square \quad 7 + \square = 9 \quad 6 + 4 = \square \quad \square + 4 = 6$$

$$9 - 3 = \square \quad 2 + 4 = \square \quad 8 - \square = 4 \quad 10 - 4 = \square$$

$$7 - 4 = \square \quad 5 + 4 = \square \quad \square - 4 = 3 \quad 0 + \square = \square$$

IV. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Повторимо хором таблиці додавання і віднімання числа 4.

— Що сподобалося на уроці?

— Яке завдання було складним, а яке — легким?

**Урок 62. ЗМІНА РІЗНИЦІ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗМІНИ
ОДНОГО З КОМПОНЕНТІВ ДІЇ ВІДНІМАННЯ.
ПОРІВНЯННЯ ВИРАЗІВ БЕЗ ОБЧИСЛЕНЬ. МНОГОКУТНИКИ.
ВИМІРЮВАННЯ ДОВЖИН СТОРІН МНОГОКУТНИКІВ.
ПОБУДОВА МНОГОКУТНИКІВ ЗА ЗРАЗКОМ**

Дата _____

Клас _____

Мета: практично з'ясувати зміну різниці залежно від зміни одного з компонентів дії віднімання; вчити порівнювати вирази без обчислень, креслити фігури за зразком, вимірювати довжину сторін многокутників; формувати обчислювальні навички додавання й віднімання числа 4; виховувати акуратність.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Віршовані задачі

- Годівницю для птахів
Ми до зими змайстрували,
Зерен і ягід у неї поклали.
Гості на себе не змусили чекати.
Три омелюхи, чотири синиці,
Два снігурі та один горобець.
Скільки всіх птахів?
- У нашої кішки шість кошенят:
Двоє на дивані сплять,
Одне кошеня катає клубок,
Інше кошеня забралось в чобіток,
А інші сидять на віконці,
Дивляться, як Бобік лежить на сонці.
Скільки кошенят на віконці сидять?

2. Усна лічба. Робота з числовим віялом

— Збільшіть на 4 кожне із чисел: 2; 4; 1; 3.

— Зменшіть на 4 кожне із чисел: 9; 6; 8; 5.

3. Гра «Хто швидше?»

Біля дошки — 2 команди.

$$3 + 3 = \square + 2 = \square - 5 = \square + 5 = \square + 2 = \square - 6 = 4$$

$$7 - 4 = \square + 2 = \square - 4 = \square + 6 = \square - 4 = \square + 3 = 6$$

4. Робота за індивідуальними картками

Картка № 1

а) Заповни пропуски.

$$9 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$8 = \square + \square$$

б) Постав знаки $>$, $<$, $=$.

$$4 + 4 \square 8 \quad 7 - 2 \square 8$$

$$3 + 2 \square 4$$

Картка № 2

а) Заповни пропуски.

$$7 = \square + \square$$

$$6 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

б) Постав знаки $>$, $<$, $=$.

$$3 + 3 \square 6 \quad 5 + 2 \square 8$$

$$6 + 3 \square 4$$

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ. РОБОТА ЗА ПІДРУЧНИКОМ (с. 69)

Завдання 1

— Розгляньте першу таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому? Що незмінне? Що змінюється? Як змінюється зменшуване? (Збільшується)

— Що відбувається з різницею? (Теж збільшується.)

— Розгляньте другу таблицю. Що записано у першому рядку? у другому? у третьому?

— Що незмінне? Що змінюється? Як змінюється від'ємник? (Збільшується) Що відбувається з різницею? (Зменшується)

— Як же змінюється різниця від зміни одного з компонентів при сталому другому? Зробіть висновки.

Завдання 2

— Порівняйте, не обчислюючи.

— Які числа однакові? Як змінюється різниця?

Завдання 3

— Які многокутники ви бачите на малюнку? Назвіть їх. Виміряйте довжини сторін многокутників.

Завдання 4

— Накресліть у зошиті фігури за зразком.

— Поставте в зошиті точку на перетині ліній. Відрахуйте від неї 4 клітинки вниз і поставте другу точку. Від неї відрахуйте 6 клітинок праворуч і поставте третю точку. Ми позначили вершини трикутника. А тепер накреслимо його. За допомогою лінійки з'єднаємо всі точки відрізками.

Аналогічно учні креслять чотирикутник, вимірюють довжину кожної сторони.

— Виміряйте довжини сторін чотирикутників. Порівняйте їх. Зробіть висновки.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. «Конкурс красунь». Каліграфічне письмо цифр 6 і 9

2. Розвиток математичних знань

— Розв'яжіть приклади.

Учні по одному виходять до дошки, розв'язують приклади.

$$\begin{array}{cccc} 4 + 4 - 2 = & 2 + 2 + 2 = & 6 + 3 + 0 = & 4 + 2 + 3 = \\ 10 - 3 - 1 = & 0 + 9 - 3 = & 8 - 3 + 4 = & 10 - 3 + 2 = \end{array}$$

— Які відповіді одержали у прикладах першого стовпчика?

— Які відповіді одержали у прикладах другого стовпчика?

3. Самостійна (диференційована) робота

$$\begin{array}{cccccc} 6 - 4 & 3 + 4 & 6 - 4 - 2 & 0 + 2 + 4 & 1 + \square + \square = 5 & 6 - 4 - \square = 1 \\ 2 + 3 & 9 - 4 & 6 + 3 - 4 & 7 - 4 + 2 & \square + 2 + 4 = 7 & 10 - 4 - 3 = \square \end{array}$$

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Яке завдання було складним, а яке — легким?

Урок 63. ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 5.
ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ ВИДУ $3 + 2 + 3$;
 $6 - 2 - 3$. ЗБІЛЬШЕННЯ І ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЕЛ НА 5. СКЛАДАННЯ
І РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧІ ЗА МАЛЮНКОМ. ПОБУДОВА ВІДРІЗКІВ

Дата _____

Клас _____

Мета: ознайомити учнів з таблицями додавання й віднімання числа 5, з додаванням і відніманням числа частинами виду $3 + 2 + 3$; $6 - 2 - 3$, із задачами на збільшення числа на кілька одиниць у непрямій формі; вчити будувати відрізки; формувати навички складання і розв'язування задач за малюнком; розвивати математичне мовлення; виховувати культуру письма, інтерес до навчання.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Віршовані задачі

- Вітер листя обривав
І швиденько рахував.
5 листочків дубових
Та 3 різьблених кленових
Тихо він на землю клав
І у діток запитав:
Скільки ж я листків зірвав? (8)
- Петрик книги протирав,
На полиці їх складав.
Ось поклав він 8 книг,
Потім ще 2.
Довго думав і гадав,
Скільки всіх книжок поклав? (10)

2. Математичний диктант

- 5 збільшити на 4;
- 8 зменшити на 3;
- від 10 відняти 4;
- до 3 додати 4;
- перший доданок 4, другий доданок 4. Знайдіть суму.

3. Усне розв'язування задач

- Діти зірвали в саду 3 яблука і 7 персиків. Скільки всього фруктів зірвали діти?
- У трамваї було 7 пасажирів. 4 пасажирів вийшли на зупинці. Скільки пасажирів залишилося на зупинці?
- Гра зірвала 3 ромашки й стільки ж волошок. Скільки квітів зірвала дівчинка?

4. Повторення складу числа 5

- З яких чисел складається число 5?

5. Каліграфічна хвилинка. Письмо цифри 5

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

Робота за підручником (с. 70)

- Розгляньте таблицю додавання числа 5.
- Що ви помітили? (Перший доданок збільшується на 5, другий залишається без зміни, результат дії — сума — теж збільшується на 5.)
- Прочитайте всі приклади. Яке число додавали в кожному прикладі? (5)
- Тому таблиця й називається «Додати 5».
- У цій таблиці кожна наступна відповідь на 1 більша від попередньої.
- Розгляньте таблицю віднімання числа 5.
- Прочитайте кожний приклад. Порівняйте відповідь із числом, від якого віднімали 5. Яке число віднімали в кожному прикладі? (5)
- Тому таблиця й називається «Відняти 5».

— У цій таблиці перший приклад таблиці віднімання можна скласти з першого прикладу таблиці додавання і т. д.

— Затуліть лінійкою відповіді першого стовпчика. Прочитайте приклади від початку до кінця, називаючи відповідь.

— Затуліть лінійкою відповіді другого стовпчика. Прочитайте приклади з кінця до початку, називаючи відповідь.

Завдання 1

— Розгляньте числовий промінь. Від якого числа летіло сонечко? На якому числі сіло спочатку? потім? Прочитайте приклад. Яка відповідь прикладу?

— Скільки всього додали? Як саме? Скільки всього відняли? Як саме?

Завдання 2

— Розгляньте таблиці. Що треба зробити з числами першої таблиці? Яку дію виконати? Що треба зробити з числами другої таблиці? Яку дію виконати?

Завдання 3

— Обчисліть значення виразів. Прочитайте вирази з однаковими відповідями. ($7 - 5$; $5 - 3$; $6 + 4$; $5 + 5$; $8 + 2$; $1 + 5$; $9 - 3$) Решту прикладів прочитайте так, щоб відповіді звучали у порядку спадання. ($4 + 5$; $3 + 5$; $2 + 5$; $8 - 5$; $6 - 5$)

Завдання 4

— Розгляньте малюнок. Скільки горішків у гнома? Це на 5 горішків більше, ніж у білочки. Що можна сказати про білоччині горішки? У неї більше чи менше?

— Складіть і розв'яжіть задачу за малюнком.

Завдання 5

Побудова відрізків. Знаходження довжин відрізків.

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Розв'язування прикладів з коментуванням

$3 + 5 - 2$

$9 - 5 + 1$

$5 + 4 - 1$

$10 - 2 - 5$

2. Робота над текстовими задачами

Учитель читає текст задачі. Учні повторюють умову й запитання задачі. Учитель записує коротку умову задачі на дошці.

I — 5 яблук

I — 5 яблук

II — ?, на 3 більше

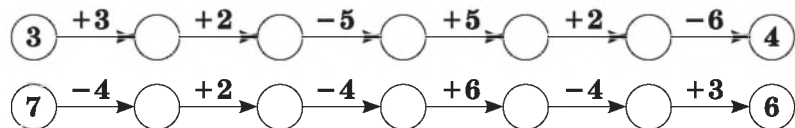
II — ?, на 3 менше

— Порівняйте розв'язання задач.

— Чому першу задачу розв'язували додаванням?

— Чому другу задачу розв'язували відніманням?

3. Гра «Хто швидше?»

4. Самостійна робота

Поставте знаки $>$, $<$, $=$.

$2 + 2 \square 7$

$4 + 2 \square 6$

$9 \square 6 + 1$

$3 + 2 \square 4$

$7 + 1 \square 5$

$7 \square 9 + 1$

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Що сподобалося на уроці?

— У чому ви зазнали труднощів?

**Урок 64. ПОРІВНЯННЯ КІЛЬКОСТІ ПРЕДМЕТІВ.
СПІВВІДНОШЕННЯ «НА СКІЛЬКИ БІЛЬШЕ (МЕНШЕ)?».
РІЗНИЦЕВЕ ПОРІВНЯННЯ**

Дата _____

Клас _____

Мета: на основі порівняння кількості предметів формувати в учнів розуміння різницевого порівняння чисел. Пояснити співвідношення «на скільки більше (менше)?»; закріплювати знання таблиць додавання і віднімання числа 5; розвивати математичне мовлення; виховувати культуру письма, інтерес до навчання.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Віршовані задачі

- Ось летять до годівниці
Чотири подружки синиці.
П'ять пізніше прибуло.
Скільки всіх птахів було? (9)
- Сойка сливи обривала,
Штук десять десь зірвала.
Дві дала малим білчатам,
Три — пухнастим зайченятам.
Діти, сойці допоможіть,
Решту слив ви полічіть. (5)

2. Усна лічба. Робота з числовим віялом

- Збільшіть на 5: 1; 4; 2; 5; 3.
- Зменшіть на 5: 6; 8; 10; 9; 7.

3. Математичний диктант

- Запишіть суму чисел 5 і 2; 6 і 3.
- 7 зменшити на 3; 10 мінус 2.
- Перший доданок 4, другий доданок 2. Чому дорівнює сума?

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НОВИМ МАТЕРІАЛОМ

1. Робота з індивідуальним матеріалом. Гра «Чарівні фігурки»

- Покладіть 6 жовтих кружечків. Покладіть 4 зелених.
- Скільки «зайвих» жовтих кружечків? Що можна сказати про жовті кружечки? (Їх на 2 більше, ніж зелених.)
- Скільки зелених кружечків бракує, щоб їх стало стільки, скільки жовтих? Тоді, що можна сказати про зелені кружечки? (Їх на 2 менше, ніж жовтих.)

Висновок. Якщо жовтих кружечків на 2 більше, ніж зелених, тоді зелених — на 2 менше, ніж жовтих.

- А тепер складемо задачу про ці кружечки.

2. Робота з набірним полотном

- Виставимо на набірному полотні 7 жовтих кружечків і 4 зелених. На скільки більше жовтих кружечків, ніж зелених? (На 3 більше)
- Яку дію треба виконати, щоб одержати 3? (7 – 4)

Висновок. Щоб дізнатися, на скільки одне число більше від другого, треба від більшого числа відняти менше.

- На скільки менше зелених кружечків, ніж жовтих? (На 3 менше)

— Яку дію треба виконати, щоб одержати 3? ($7 - 4$)

Висновок. Щоб дізнатися, на скільки одне число менше від другого, треба від більшого числа відняти менше.

3. Робота за підручником (с. 71)

Завдання 1

— Порівняйте кількість предметів на малюнках. Скільки блюдець? Скільки чашок? На скільки більше блюдець, ніж чашок?

— Скільки ложок? Скільки виделок? На скільки менше ложок, ніж виделок?

— Щоб дізнатися, на скільки одне число більше або менше за друге, треба від більшого числа відняти менше.

Завдання 2

— На скільки число 5 менше, ніж число 7; ніж число 3? Яку дію треба виконати? Складіть приклади.

Завдання 3

— На скільки число 10 більше, ніж число 5; ніж число 3. Яку дію треба виконати? Складіть приклади.

Завдання 4

— Поціль у мішечок. Скільки прикладів? Скільки сніжків?

Фізкультхвилинка

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Закінчіть речення»

10 більше від 4 на ..., бо ... - ... = ...

4 менше від 10 на ..., бо ... - ... = ...

2. Гра «Так або не так?»

- 5 пальців на руці. (*Так*)
- 2 сигнали у світлофора. (*Не так*)
- У веселки 6 кольорів. (*Не так*)
- У тижні — 7 днів. (*Так*)
- У трикутника — 4 сторони. (*Не так*)

3. Кругові приклади. Самостійна робота

$$7 + 2 \qquad 10 - 4 \qquad 8 - 1$$

$$9 + 1 \qquad 3 + 5 \qquad 6 - 3$$

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Повторимо таблицю додавання і віднімання числа 5.

— Як дізнатися, на скільки одне число більше за друге?

— Що сподобалося на уроці?

— У чому ви зазнали труднощів?